

H.de Roos

ruim
baan
Kameleon

Spind

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

RUIM BAAN KAMELEON

DOOR

H. DE ROOS

Geïllustreerd door G. VAN STRAATEN

Zonnebloem-Serie

LEEFTIJD TOT 12JAAR

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

HOOFDSTUK I

Hielke en Sietse helpen Dirk. En Gerben vergist zich

„Dat is me tegenwoordig wat met het verkeer. De auto's dringen elkaar van de weg af!” riep Gerben, de knecht van boer Jellema, toen hij de smederij van Klinkhamer binnenkwam.

„Op het Raadhuisplein,” zo vervolgde hij, „reed een auto achteruit en kwam in botsing met een andere auto die juist aan kwam rijden. Dat gaf me een klap van heb ik jou daar!” „Was het erg raak?” vroeg Sietse, de zoon van Klinkhamer. „Raak?” riep Gerben. „Eentje stond er op z'n kop in de vaart!”

„Eén van de auto's?” vroeg Hielke, de andere zoon van Klinkhamer.

„Welnee,” zei Gerben. „Een eend die naar voedsel zoekt.” En dan sloeg hij zich bulderend van het lachen op de knieën en riep:

„Ha, ha, daar heb ik jullie te pakken!”

„Als jij niets beters weet,” mopperde Sietse, „mag je wel weer ophoepelen.”

„Ik ben ook helemaal niet van plan om hier te blijven,” zei Gerben, „want ik moet naar de boerderij. Is het misschien mogelijk dat ik met jullie mee kan varen in jullie beroemde Kameleon?”

„O ja,” zei Sietse, „jij kunt met alle plezier meevaren. Kom maar mee, dan gaan wij meteen.”

„Jij boft alweer, Gerben,” zei Klinkhamer, „en jongens komen jullie op tijd naar huis?”

„Natuurlijk vader,” beloofde het tweetal en dan gingen zij achter de smederij over een grasveldje naar een boothuis dat aan de kant van de vaart was gebouwd. Daarin lag de Kameleon. Het was een lompe ijzeren boot met een motor die onder een beschermkap stond. Het was een automotor welke de jongens van de dokter cadeau hadden gekregen. Hoewel de Kameleon verre van sierlijk was, kon zij toch reuzesnel varen en dat vonden de jongens belangrijker dan een heel mooie boot, die veel minder snel is. Hielke en Sietse gingen op het bankje achter in de Kameleon zitten en Gerben op de voorbank bij de boeg. Sietse startte de motor en de Kameleon voer de vaart in. Zij gingen naar de brug die daar vlak bij lag en voeren eronderdoor. En dan lag het grote meer voor hen, waar een gezellige drukte heerste van vakantiegangers die daar zeilden, roeiden, visten of

zwommen.

De vele boten met hun kleurige zeilen, de prachtige motorjachten met de vlaggen in top en de vrolijke door de zon gebruinde mensen gaven het meer zo'n feestelijk aanzien, dat Gerben opmerkte:

„Wat is het toch fijn om hier je vrije tijd door te brengen. Het is jammer, dat de koeien nooit vakantie nemen, dan zou ik ook eens vaker kunnen zeilen.”

„Dan had jij maar niet op de boerderij moeten gaan werken,” zei Sietse.

„Had ik dan naar een fabriek moeten gaan?” vroeg Gerben, „om daar de hele dag tussen vier muren gevangen te zitten? Geef mij maar de ruimte van het vrije veld en het wijde meer. Er is geen beter leven dan het leven in de natuur. Daarom komen de mensen hier zo graag met vakantie. Ik heb een mijnheer gesproken die in Amsterdam woont. Hij vertelde mij, dat hij als jongen van vijftien jaar een vakantie bij dit meer had doorgebracht. En hij zei: „Dat is al veertig jaar geleden, maar ik denk nog altijd met plezier aan die vakantie terug.” Sietse gaf de motor meer gas en de Kameleon begon sneller te varen. Zij voeren langs de polderdijk en passeerden een grote windmolen die de Woudaap heet. In die molen woont de familie Dijkstra. Hun zoon Kees is een vriend van Hielke

en Sietse. Sietse liet de hoorn van de Kameleon klinken, maar Kees kwam niet naar de waterkant, hij was zeker niet thuis. De Kameleon ging verder en naderde de boerderij van Jellema. Daar lag een prachtig motorjacht voor de wal. Elisabeth, Amsterdam stond er op de achterspiegel.

„Dat is de boot van mijnheer Rozemeier,” wist Gerben. „Hij is advocaat en dat merk je meteen als je met hem praat.”

„Hoe kun je dat dan merken?” vroeg Sietse vol verbazing.

„Wel,” antwoordde Gerben, „gisteren kwam hij op de boerderij om melk te halen. Ik maakte toen een grapje door hem te vragen of hij lange of korte melk wilde hebben. ,Wat voor verschil zit daarin?’ vroeg hij. Wel, zei ik, dit is lange melk en ik liet de melk met een lange straal in zijn emmertje lopen. ,Ah,’ zei hij toen, ,ik begrijp het al. Als jij met een korte straal giet, is het korte melk. Jij bent een grapjas, maar toch kun jij niet met iedereen zulke grapjes maken. Stel jij je eens voor dat ik mij kwaad had gemaakt. Want ik ben geen baksteen, nietwaar?’ Natuurlijk bent u dat niet, zei ik. ,En de burgemeester is ook geen baksteen nietwaar?’ zei hij toen weer. ,Welnee,’ zei ik. ,Juist,’ zei hij, ,als de burgemeester geen baksteen is en ik ben ook geen baksteen, zou ik dus wel de burgemeester kunnen zijn. En tegen de burgemeester kun je toch geen grapjes maken over lange of korte melk,

nietwaar?’ Toen heb ik maar niets meer gezegd, want van een advocaat win je het toch niet.”

„Jij bent weer best aan het fantaseren, Gerben Zonderland,” lachte Sietse. „Maar ik geloof er geen woord van.”

„Laat mij dan maar uitstappen,” zei Gerben, „want ik ben waar ik wezen wilde.”

De Kameleon legde aan en Gerben sprong op de wal.

„Welbedankt en tot ziens!” zei hij en dan liep hij de dijk over naar het erf van de boerderij.

De jongens riepen hem ook een „tot ziens” toe en voeren dan naar het eiland midden in het meer. Halverwege kwamen zij tussen een groep zeilboten terecht en Sietse gaf de motor vol gas. De Kameleon richtte de steven omhoog en ging er als een raceboot vandoor. De hoge golven die achter de boot aanrolden, deden de ranke zeilboten wild op en neer dansen maar dat duurde slechts heel kort want de Kameleon verdween snel aan de andere kant van het eiland. Hielke en Sietse voeren naar het Paviljoen aan de overkant van het meer. Daar zaten onder kleurige parasols de gasten te genieten van het fraaie uitzicht over het wijde water. En lachend keken zij naar de twee jongens in die lompe ijzeren bak. Van alle prachtige boten die aan de steiger voor het paviljoen lagen, was er niet een zo lomp als de Kameleon.

Maar Hielke en Sietse trokken zich van niemand iets aan en voeren langs de steiger om de boten te bewonderen. En dan wees iemand naar de verte waar iets bijzonders aan de hand was. De jongens keken ook en Hielke merkte op:

„Ik geloof dat er een boot is losgeslagen en daar rondrijft. Zullen wij even gaan kijken?”

Dat vond Sietse best en hij stuurde de Kameleon weer het meer op naar een boot die daar onbemand rondreef. Toen de jongens naderbij kwamen, riep Sietse:

„Dat is een bootje van Gaastra, de hellingbaas. Het is zeker gehuurd door zondagszeilers die nog geen boot fatsoenlijk kunnen vastleggen.”

De Kameleon voer langszij van de zeilboot en Hielke maakte er gauw een touw aan vast. Er lag een herenjasje in de boot en Hielke ging kijken van wie dat was. Uit een van de zakken stak een portefeuille en daarin zat een rijbewijs van iemand die Willem Hornstra heette.

„Hee!” zei Hielke, „dit is het jasje van Willem Hornstra. Dan heeft hij zeker deze boot gehuurd.”

„Mooi,” zei Sietse. „Dan gaan wij op zoek naar Willem” en hij stuurde de boten naar de wal en voer dan langzaam langs de rietkragen. Het duurde niet lang of daar zagen de jongens Willem in het gras zitten naast zijn verloofde Maaïke. Zij

waren in zo'n druk gesprek, dat zij er niets van hadden bemerkt hoe hun boot was weggedreven en zelfs toen de jongens de boot terugbrachten schenen zij dat niet te zien. Sietse had de motor gestopt en de jongens hoorden Willem zeggen:

„Als jij niet in de stad wilt wonen, Maaïke, moeten wij misschien nog wel tien jaar wachten voor wij hier een huis krijgen. In ons dorp wordt niets gebouwd en er zijn ook geen huizen vrij.”

„En toch wil ik hier blijven,” mokte Maaïke. „Laten wij dan maar een paar jaren sparen, zodat wij zelf een huis kunnen bouwen.”

„Maar mijn lieve kind, met dat beetje geld wat wij sparen krijgen wij in nog geen twintig jaar een huis,” riep Willem.

„Ons dorp is klein en daarom worden er geen huizen gebouwd. Laten wij toch liever ergens anders gaan wonen. Dan kunnen wij meteen trouwen!”

„Maar hier bij het meer is het toch prachtig,” riep Maaïke uit. „En hoor jij in de stad de leeuwerik zo mooi zingen? En ons dorp is toch erg gezellig nietwaar? Laten wij hier alsjeblieft blijven, Willem.”

„Tja, dan weet ik het ook niet,” aarzelde Willem. „Ik moet trouwens eerlijk bekennen dat er steeds meer mensen uit de

stad verhuizen naar de dorpen. Maar die lui zijn rijk en hebben auto's waarmee zij naar de stad kunnen gaan zoveel zij maar willen. En wij hebben geen auto.”

„Maar jij gaat toch met de bus naar je werk,” zei Maaïke.

„Ja, dat is waar,” zuchtte Willem. „Maar als ik in de stad woonde, hoefde ik niet meer met de bus.”

En dan zag hij Hielke en Sietse bij hun zeilbootje en hij vroeg wat de jongens daar deden.

„Wij hebben je boot teruggebracht!” riep Sietse. „Jij moet hem beter vastleggen. Hij dreef midden in het meer.”

„Is het waar?” vroeg Willem, „en wij hebben er niets van gemerkt.”

„Dat komt ervan als je zo druk zit te praten,” zei Sietse.

„Jullie worden wel bedankt, jongens,” riep Maaïke. „Als er een aanvaring was ontstaan hadden wij de schade moeten betalen.”

„Dat is inderdaad zo,” beaamde Willem, „nog welbedankt jongens!”

Hielke en Sietse staken een hand op als groet en voeren dan weer verder.

„Die twee willen dus trouwen, maar hebben geen huis,” prevelde Sietse. „Zou er werkelijk in ons dorp geen huis te krijgen zijn?”

„Ik denk van niet,” zei Hielke. „Alle huizen zijn bewoond.”

„Als ik nergens kon wonen,” bedacht Sietse, „vroeg ik aan een boer of ik op het erf een eigen gemaakt huisje mocht bouwen. Bij de boerderijen is ruimte genoeg.”

Hielke begon te lachen.

„Als jij eens gaat trouwen,” riep hij, „zullen er wel meer huizen zijn dan nu.”

„En anders graaf ik een gat in de grond,” wist Sietse, „en word ik een holbewoner met koehoorns op mijn hoofd en een schapevel om mijn schouders. Dat zal een prachtig leven zijn? Dan kan ik doen wat ik wil, net als de Batavieren.”

„En dan komt veldwachter Zwart,” maakte Hielke het verhaal af, „en stuurt je weg uit je hol, want jij weet dat jij nergens zonder toestemming mag gaan wonen.”

„Hm, je mag tegenwoordig niets meer,” mopperde Sietse, „het zal mij benieuwen hoe lang Willem en Maaïke nog moeten wachten voor zij een huis krijgen.”

De Kameleon voer langs de oever en dan zagen Hielke en Sietse een jongen op de helling van de dijk zitten. Hij liet zijn hoofd op zijn handen rusten en keek droevig voor zich uit.

„Dat is Dirk Hoekstra,” zei Hielke, „wat kijkt hij somber. Zou hij ziek zijn?”

„Wij gaan het hem vragen,” zei Sietse en hij stuurde de

Kameleon naar de wal. De boot werd vastgelegd en de jongens liepen naar Dirk.

„Hallo Dirk!” riep Hielke, „hoe gaat het?”

„Het gaat wel,” bromde Dirk.

„Jij kijkt niet erg vrolijk,” merkte Sietse op, „of ben jij ziek?”

„Welnee,” riep Dirk, „ik ben gelukkig gezond, maar arm.

Heel arm. Het is verschrikkelijk.”

Hij begon plotseling te huilen.

Hielke en Sietse keken elkaar verwonderd aan. Het klopte niet met Dirk. Dat was duidelijk.

„Maar wat is er gebeurd?” vroeg Hielke.

„Failliet verklaard,” riep Dirk snikkend.

„Failliet verklaard?” riepen de Klinkhamertjes verbaasd, „wat bedoel je?”

„Mijn vader is failliet verklaard,” snikte Dirk en hij begon opnieuw te huilen, „o, o, wat zal er nu gebeuren? Misschien worden wij uit ons huis gezet en al onze spullen worden verkocht en dan kan ik hier niet meer wonen. En ik wil hier zo graag blijven!”

„Maar jô!” vroeg Hielke, „het is toch nog niet zeker dat jullie hier weg moeten?”

„Ik vrees van wel,” antwoordde Dirk, „er is al iemand bij ons thuis geweest die alles heeft opgeschreven. Ons huisraad

wordt allemaal verkocht!”

„Dat klinkt niet fraai,” zei Sietse, „maar misschien valt het wat mee?”

Dirk schudde zijn hoofd.

„Er zijn te veel schulden,” merkte hij op. „Daarom wordt alles verkocht. En toch heeft mijn vader altijd hard gewerkt. Hij ging ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat langs de huizen, maar de mensen kopen minder kaas dan vroeger.”

„Jouw vader had veel meer dingen moeten verkopen dan alleen maar kaas,” wist Sietse. „Hij had met een auto langs de huizen moeten gaan, daarin had hij van alles kunnen meenemen, zoals boter, kaas, eieren, limonade, melk en zo. Dan had hij wel genoeg kunnen verdienen.”

„Jij hebt gemakkelijk praten,” zei Dirk, „maar hoe kun je een auto kopen als je geen geld hebt?”

„Had je vader niet geld kunnen lenen,” meende Hielke.

„Dat weet ik niet,” zei Dirk. „Maar voor mij is het ergste als wij uit ons huis moeten en naar een ander dorp of stad moeten verhuizen.”

„Van wie is het huis,” vroeg Hielke. „Is het van je vader?”

„Was dat maar waar,” antwoordde Dirk, „dan kon vader er geld voor krijgen en zijn schulden betalen. Van wie het huis wel is, weet ik niet. Vader brengt de huur altijd naar de

boerenleenbank.”

„Ik weet wat,” stelde Sietse voor, „wij gaan met z’n allen naar mijnheer Siegerdsma en vragen hem of hij jullie huis wil kopen. Als hij dat doet, mogen jullie er misschien blijven wonen.”

„Denk jij dat die gierige rijkaard dat zou willen doen?” vroeg Dirk spottend. „Nou, daar geloof ik niets van!”

„Dan ken jij mijnheer Siegerdsma niet,” zei Sietse. „Vooruit, kom mee! Wij gaan het in ieder geval proberen.”

„Nou ja, mij best,” aarzelde Dirk, „maar ik verwacht er geen sikkepit van.”

Dirk ging met Hielke en Sietse in de Kameleon en de jongens voeren terug naar de brug. Zij gingen er onderdoor en dan langs de vaart naar het dorp. Zij voeren langs liet erf van Klinkhamer, dan langs de tuin van de dokter en kwamen vervolgens bij de tuin achter het huis van mijnheer Siegerdsma. Hij stond bekend als de rijkste man uit heel de omtrek. Zijn vrouw was reeds lang overleden en de enige familie die hij nog bezat was zijn zoon die in de stad woonde. Enige jaren geleden was de zoon weggelopen van huis omdat Siegerdsma zo vreselijk gierig was. En op een dag redden Hielke en Sietse een schipbreukeling wiens boot gezonken was in een storm op het meer. Die schipbreukeling bleek de

jonge Siegerdsma te zijn en zo kwamen vader en zoon weer bij elkaar. Vanaf die dag werd Siegerdsma een ander mens en vooral tegen Hielke en Sietse was hij altijd bijzonder vriendelijk omdat zij de redders van zijn enige zoon waren. Daarom durfde Sietse dan ook best bij de tuin van Siegerdsma aan te leggen. Hij stopte de motor en Hielke maakte de boot vast aan de tak van een boom. Dan drongen de jongens door enig struikgewas de tuin binnen. Achter het hoge herenhuis op een betegelde straat, zat mijnheer Siegerdsma in een schommelstoel en rookte een pijp. Dan keek hij verbaasd naar de drie indringers die over het gladgeschoren grasveldje naderbij kwamen.

„Mijnheer Siegerdsma,” riep Sietse, „mogen wij u even spreken?”

„Aha, zijn jullie dat?” lachte mijnheer Siegerdsma, „ik dacht wat voor Indianen komen daar mijn tuin binnensluipen. Laat maar eens horen waarover jullie mij willen spreken.”

„Het gaat over het huis van Hoekstra,” zei Hielke.

„Zooo?” zei mijnheer Siegerdsma verbaasd, „en is dat de zoon van Hoekstra?”

„Jawel mijnheer!” Dirk stelde zich voor, „ik ben Dirk Hoekstra. Mijn vader is failliet verklaard en nu ben ik bang dat wij uit ons huis moeten.”

„Wilt u het huis kopen, mijnheer Siegerdsma?” vroeg Sietse, „en laat u Dirk en zijn ouders er dan in blijven wonen?”

Mijnheer Siegerdsma begon te lachen.

„Dat huis hoef ik niet te kopen,” zei hij, „het is al enige jaren mijn eigendom.”

„Is het huis van u?” riep Dirk verbaasd.

„Dat had jij niet verwacht hè?” zei mijnheer Siegerdsma, „maar zolang het mijn huis is, zolang mogen jullie daar blijven wonen.”

„Hoera!” riep Dirk, „dat ga ik mijn moeder vertellen. Zij heeft vanmorgen gehuild omdat wij dachten dat wij uit het huis moesten. Mijnheer Siegerdsma u wordt reuze bedankt. U bent... u bent...”

„Ik ben anders dan jij gedacht had,” zei mijnheer Siegerdsma, „dat wou jij toch zeggen, nietwaar?”

„Nou ja,” zei Dirk aarzelend, „ik kende u niet zo goed. Maar u bent een heel aardige man en dat zal ik gauw thuis vertellen!”

En hij holde naar de straat en was in een ommezien verdwenen.

„Dirk is helemaal opgekikkerd,” riep Sietse lachend, „een kwartier geleden zat hij te huilen aan de polderdijk.”

„Het is een droevige geschiedenis,” zuchtte Siegerdsma,

„Hoekstra verdiende vroeger goed met de kaashandel. Maar tegenwoordig verkoopt iedereen kaas, zoals de kruidenier en de slager. Daardoor kreeg Hoekstra minder klanten hoewel hij toch hard werkte. De afstanden die hij dagelijks met zijn fiets aflegde bedroegen vele kilometers en dat met een zware mand vol kaas op de bagagedrager. Hij had zich moeten aanpassen door meer produkten te verkopen dan alleen maar kaas. Maar hij durfde niet omdat hij geen geld had. Hoe het verder met hem zal gaan, is nog een vraag, maar in zijn huis mag hij blijven wonen.”

„En dat is fijn,” lachte Hielke.

„U wordt welbedankt, mijnheer Siegerdsma,” zei Sietse.

En dan gingen de jongens vlug naar huis, want de torenklok sloeg al zes uur. Klinkhamer zat aan tafel te wachten toen zijn brave zoons kwamen binnenstormen.

„Wat zijn jullie laat?” vroeg Klinkhamer. „Hebben jullie geen trek? Of weigerde de motor van de boot?”

„Ik heb reuzetrek,” antwoordde Sietse hem, „maar wij hadden een klein akkevietje.”

„Een klein akkevietje?” vroeg Klinkhamer verwonderd. „Wat bedoel jij daarmee?”

„Wel,” legde Sietse uit, „Dirk Hoekstra zat op de polderdijk te huilen omdat zijn vader failliet is en omdat hij dacht dat zij

uit hun huis gezet zouden worden. Toen hebben wij hem meegenomen naar mijnheer Siegerdsma om te vragen of die het huis wilde kopen. Maar het huis was al van Siegerdsma en van hem mag Hoekstra daar blijven wonen. Nou en dat was alles en daarom waren wij een beetje laat.”

„En dat noem jij een akkevietje?” lachte Klinkhamer hoofdschuddend.

„Het is een ramp voor die arme mensen,” zei moeder hoofdschuddend, „wat zal er nu van hen moeten worden?”

„Dat is moeilijk te zeggen,” zei Klinkhamer. „Ik hoop voor Hoekstra dat hij een beter bestaan mag vinden. Hij heeft wel iets beters verdiend.”

„Zou de familie Hoekstra nu niets te eten hebben?” vroeg Hielke.

„Natuurlijk hebben zij wel te eten,” legde Klinkhamer uit, „daarvoor zorgt de dienst van sociale zaken. Maar het is toch altijd plezieriger als je je brood zelf kunt verdienen.”

’s Avonds na het eten, toen Klinkhamer en de jongens in de smederij waren, kwam Gerben binnen. Hij had een krant bij zich die hij op de werkbank openvouwde en riep:

„Heeft u dit gelezen, Klinkhamer? Hier staat dat Hoekstra failliet is verklaard.”

„Dat is mij bekend, Gerben!”

„En wat denkt u, zou hij nu uit dat huis moeten? Want dan kunnen Willem Hornstra en Maaïke de Vries er in wonen. Die twee willen graag trouwen.”

„Het huis is van mijnheer Siegerdsma,” vertelde Sietse hem, „en mijnheer Siegerdsma zegt dat Hoekstra daar mag blijven wonen.”

„Ook als hij geen huur betaalt?” vroeg Gerben.

„Mijnheer Siegerdsma zegt dat hij Hoekstra er niet uit zal zetten,” legde Hielke geduldig uit.

„Ja, ja!” riep Gerben, „vertel mij wat, Siegerdsma doet niets voor niets. Hij zal wel zorgen dat hij aan zijn centen komt. Ik ben reuze benieuwd hoe hij Hoekstra op de een of andere dag te pakken zal nemen, die ouwe duitenteller.”

„Jij vergist je, Gerben,” riep Sietse.

„Om den drommel niet!” schreeuwde Gerben, „onthoud maar goed wat ik gezegd heb. Ik vergis mij absoluut niet!

Ajuus! En tot ziens!”

Gerben stak de krant weer in zijn zak en ging naar het dorp. Toen hij voorbij het huis van mijnheer Siegerdsma kwam, stond de oude heer in zijn voortuintje en riep:

„Gerben Zonderland! Mag ik je even spreken?”

„Dat mag,” bromde Gerben nors.

„Kom dan even binnen, wil je?”

Gerben begreep niet wat mijnheer Siegerdsma met hem wilde bespreken, maar door nieuwsgierigheid gedreven volgde hij hem naar binnen. Daar kreeg hij een lekkere sigaar aangeboden en dan zei Siegerdsma:

„Gerben, jij bent een sterke jongeman en daarom roep ik jouw hulp in.”

Wat mijnheer Siegerdsma toen allemaal nog verder zei, deed Gerben van verbazing vergeten zijn sigaar te roken. En toen hij een half uur later Siegerdsma verliet, wist hij één ding heel zeker: Hij had zich absoluut vergist in de oude heer!

Wat had mijnheer Siegerdsma dan met Gerben besproken? Tja, dat weten wij ook niet. Maar misschien komen wij daar later nog wel achter.

HOOFDSTUK II

Kees laat de vrienden lachen en Hielke en Sietse worden in hun slaap gestoord

De volgende morgen kwam Gerben weer in de smederij. Nauwelijks had hij Klinkhamer en de jongens goedemorgen gewenst of veldwachter Zwart kwam ook binnen.

„Zo Gerben,” zei Zwart, „en hoe smaken de sigaren van mijnheer Siegerdsma?”

„Wat bedoelt u?” vroeg Gerben.

„Kom nou,” lachte Zwart, „ik zag jou gisteravond toch bij de oude heer in de kamer zitten. En toen jij naar huis ging, stak jij een grote sigaar aan. Dat klopt hè? Ja ja broer. Een goede veldwachter weet altijd alles.”

„Dat is dan prettig voor u,” zei Gerben, „maar wat ik met Siegerdsma besproken heb, is voor u een vraag. Dat weet u nu eens niet!”

„Daar vraag ik ook niet naar,” mopperde Zwart, „als jullie samen een plan tot beroving hebben gemaakt, kom ik het toch wel te weten.”

Hielke en Sietse begonnen te lachen. Stel je voor, die rijke

mijnheer Siegerdsma zou iemand willen beroven? Dat was toch al te gek. Maar Gerben keek Zwart een moment onderzoekend aan en vroeg dan:

„U werkt zeker met af luisterapparaten? Daar zal ik in 't vervolg rekening mee houden. Met veldwachters kun je nooit te voorzichtig zijn.”

„Dat moet jij dan maar goed onthouden,” zei Zwart, „tot ziens Klinkhamer!”

Zwart vertrok en nauwelijks was hij buiten de deur of de jongens vroegen aan Gerben wat hij met mijnheer Siegerdsma had besproken.

„Niets bijzonders,” vertelde Gerben, „toen ik gisteravond zijn huis voorbijging, riep hij mij binnen. Hij wou graag even praten. Dat was alles.”

„Maar waarover hebben jullie gepraat?” vroeg Sietse.

„Jij moet altijd alles weten, hè?” riep Gerben verontwaardigd.

„Maar goed. Wij hebben gepraat over Jan Ankersmid die hier vroeger in ons dorp heeft gewoond. Jan was een vreemde kerel. Als er een donderbui naderde, fietste hij vlug naar de polder. En zodra de donderslagen vielen, raapte hij ze op en stopte ze in een jute zak. Op een dag kwam hij met een zak vol donderslagen naar het dorp. Maar een paar donderslagen waren nog gloeiend heet en daardoor brandde

er een gat in de zak. Jan merkte het niet, want hij droeg de zak op zijn rug. En juist toen hij op het Raadhuisplein was aangekomen, vielen alle donderslagen op straat. Dat gaf een klap waarvan onze kerktoeren vandaag de dag nog scheef staat.” „En van diezelfde klap is jouw verstand nu nog in de war!” lachte Sietse.

„Dat kan wel waar zijn,” mopperde Gerben, „maar ik heb er geen last van.”

En lachend verliet hij de smederij.

„Die halve zoete met zijn zak vol donderslagen,” zei Sietse.

„Maar door dat gekke verhaal heeft hij niets verteld van zijn gesprek met mijnheer Siegerdsma,” zei Hielke.

En dan kwam Louw Vrolijk, een vriend van Hielke en Sietse, de smederij in. De vader van Louw was kaasmaker in de boterfabriek.

„Hallo,” riep Louw, „wat gaan wij vandaag doen?”

„Van alles,” antwoordde Sietse. „Heb jij een plan?”

„Wel,” aarzelde Louw, „wij zouden naar de boterfabriek kunnen gaan. Daar wordt een houten vloer weggebroken en de planken en balken mag iedereen meenemen, want het hout wordt anders toch maar verbrand.”

„Maar wat moeten wij met dat hout doen?” vroeg Sietse. „Wij hebben al een boothuis gebouwd en wat kunnen wij er anders

van maken?”

„Een kampeerhuisje aan het meer?” vroeg Louw.

„Dat hebben wij al eens eerder gemaakt,” zei Sietse, „en toen hebben wij er nauwelijks één nacht in geslapen. Want als ik een paar honderd meter van mijn huis ga kamperen, kan ik beter thuis in mijn bed slapen.”

„Wij zouden zo’n huisje kunnen verhuren,” stelde Hielke voor. „Maar dan moet er een waterleiding in en een w.c. en dat wordt allemaal veel te moeilijk.”

„Laten wij Kees gaan vragen of hij iets weet,” stelde Louw voor.

„Goed,” zei Sietse. „Dan varen wij naar de Woudaap.” Zij gingen naar het boothuis en voeren met de Kameleon het meer op. Zij volgden de polderdijk en zagen de prachtige windmolen reeds van verre staan.

„Als ik mij niet vergis,” wees Hielke, „staat Kees op de omloop.”

Rond de molen was op een hoogte van acht meter boven de grond een balustrade gebouwd, de zogenaamde omloop waarop de molenaar kon lopen als hij de wieken in de wind moest draaien. Maar de Woudaap draaide niet want het water in de polder was eerder laag dan hoog en daarom durfde Kees wel stiekem op de omloop te gaan.

„Wat doet hij daar?” vroeg Louw. „Het lijkt wel alsof hij een oranjevlag heeft.”

„Hij heeft altijd wat anders,” zei Sietse. „Maar het zal wel weer op een pak slaag uitlopen.”

Kees zag de Kameleon naderen en stak bij wijze van groet een grote, ouderwetse zwarte paraplu omhoog.

„Hij zal toch niet zo dom zijn om dat ding te gebruiken als parachute?” vroeg Hielke.

„Dacht jij dat hij naar beneden wil springen?” meende Sietse.

„Dat durft hij niet!”

Wat Kees wel durfde liet hij nu zien. Onder aan de paraplu bond hij de oranjelap vast. Dan hield hij de paraplu zo ver mogelijk buiten de balustrade en liet hem toen los. Een windvlaagje nam de paraplu mee en dreef hem tot boven het meer. Maar dan zeilde de paraplu weer terug naar de Woudaap waarbij de oranjelap sierlijk meebewoog alsof het een vliegend tapijt was. Kees stond er vol trots naar te kijken. Zijn vrienden in de Kameleon lachten. De paraplu begon nu te dalen. En zoals gewoonlijk met Kees zijn grappen ging het toen plotseling mis. Want er naderde een mijnheer op een fiets. En natuurlijk moest die vervelende paraplu precies op het hoofd van die mijnheer dalen. Met de ingewikkeldste berekeningen zou het nog heel moeilijk zijn geweest om zo'n

paraplu precies op het hoofd van een voorbijganger te laten dalen, maar de paraplu van Kees deed het meteen. Het oranjedoek omhulde het gezicht van de mijnheer die daardoor niets meer kon zien en hij reed pardoes tegen de Woudaap vlak voor het raam van de woonkamer. Kees keek verschrikt naar beneden, maar zijn vader en moeder keken nog meer geschrokken naar de spookverschijning voor het raam. De mijnheer rukte de doek weg en toen zagen vader en moeder Dijkstra dat het de dominee was.

„Drommels,” riep Dijkstra verbaasd, „de dominee heeft onze paraplu!”

„En die oranjelap is van mij!” riep moeder, „die hing op de zolder.”

„Waar is Kees!” riep Dijkstra kwaad, „Kees waar ben je? Drommelse aap kom te voorschijn. Kom hier, zeg ik je!!”

„Mijnheer Dijkstra,” zei de dominee, „deze paraplu kwam naar beneden dalen. U zult uw zoon dus in de hoogte moeten zoeken.”

„Dan is hij op de omloop!” riep Dijkstra woest en hij holde een trap op en kwam op de balustrade. Maar Kees was reeds beneden en stond verscholen achter de buitendeur toen zijn vader de trap op ging. En zo zag Dijkstra vanaf de omloop zijn zoon de molen verlaten en in de Kameleon stappen.

„Wacht maar vriendje,” riep Dijkstra en hij dreigde met de vuist, „ik krijg je nog wel! Die streken zal ik je prompt afleren!”

„Ik deed het niet met opzet!” riep Kees. „Ik keek naar de jongens en daardoor zag ik de dominee niet!”

„Dat heeft er niets mee te maken,” riep Dijkstra. „Jij moet van de spullen afblijven. Als er een paraplu vernield moet worden kan ik dat zelf wel doen. Daar heb ik jouw hulp niet bij nodig!”

„Wie jong is, speelt graag, Dijkstra,” zei de dominee. „Het was een ongelukje en het is goed afgelopen. Maakt u zich niet onnodig kwaad.”

„Niet onnodig kwaad maken?” riep Dijkstra. „Als ik die raskikker zijn gang laat gaan, gooit hij morgen al mijn huisraad in het meer. Ga maar gauw varen Keesie! Hoe verder jij van huis blijft, hoe rustiger het hier is.”

„Vlug er vandoor, Sietse,” fluisterde Kees en de jongens voeren snel het meer op.

„Jij was weer goed bezig Kees,” zei Louw. „Toch leek het leuk die grote paraplu met die oranjevlag. En de dominee leek net een spook met die doek over zijn hoofd.”

Nog lachend voeren de jongens verder.

„Waar gaan wij heen?” vroeg Kees.

„Wij kunnen een berg planken en balken bij de boterfabriek weghalen,” legde Louw uit, „zullen wij dat doen?”

„Natuurlijk,” zei Kees. „Als het mooie planken zijn, kunnen wij ze overal voor gebruiken.”

„Maar wat kunnen wij er dan mee doen?” vroeg Sietse.

„Dat weet ik niet,” antwoordde Kees, „maar als wij het hout bij jullie op het erf stapelen, kunnen wij er af en toe een paar planken van verkopen.”

„En wat doen wij dan met het geld?” vroeg Hielke.

„Dat verdelen wij onder elkaar,” legde Kees uit.

„Maar, als niemand het hout wil kopen,” zei Sietse, „zitten wij thuis met een erf vol planken. Dat zal vader vast niet goedvinden.”

„Nou ja,” aarzelde Hielke, „dan kunnen wij er toch nog brandhout van maken?”

„Dat doen wij!” riep Kees. „Wij maken er brandhout van en verkopen het voor een kwartje de zak.”

Intussen hadden zij de brug weer bereikt en voeren de vaart in naar het dorp. Weldra waren zij bij de boterfabriek en Sietse stuurde naar de wal. De knechten van timmerman Schaafsma droegen stapels planken uit de fabriek en wierpen ze op het terrein langs de kant van de vaart. Sietse ging naar de fabriek waar Schaafsma bij het werk stond te kijken.

„Mijnheer Schaafsma?” vroeg Sietse. „Is het waar dat wij de oude vloerplanken mogen meenemen?”

„Welja,” zei Schaafsma. „Hoe meer jullie meenemen hoe liever het mij is.”

Klinkhamer die voor een reparatie in de fabriek moest zijn, kwam juist aanlopen en vroeg:

„Komen de jongens u helpen, Schaafsma?”

„Zij zullen het afbraakhout opruimen,” zei Schaafsma.

„Wij zoeken de beste planken eruit,” zei Sietse, „en die nemen wij mee naar huis.”

„Als jullie het dan maar netjes opstapelen,” zei Klinkhamer.

„Het komt in orde, vader,” zei Sietse. „En welbedankt mijnheer Schaafsma.”

Sietse holde terug naar de vrienden en riep:

„Het mag! Zoek de mooiste planken uit en gooi ze in de vaart. Dan maken wij er een vlot van en varen alles in één keer naar huis.”

Dat vonden zij allen een goed plan en vol ijver begonnen zij de planken uit te zoeken waarvan er weldra een veertigtal in het water dreven. Sietse startte de motor van de Kameleon en liet de sterke boot alle planken tegen de wal duwen. De knechten van Schaafsma brachten steeds meer hout en de jongens zochten er zoveel planken uit dat er ontelbare op het

vlot lagen. Een van de timmerlieden beweerde dat er genoeg waren om een huis te bouwen.

„Wij gaan een uitkijktoren maken,” vertelde Kees, „voor een kwartje mag men in de toren en voor het geld dat wij ermee verdienen, gaan wij een buitenlandse reis maken.”

„Jij kunt er beter kippenhokken van maken,” zei de timmerman, „die zijn niet zo hoog en daar val je ook niet zo gauw af.”

„Wie heeft een stuk touw?” riep Sietse.

Hij was bezig een touw rond de planken te binden maar het was niet lang genoeg en Louw zocht er gauw een stuk bij.

Toen volgens Sietse het vlot stevig genoeg was samengebonden, gingen de jongens in de Kameleon die het vlot begon te duwen. Langzaam voeren zij tussen de huizen door. Bij het Raadhuisplein stond veldwachter Zwart en hij vroeg bars waar dat hout naar toe moest.

„Dat brengen wij naar ons erf,” legde Hielke uit.

„Als jullie er dan wel voor zorgen dat er geen planken in de vaart blijven drijven,” bromde Zwart.

„Wij brengen alles netjes op de wal,” beloofde Sietse.

Even verder kwam hen een sleepboot tegen. De grote hekgolf die achter de boot meerolde deed het vlot woest op en neer dansen. Daar was het touw niet op berekend, het schuurde

stuk en de planken verspreidden zich over de vaart. Kees vond het vermakelijk maar Sietse schold:

„Lach niet! Als er een boot komt kan zij er niet door. Wij moeten de planken zo vlug mogelijk naar de kant brengen.”

En zoals een sneeuwplough de sneeuw voor zich uit duwt, duwde de Kameleon de planken naar het erf van Klinkhamer. Daar trokken de jongens ze op de wal en werden ze netjes opgestapeld. Omdat het erf aan een kant schuin liep, werden er eerst enige balkjes neergelegd met onder de uiteinden bakstenen zodat de balkjes recht kwamen te liggen. Daarop werden toen de planken gestapeld. Het was een heel karwei en de jongens waren er het grootste deel van de dag mee bezig. Maar toen alles netjes was opgestapeld toonden zij hun werk vol trots aan Klinkhamer. Gerben kwam ook kijken.

„O, o, wat een dom gedoe!” riep hij, „binnen twee dagen ligt die stapel omver.”

„Als jij er maar afblijft,” zei Sietse, „als jij de stapel omkiepert, zullen wij jou ook een poets bakken.”

„Ik maak mijn handen niet vuil aan dat hout,” lachte Gerben smalend, „maar die stapel gaat ondersteboven, zo waar als ik leef!”

En na die voorspelling ging Gerben naar huis,

„Ik weet wat hij bedoelt,” zei Kees, „als wij de planken stukzagen, komen de onderste planken naar boven en is de stapel dus ondersteboven.”

„Gerben heeft altijd van die flauwe grappen,” zei Sietse.

„En wat gaan wij nu doen?” vroeg Louw.

„Wij zetten op een bordje — Hout te koop —” stelde Kees voor, „en dat spijkeren wij aan de boom voor de smederij.”

„Goed,” zei Sietse, „dan zal ik even een stukje blik zoeken.”

Hij ging in de smederij, maar toen Klinkhamer hoorde waarvoor hij dat stuk blik wilde gebruiken, zei hij:

„Nee jongens, dat kan ik niet toestaan. Jullie kregen het hout cadeau en als jullie er nu geld voor willen hebben, is dat niet sportief. Probeer liever de mensen een plezier te doen door hun gratis planken te geven. En als jullie dan een beloning krijgen is dat toch veel leuker, nietwaar?”

„U heeft gelijk, vader,” zei Hielke.

„Ik vind het best,” beaamde Kees, „want dan geven de mensen meestal meer.”

„Dan moeten wij langs de huizen gaan om te vragen of iemand ook hout nodig heeft,” stelde Sietse voor.

„Dat zou je inderdaad kunnen doen,” zei Klinkhamer, „en vooral de boeren kunnen vaak hout gebruiken.”

„Dan varen wij morgen langs de boerderijen in de polder,”

riep Louw.

„Dat doen we!” knikte Hielke en met dat goede voornemen gingen zij allen naar huis.

Die nacht gebeurde er iets vreemds. Er was geen wind en de maan stond heel groot en helder aan de hemel. Rondom was het een en al rust waarbij de kwakende kikkers in de poldersloten nog enig teken van leven gaven. Ver na middernacht werd Sietse wakker door een miauwende poes die over de gootrand liep. Dan was het weer stil en Sietse dommelde zoetjes aan weer in slaap. Maar dan klonk er plotseling achter op het erf zoveel lawaai dat Hielke en Sietse er klaar wakker van schrokken.

„Wat was dat?” vroeg Hielke. Sietse sprong al uit bed en liep naar het raam. Daar zag hij een lichtstraal over het grasveldje schijnen. Klinkhamer stond vanuit zijn slaapkamer met een zaklantaarn te zoeken naar de oorzaak van dat lawaai. En dan zag Sietse de lichtstraal op de houtstapel schijnen die helemaal omver was gevallen.

„Die gemene Gerben,” riep Sietse kwaad. „Nu heeft hij de planken toch ondersteboven gegooid. Die grote lafaard! Zo iets doet hij altijd stiekem in het donker. Maar met mij is hij nog niet klaar. Ik zal hem wel krijgen!”

Klinkhamer kwam in hun kamertje.

„Jullie zullen het hout morgen beter moeten opstapelen,” zei hij. „De stapel is zijwaarts weggezakt en omgevallen.”

„Dat heeft Gerben natuurlijk gedaan,” riep Sietse boos.

„Welnee, dat kan zelfs de sterkste kerel niet doen,” lachte Klinkhamer, „de stenen die jullie onder de balkjes hadden gelegd, zijn door het gewicht van de stapel in de grond gezakt. Daardoor kwam alles schuin te liggen en viel de stapel om. En ga nu maar gauw slapen, het is pas drie uur.”

Klinkhamer ging naar zijn kamer en Hielke zei:

„Gerben heeft dus toch gelijk gekregen toen hij voorspelde dat de stapel omver zou vallen.”

„Hij had ons moeten waarschuwen dat die stenen in de grond zouden zakken,” bromde Sietse, „maar die gemenerik zei niets en morgen komt hij ons natuurlijk uitlachen.”

„Dan lachen wij gewoon met hem mee,” zei Hielke.

„Nou ja,” mopperde Sietse en hij keerde zich om en sliep verder alsof er niets gebeurd was.

HOOFDSTUK III

De jongens doen een ontdekking en Gerben dient een aanklacht in

De volgende morgen stonden Hielke en Sietse vroeg op en begonnen het hout weer recht te stapelen. Nog voordat moeder de boterhammen op tafel had gezet, waren zij met het karwei klaar en kwamen zij voldaan de kamer binnenhollen.

„Zo!” zei Sietse glunderend, „laat Gerben nu maar komen. Hij zal ons niet kunnen uitlachen want het hout is weer netjes opgestapeld.”

„Dat hebben jullie gauw gedaan,” lachte Klinkhamer, „ik wist niet dat Gerben jullie zo hard kon laten werken.”

Daar gaf Sietse maar geen antwoord op. Hij had nu alle belangstelling voor de boterhammen want van dat werken in de vroege morgen hadden de jongens reuze trek gekregen. Na het eten gingen zij met vader mee naar de smederij en het duurde niet lang of daar kwam Gerben ook.

„Goedemorgen smeedmannen,” riep hij opgewekt, „alles goed? Met mij is het nog steeds hetzelfde. Veel werk en geen

geld.”

„Met ons is het best,” glunderde Sietse, „en de houtstapel staat er ook nog.”

„Goed zo!” knikte Gerben, „en gaan jullie straks ook varen? Dan kunnen jullie mij even naar de boerderij brengen.”

„Wij wachten nog op Louw,” legde Hielke uit.

„Dan wacht ik ook even,” zei Gerben en hij nam een krant en begon er in te lezen.

„Tjonge,” mompelde hij dan, „de voetbalclub van Friesland speelde gelijk tegen Groningen. Dat is niet gek!”

„Heb jij weleens gevoetbald?” vroeg Hielke.

„Jazeker,” antwoordde Gerben, „ik was middenvoor.”

„Dat zal wel,” meesmulde Sietse.

„Toch is het waar,” ging Gerben onverstoorbaar verder, „ik was een beste middenvoor. Wel schoot ik meestal twintig keer mis, maar de eenentwintigste keer was het soms raak. Maar omdat die sport mij te duur werd, ben ik ermee gestopt.”

„Is het zo duur als je lid van een voetbalclub bent?” vroeg Hielke.

„Het ging niet om de contributie,” zei Gerben, „maar altijd als ik raak schoot, schoot ik zó hard dat het net achter het doel aan flarden vloog. En dat moest ik dan betalen. Toen ik op een dag weer een schot loste, vloog de keeper met de bal mee

door het net en 's avonds kwam de politie mij waarschuwen dat ik voorzichtiger moest zijn want vandaag of morgen zou ik nog het hoofd van een keeper eraf kunnen schieten. Toen ben ik er maar mee gestopt.”

„Het zal wel vervelend zijn als je te sterke benen hebt,” riep Sietse spottend.

„Het is altijd nog prettiger, dan wanneer je te zwakke benen hebt,” lachte Gerben, „ik heb een man gekend...”

„Ha!” riep Sietse, „daar is Louw. Kom! Wij gaan varen.”

Gerben ging met de jongens mee naar het boothuis en dan voeren zij het meer op.

„Wat gaan jullie met al die planken doen?” vroeg Gerben.

„Die geven wij aan iedereen cadeau,” legde Hielke uit, „hebben jullie nog planken nodig op de boerderij?”

„Op het moment niet,” lachte Gerben, „maar waarom gaan jullie er niet iets van timmeren?” „Dat willen wij wel,” knikte Sietse, „maar wat moeten wij timmeren?”

„Een molen,” stelde Gerben voor, „maak er een kleine Woudaap van.”

„Waar moeten wij die dan neerzetten?” vroeg Louw.

„Naast de echte Woudaap,” zei Gerben. „En dan kunnen jullie ook een model maken van de kerk met de toren en van het raadhuis en van de boerderij van Jellema en nog veel

meer. Dat zetten jullie dan allemaal bij de Woudaap neer en dat trekt dan veel publiek.”

„Wij zullen Kees vragen wat hij ervan denkt,” knikte Hielke. Kees stond bij de Woudaap te wachten en stapte vlug aan boord toen de Kameleon aanlegde.

„Kijk,” wees Gerben, „op dat veldje naast de molen zou plaats genoeg zijn.”

„Waarvoor?” vroeg Kees wantrouwig.

„Gerben zegt dat wij van het hout een dorpje in het klein moeten maken,” legde Louw uit. „Wij moeten de kerk, het raadhuis, de Woudaap, de boerderijen en nog veel meer, namaken. Dat kunnen de mensen dan komen bezichtigen.”

„En dat allemaal in onze vakantie?” vroeg Kees. „Wij zouden het nog drukker hebben dan als wij naar school gaan. Ik zal wel wijzer wezen.”

„Jullie zijn jongens van niks,” zuchtte Gerben, „ik wou dat ik zoveel vrije tijd had. Dan zou ik graag gaan timmeren.”

„Waarom ben jij dan geen timmerman geworden?” vroeg Kees.

„Omdat er thuis geen geld was om mij een vak te laten leren,” legde Gerben uit.

De Kameleon had intussen de boerderij van Jellema bereikt en toen de boot daar aanlegde, was er op de dijk een

jongedame die van haar fiets stapte. Het was Maaïke, de verloofde van Willem Hornstra.

„Hallo Maaïke,” riep Gerben, „kom je eieren halen?”

„Nee Gerben. Ik ben op zoek naar een leegstaande schuur of een ander gebouwtje waarin wij zouden kunnen wonen. Is er nog iets bij de boerderij van Jellema?”

„Het spijt me,” zei Gerben. „Maar alle gebouwen zijn in gebruik. Wij hebben eerder ruimte tekort dan teveel.”

„Dat is pech,” zuchtte Maaïke, „dan ga ik maar verder de polder in. Er zal toch wel ergens een leegstaand schuurtje bij een boerderij zijn?”

„Ik help het je hopen, Maaïke,” zei Gerben. „Succes!”

Maaïke fietste verder en Gerben zei tegen de jongens:

„Ik geef haar niet veel kans. En als er wel ergens een schuur leeg staat, krijgen zij misschien geen toestemming om er in te wonen. Maar misschien heeft zij geluk. Tot ziens jongens.”

Gerben liep het erf op naar de boerderij en de jongens voeren verder naar de polder. De Kameleon ging onder een stenen brug door en voer de smalle poldervaart in. Bij de eerste boerderij die zij bereikten, werd aangelegd. Daar woonde boer Brandsma en de jongens vroegen hem of hij ook planken wilde hebben. Maar Brandsma wees naar een stapel hout achter de schuur en zei dat hij planken genoeg

had.

„Maak er maar iemand anders blij mee,” lachte hij.

Dus gingen onze vrienden verder, maar bij de volgende boerderij was de schuur vernieuwd en lag er op het erf zo’n grote stapel oud hout, dat de jongens maar meteen verder voeren. Naarmate zij bij meerdere boeren hun gratis planken aanboden, kwamen zij steeds meer tot de overtuiging dat niemand hun hout wilde hebben. Op iedere boerderij bleek reeds een houtvoorraad aanwezig te zijn.

„Ik begin te geloven dat wij er alleen maar brandhout van kunnen maken,” zei Louw.

„En als dan ook niemand het brandhout wil hebben,” stelde Kees voor, „maken wij er een groot vuur van op het eiland. En dan in het donker want dat zal een fantastisch gezicht zijn. Er komen misschien wel duizend mensen naar kijken.”

„Hoeveel mensen er zullen komen,” zei Sietse, „weet ik niet, maar ééntje komt er vast kijken. Dat is Zwart en hij zal dan graag willen weten wie dat vuurtje in brand heeft gestoken. Nou en dan weet je het wel.”

„Ja Kees,” knikte Louw, „dat vuurtje stoken in het donker kun jij wel uit je hoofd zetten.”

„Wacht eens jongens,” zei Hielke, „ik zie daarginds iets. Stop even, Sietse.”

Sietse stuurde de Kameleon tussen het riet en dan gingen zij allemaal kijken. In de verte stond een grote luxe auto op de weg en bij een hooiberg op een weiland stonden twee mannen het hooi aan de ene zijde van de berg glad te strijken met hun handen.

„Dat zijn geen boeren,” merkte Sietse op.

„Het lijken wel heren uit de stad,” riep Kees.

„Misschien zijn het controleurs die het hooi bekijken,” zei Louw.

„Als er controleurs naar het hooi komen kijken,” wist Hielke, „gaat de boer met hen mee. Maar er is geen boer bij en ik vind dat die lui nogal geheimzinnig doen. Drommels, die ene heeft een kijker! Duiken jongens!” Meteen doken zij allemaal diep achter de rand van de boot. Zo waren de jongens onzichtbaar voor de man met de kijker. Na een paar minuten was Sietse de eerste die weer voorzichtig ging kijken.

„Ga maar weer recht zitten,” fluisterde hij, „die mannen gaan in de auto. Zij zullen zo dadelijk wel vertrekken.” Zij bleven wachten tot de auto vertrok en toen hij in de verte verdwenen was, startte Sietse de motor. Zij voeren zo snel mogelijk naar de hooiberg en legden aan.

„Ik ga kijken of er iets bijzonders te zien is,” zei Sietse en hij ging aan wal. Zijn vrienden volgden hem in het weiland. Daar

stond de hooiberg die wel tien meter lang was en vier meter breed en ruim drie meter hoog. Boven op het hooi lag een groot dekzeil waaraan met touwen zware autobanden waren opgehangen. De banden hingen om de anderhalve meter rond de hooihoop en het leek daardoor net een huis van hooi met ronde vensters. Maar daar keken de jongens niet naar. Zij zochten naar voetsporen op de grond, maar die zijn in het gras moeilijk te vinden. Toch ontdekte Hielke een plek waar het gras platter was dan rondom.

„Hier stonden de mannen toen wij hen zagen,” wees hij.

„Dat klopt,” beaamde Kees, „maar er is hier niets bijzonders te zien.”

„Misschien hebben zij iets tussen het hooi geduwd,” zei Sietse en hij stak zijn hand tussen het hooi. En al bij de eerste greep riep hij verrast:

„Ik voel hout! Hier zit een plank!”

Hij gaf er een ruk aan en dan kwam er een houten schotje te voorschijn van een meter in het vierkant. Het schotje was behangen met hooi zodat het niet te zien was als het tegen de hooihoop stond. En dan deden de jongens een ontdekking. Achter het schotje was een hol in het hooi gegraven en daarin stonden kartonnen dozen.

„Wat krijgen wij nou?” riep Sietse verbaasd, „dat is vast geen

zuivere koffie!”

Hij trok een doos naar buiten en maakte hem open.

„Oei, allemaal doosjes sigaretten,” riep Kees verbaasd, „die zijn zeker gestolen.”

„Dat kan waar zijn,” zei Louw, „want ik heb in de krant gelezen dat er duizenden sigaretten uit een vrachtwagen zijn gestolen.”

„Even tellen,” zei Sietse, „in ieder pakje zitten twintig sigaretten. In zo’n bundeltje van tien pakjes zitten dus tien maal twintig is tweehonderd sigaretten. En nu even kijken. In de doos zitten vierentwintig bundels, dat zijn dan vierentwintig maal tweehonderd sigaretten dat is achtenveertighonderd sigaretten in één doos.”

„Er zijn tien dozen,” zei Louw.

„Dan zijn er tienmaal achtenveertighonderd dat is achtenveertigduizend sigaretten,” rekende Sietse uit.

„Wij hebben dus voorlopig genoeg te roken,” lachte Hielke.

„Zullen wij ze zelf oproken?” vroeg Kees. „Wij kunnen de dozen best onder de Woudaap verstoppen.”

„Ben je mal?” riep Hielke boos, „wij brengen alles naar Zwart. Van roken word je misselijk. Kom, wij brengen de dozen in de Kameleon. Je weet nooit of die mannen ook onverwachts terugkomen.”

Kees keek meteen naar de weg alsof hij de mannen reeds verwachtte. Dan nam hij gauw een doos en holde er mee naar de Kameleon. Sietse nam twee dozen en Hielke ook. Louw vond dat te zwaar en nam één doos. Kees stapelde de dozen in de boot terwijl Hielke en Sietse de laatste vier dozen haalden. Daarna gingen de jongens vlug aan boord, behalve Sietse.

„Ik zal dat schotje weer voor het hol zetten,” riep hij en hij ging terug. Maar nauwelijks had hij het hol weer afgesloten of in de verte naderde een auto. Sietse holde naar de Kameleon, startte de motor en dan voeren zij snel terug in de richting van het meer. Kees en Louw bleven naar de auto kijken die snel naderbij kwam en dan bij de hooiberg stopte.

„Het zijn vast weer die twee mannen,” meende Kees, „wij moeten harder varen, Sietse. Zodra zij zien dat alles weg is, komen zij ons achterna.”

„Wij kunnen niet harder,” zei Sietse, „de vaart is hier te ondiep.”

„Daar heb je het al!” riep Louw. „Zij hebben het lege hol ontdekt. Oei oei. Die ene wijst naar ons. Nu lopen zij op een draf naar de auto.”

„Daar komen ze al aan!” riep Kees benauwd, „laat mij eruit! Ik doe niet meer mee!”

„Zanik niet!” gromde Sietse, „die lui kunnen ons niets doen. Wij varen in ’t midden van de vaart en dan wil ik weieens zien hoe zij aan boord kunnen komen.”

De auto naderde snel en reed dan naast de Kameleon. De ene man draaide een portierraam open en riep:

„Zeg jongens! Die dozen moeten jullie ogenblikkelijk teruggeven. Anders gaan wij naar de politie en krijgen jullie een dikke boete wegens diefstal.”

„Jullie hebben zelf gestolen!” riep Sietse. „Waarom stonden die dozen anders onder het hooi verstoppt?”

„Om de tabak te laten fermenteren!” zei de man, „wij hebben toestemming van de boer om de dozen onder het hooi te plaatsen. Het is daar broeiend warm en daardoor wordt de smaak van de tabak verbeterd.”

„Als veldwachter Zwart dat allemaal gelooft,” riep Sietse, „brengen wij de dozen weer netjes terug.”

„Dat duurt ons allemaal veel te lang!” riep nu de andere man.

„Kom ogenblikkelijk naar de wal of wij nemen andere maatregelen. En dan krijgen jullie een geweldig pak slaag. Dus wees verstandig en leg maar gauw aan!”

Maar Sietse dacht er niet aan om naar de wal te sturen.

Integendeel! Zonder een antwoord te geven liet hij de Kameleon met onverminderde snelheid doorvaren. De auto

bleef naast hen op de weg meerijden en de mannen riepen de vreselijkste dreigementen, maar daarmee kregen zij de dozen niet terug. Er kwam een jongedame aanfietsen. Het was Maaïke die nog steeds zocht naar een schuur om in te wonen.

„Maaïke, Maaïke!” riep Kees, die duizend angsten uitstond door de dreigementen van de twee mannen. „Wil je gauw hulp halen? Die mannen willen ons grijpen en afranselen!” Maaïke keek heel verbaasd en schrok daarna niet minder toen een van de mannen uit de auto sprong en haar van de fiets trok. Vlug liet hij de fietsbanden leeglopen en zei spottend:

„Gaaf u maar lekker wandelen, jongedame. Dat is heel gezond.”

Dan ging hij weer in de auto en reden de mannen snel verder.

„Wat voor gemene kerels zijn dat?” riep Maaïke.

„Het zijn dieven!” riep Hielke, „zij hebben sigaretten gestolen, maar wij hebben hun buit aan boord. Wij brengen alles naar de politie!”

„Wees maar voorzichtig,” waarschuwde Maaïke, „die lui zijn tot alles in staat.”

„Zij hebben geen boot,” riep Sietse glunderend, „en dus

kunnen zij ons niets doen.”

De Kameleon ging weer snel verder en Maaïke liep mopperend naast haar fiets. Zij zou bij de eerstvolgende boerderij de banden weer kunnen volpompen, maar daarvoor moest zij nog een flink stuk lopen.

Kees zat vol spanning te kijken waar de auto gebleven was. De Kameleon voer een bocht om en dan zag Kees de auto weer staan.

„Oei!” riep hij, „die ene man heeft een zwembroek aangetrokken. Hij zwemt zo dadelijk naar de Kameleon.”

„Als hij voor de boeg komt, vaar ik hem over,” zei Sietse.

„Dat mag je niet doen,” riep Hielke, „daar komen ongelukken van!”

De man ging al het water in en liep naar het midden van de vaart. Daar stond hij nu op de Kameleon te wachten en het zag er voor onze vrienden niet zo gunstig uit. Sietse minderde de snelheid en keek om zich heen.

„Wat wil je?” vroeg Hielke.

„Wij kunnen keren,” aarzelde Sietse, „en terugvaren naar een boerderij.”

„Dat zal niet veel geven,” meende Louw, „want dan komen die mannen ook terug en pakken zij ons toch.”

„Laat mij er maar uit,” bibberde Kees, „ik loop wel door de

weilanden naar huis.”

„Jij bent laf!” zei Hielke smalend, „vaar maar door, Sietse! Vaar zo hard je maar kunt, maar je mag die man niet overvaren!”

Sietse gaf de motor vol gas en zo snel als in het ondiepe water mogelijk was, ging de Kameleon op de man af die nu zwaaiend met zijn armen beduidde dat de jongens moesten stoppen.

„Hij lijkt wel een verkeersagent,” lachte Sietse. Ondanks de spanning moest Louw er om lachen. Het zou grappig zijn als een agent midden in een vaart het verkeer stond te regelen. En dan kwam het spannende moment dat de Kameleon de man tot op een paar meter was genaderd. Sietse die recht op hem af voer, gaf nu een ruk aan het stuur zodat de boot langs hun belager zwenkte. De man stak zijn handen uit om de bootrand te grijpen, maar dan ging het van pats en een grote hoeveelheid water werd hem met kracht in het gezicht gesmeten. Van schrik greep de man mis en de Kameleon voer hem snel voorbij. Het was Hielke die voor een grondige afweer zorgde. Hij had een emmertje water geschept en het de dief in het gezicht gegooit.

„Goed gedaan Hielke!” riep Louw bewonderend.
Terwijl de Kameleon ervandoor ging, zagen de jongens hoe
de man op de wal klom en zich ging afdrogen. De Kameleon

naderde nu de boerderij van Brandsma.

„Zullen wij daar aanleggen?” vroeg Hielke. „Of zullen wij verdergaan?”

„Wij gaan door,” besliste Sietse, „wij zijn nu gauw op het meer en dan kunnen die kerels ons niets meer doen.”

Voorbij de boerderij was een bocht in de vaart en dan kwam de brug voor het meer in zicht.

„Daar zijn ze weer!” riep Kees en de jongens zagen de auto van de dieven snel naar het meer rijden. Bij de brug stopte de auto en een van de mannen klom over de leuning van de brug met de bedoeling in de Kameleon te springen zodra die zou passeren.

„Wij zitten in de val. Ik wil eruit!” riep Kees benauwd, „stuur toch naar de wal Sietse!”

„Wij wachten tot er hulp komt,” zei Sietse en hij stopte de motor en de Kameleon bleef midden in de vaart liggen op een veilige afstand van de dieven.

„Maar die dieven kunnen ook hulp krijgen,” bedacht Kees, „als er een helper met een boot komt, zijn wij verloren.”

„Kijk, die andere man stapt ook uit de auto,” wees Louw. „Hij wenkt naar iemand op het meer.”

„Dan gaan wij terug naar de boerderij van Brandsma,” zei Sietse en hij wilde de boot keren, maar dan merkte Hielke

op:

„Daar gaat Gerben met de praam!”

De jongens keken onder de brug door en zagen Gerben aan de andere kant op het meer voorbijvaren. De man die op de brug stond te wachten ging nu naar de kant van het meer waar zijn vriend intussen Gerben naar de wal riep.

„Zij willen in de praam en ons dan grijpen,” begreep Sietse, „maar ik zal hen voor zijn.”

Hij gaf de motor vol gas en stuurde naar de brug. De dieven waren bij Gerben in de praam gesprongen en vroegen hem om even de vaart in te varen.

„Er drijft een pakje van ons in het water,” zei de ene man.

„Goed,” knikte Gerben, „wij zijn in de wereld om elkaar te helpen.”

Hij wilde de praam terugduwen naar de ingang van de vaart, maar dan klonk luid de hoorn van de Kameleon: „toet-toet-toet!”

„Drommels,” dacht Gerben, „dat is vast en zeker de Kameleon.”

En dan klonken er weer drie korte stoten uit de hoorn. Dat betekent achteruitvaren en Gerben aarzelde om de praam verder te duwen.

„Toe man, schiet een beetje op!” riep een van de dieven, „als

het lang duurt is het pakje gezonken.”

„Maar er komt een boot uit de vaart,” wees Gerben.

„Die willen wij juist keren!” zei de ene man en onverwachts nam hij de vaarboom van Gerben en duwde de praam terug naar de brug. Daar kwam de Kameleon juist op volle kracht varend te voorschijn en met een schok voer zij tegen de achterboeg van de praam en duwde haar opzij. Door de schok konden Gerben en de dieven nauwelijks blijven staan en voor de mannen ook maar iets konden doen, voer de Kameleon al zo vrij als een vogel het meer op.

„Dat hebben wij toch even prachtig gedaan!” riep Kees opgelucht.

„Wij?” riep Louw spottend, „jij wou er wel drie keer vandoor gaan, grote held!”

Daar gaf Kees maar geen antwoord op. De jongens zagen hoe Gerben de twee mannen uit zijn praam stuurde en dan reden de dieven snel met hun auto de polder in.

„Die zijn wij kwijt,” merkte Sietse op. „Zij durven ons niet langer te achtervolgen.”

„En ik heb hun autonummer opgeschreven,” glunderde Louw, „het is J.P. 41-11.”

„Dat heb ik ook opgeschreven,” beaamde Hielke, „en nu moeten wij zo snel mogelijk naar Zwart.”

De Kameleon voer op de grootste versnelling naar het dorp en legde bij het Raadhuisplein aan. De jongens droegen allemaal een kartonnen doos naar het gemeentehuis en stapelden die op in de brede gang. De bode kwam uit zijn kantoortje en vroeg:

„Wat moet dat? Het is hier geen pakhuis?”

„Wilt u alstublieft mijnheer Zwart even roepen?” vroeg Hielke. „Dit zijn dozen met gestolen sigaretten. Wij ontdekten waar de dieven ze hadden verborgen.”

„Zoooo?” zei de bode, „dan zal ik Zwart even bellen. Hij is thuis.”

De jongens gingen de rest van de dozen halen en dan kwam mijnheer Zwart.

„Zo, zo, hebben jullie sigaretten gevonden?” vroeg hij.

„Jawel mijnheer Zwart,” antwoordde Sietse, „het zijn er achtenveertigduizend. Zij lagen verstopt in de hooiberg, die midden in de polder bij de viersprong staat.”

„En de dieven hebben een auto met het nummer J.P. 41-11,” zei Louw. „Zij hebben ons door de hele polder achternagezeten, maar zij konden ons niet pakken, want zij hadden geen boot.”

„Juist,” knikte Zwart. „Het nummer is J.P. 41-11. Ik zal het even doorbellen!”

Zwart ging in het kantoor en belde naar alle politieposten om uit te kijken naar een auto met het nummer J.P. 41-11. Dan kwam hij terug en moesten de jongens hem alles vertellen wat zij beleefd hadden. Zwart maakte daarbij aantekeningen in zijn boekje en nadat de jongens hem nog hadden beschreven hoe de dieven er uitzagen, werden zij bedankt voor hun goede diensten en konden naar huis gaan, want het was weer tijd om te eten. Aan tafel vertelden Hielke en Sietse alles en Klinkhamer schudde zijn hoofd.

„Het bijzondere van het geval is,” begon hij, „dat de meeste dieven geloven dat zij op het platteland minder gevaar lopen om betrapte te worden dan in de stad. Maar niets is minder waar, want hun gedrag loopt hier veel gauwer in de gaten.”

„Ja,” beaamde Sietse, „en Zwart is een van de beste veldwachters die er is.”

Ook Gerben kwam de hulp van Zwart inroepen. Die avond ontmoette hij de veldwachter in de smederij en zei: „Mijnheer Zwart! Ik dien een aanklacht in tegen de bestuurder van de auto met het nummer J.P. 41-11. De man sprong in mijn praam en ontfutselde mij de vaarboom. Hij duwde de praam voor de ingang van de poldervaart en daardoor ontstond een aanvaring met de Kameleon. De praam werd licht beschadigd!”

„Dat geloof ik graag,” knikte Sietse, „het was een beste schok die wij kregen, maar onze boot mankeert niets!”

„Die boot van jullie is een drijvende oorlogstank,” bromde Gerben, „die gaat zelfs door een betonnen muur heen. Maar mijnheer Zwart, wilt u die kerels een procesverbaal geven wegens hun hinderlijk optreden?”

„Er wordt reeds aan gewerkt,” zei Zwart. „Maar ik heb ook nog iets voor jou!”

Zwart ging naar buiten en Gerben vroeg verwonderd aan Klinkhamer:

„Wat bedoelt hij? Wat heeft hij voor mij?”

Zwart haalde uit zijn fietstas een doos, waarin tien pakjes sigaretten zaten. Die gaf hij aan Gerben.

„Ik kreeg ze cadeau van de eigenaar die de gestolen sigaretten terug kwam halen,” zei hij, „maar omdat ik die dingen niet rook, mag jij ze hebben, broer!”

„Dank u wel!” riep Gerben verheugd. Hij maakte het pakje open en stak meteen een sigaret aan. Sietse begon in het telefoonboek te bladeren en zei:

„Hierzo Gerben. Dit is het nummer van de schoorsteenveger. Als jij die sigaretten allemaal hebt opgerookt, zul jij wel vol roet zitten!”

„Laat mij niet lachen,” riep Gerben. „Bij mij is alles van

binnen gesmeerd met varkensvet. En het is zo glad dat ik alleen maar kleine hapjes kan eten. Een te grote hap zou met zo'n vaart naar beneden glijden dat ik een gat in mijn buik kreeg.”

Hij blies een rookwolk in het gezicht van Sietse en zei dan: „Wel mijnheer Zwart. Het zijn warempel ook nog beste sigaretten!”

„Wat dacht jij dan?” bromde Zwart, „dat ik rommel weggeef?”

„Tot nu toe bood u mij alleen maar processenverbaal aan,” zei Gerben ondeugend lachend.

„Dat is geen leuke opmerking,” zei Zwart beledigd, „maak dat je wegkomt of ik neem je alles weer af!”

„Ik ga al!” riep Gerben, „u wordt nog welbedankt mijnheer Zwart! Tot ziens vrienden!”

En met de wolk van sigaretterook die achter Gerben wegdreef, eindigde dit verhaal over de dieven. Maar het was niet het slot zoals later nog zal blijken.

HOOFDSTUK IV

Boer Wielinga is slecht te spreken en de jongens redden mijnheer Siegerdsma

De volgende dag vertelde Louw in de smederij dat er op het huis van Hoekstra een papier was geplakt waarop stond — Openbare verkoping van de inboedel —.

„Drommels,” zei Sietse. „Dan hebben de Hoekstra’s binnenkort geen meubels meer en moeten zij in een leeg huis wonen.”

„Kunnen wij Hoekstra niet helpen?” vroeg Hielke.

„Dan zul je de schulden van Hoekstra moeten betalen,” wist Klinkhamer.

„Of iemand moet hem nieuwe meubels geven,” meende Sietse.

„Dat zou ook kunnen,” beaamde Klinkhamer.

En dan ging de telefoon en had Klinkhamer een gesprek met de directeur van de boterfabriek.

De jongens gingen naar de Kameleon.

„Waar gaan wij heen?” vroeg Louw.

„Wij zullen eerst Kees gaan afhalen,” zei Sietse en hij startte

de motor en de Kameleon voer het meer op.

„Ik zou niet graag willen dat bij mij thuis alles verkocht werd,” zei Louw. „Hoekstra staat er slecht voor.”

„Als wij eens langs de huizen gingen en iedereen om een stukje huisraad vroegen?” stelde Sietse voor, „dat geven wij dan aan Hoekstra en hoeft hij niet in een leeg huis te wonen.”

„Dat doen we!” riep Louw meteen.

„Maar,” aarzelde Hielke, „de mensen geven alleen maar dingen die zij graag kwijt willen. En je kunt Hoekstra toch geen oude rommel aanbieden?”

„Maar er zit altijd wel iets goeds tussen,” wist Sietse, „en dat zoeken wij er dan uit.”

De Kameleon naderde de Woudaap. Op de stoep voor de molen zat Kees te wachten. Sietse stuurde naar de wal en Louw riep:

„Hallo Kees! Hebben jullie nog meubels te missen? Wij geven ze aan Hoekstra want hij raakt al zijn huisraad kwijt. Het wordt allemaal verkocht!”

„Ik zal even vragen,” riep Kees en hij verdween in huis. Vergezeld van zijn vader kwam hij even later terug.

„Willen jullie graag meubels inzamelen voor Hoekstra?” vroeg Dijkstra, „dan moeten jullie naar boer Wielinga gaan. Hij heeft een partijtje meubels die hij graag zal geven.”

„Daar gaan wij meteen heen,” riep Sietse.

Kees stapte ook in de Kameleon en dan voeren de jongens snel naar de ingang van de poldervaart. Zij gingen onder de brug door waar op dat moment een sterke stroming stond.

„Het gemaal bij Stavoren is aan het draaien,” merkte Kees op.

„Dat kun je hier helemaal merken.”

Doordat het peil in het meer zakte, stroomde het water uit de polder met kracht onder de brug door en moest Sietse de motor extra gas geven om tegen de stroom in te kunnen varen. En zonder verdere moeite ging de sterke Kameleon onder de brug door. Zij voer nu snel de vaart in en kwam dan voorbij de boerderij van Brandsma. Louw riep naar de knecht die op het erf liep:

„Hebben jullie nog oude meubels, Jan?!”

„Die heb ik gisteren verbrand,” riep Jan terug.

„Dat hadden wij wel willen doen!” riep Kees.

De Kameleon ging verder en naderde dan de boerderij van Wielinga. Sietse stuurde naar de wal en de jongens gingen op het erf. Bij de grote schuur stond Wielinga te praten met zijn knecht en toen de jongens naar hem toe gingen vroeg hij nogal nors:

„En wat komen jullie doen?”

„Heeft u nog meubels die u kwijt wilt?” vroeg Hielke.

„Wat willen jullie daar dan mee doen?” vroeg Wielinga.

„Wij gaan ze aan Hoekstra geven,” zei Sietse, „want zijn meubels worden verkocht.”

„Het is dus voor een goed doel,” begreep Wielinga, „wel, de meubels die ik jullie wil geven zijn al heel oud. Er zal wel het een en ander aan opgeknapt moeten worden. Mocht Hoekstra ze niet kunnen gebruiken, verbrandt ze dan niet, maar breng ze bij mij terug.”

„Dat zullen wij doen,” beloofde Sietse en dan volgden zij de boer naar de schuur waar in een hoek enige stoelen, een tafel, een kastje en een grote beklede bank stonden.

„Dat mogen jullie allemaal meenemen,” wees Wielinga.

„Fijn!” riepen de jongens, „u wordt welbedankt.”

Zij droegen alles naar de Kameleon, maar toen al de meubels op de wal stonden, werd het een grote vraag hoe alles meegenomen kon worden.

„Wij zullen wel twee keer moeten varen,” zei Hielke. „Er is teveel voor één vracht.”

„Het kan best in één keer,” meende Sietse en hij nam de tafel en zette hem over de motorkap. De rest begon hij nu op de tafel te stapelen. Eerst werd het kastje erop gelegd en daaroverheen de zware zitbank. Op de bank was nog ruim plaats voor de vier stoelen, maar die domme Kees wierp een

stoel zo hardhandig naar boven dat er een poot afbrak.

„Dat geeft niet,” zei Sietse. „Die spijkere wij wel weer vast met een latje.”

„Er zijn nog meer poten die loszitten,” merkte Louw op.

„Dat gaan wij thuis repareren,” besliste Sietse. „Met grote spijkers rammel je alles muurvast. Kom, wij gaan.”

Met de toren van meubels midden op hun boot begonnen de jongens aan de terugtocht. Sietse kon onder de tafel doorkijken en zo wist hij de boot goed te sturen. En dan naderden zij de brug.

„Kunnen wij eronderdoor?” vroeg Hielke.

Kees ging staan en zei dat het misschien wel zou gaan.

„Doe wel voorzichtig!” riep Louw, „want er is maar een paar centimeter tussenruimte.”

Sietse schakelde de motor op de kleinste versnelling en stuurde naar het midden van de brug. Daar was de doorgang het hoogst. Kees en Louw stonden nu te kijken of er genoeg ruimte overbleef om te kunnen passeren. En dan schreeuwde Louw:

„Stop even, Sietse! Ik kan niet goed zien of het wel gaat!”

Sietse stopte de motor, maar de sterke stroom nam de boot mee en toen gebeurde het. De stoelen raakten de onderkant van de brug en duwden de zware bank opzij. De hele lading

helde over naar links en viel dan met een plons in het water.
De sterke stroom stuwde de kast, de bank, de tafel en de
stoelen in een keurige rij het meer in.

„Dat is dom!” riep Hielke. „Waarom hebben wij niet even aangelegd en de stoelen eraf genomen?”

„Had dat maar eerder gezegd,” riep Sietse kwaad. „Jij komt altijd met het zout als het ei op is.”

Geholpen door de wind dreven de meubels snel verder.

Louw begon te lachen. Hij vond het wel grappig die meubels op een rijtje in het meer.

„Kom jongens!” riep Kees. „Wij moeten alles weer opvissen, anders raken wij het kwijt.”

Sietse schakelde de motor weer in en de Kameleon voer onder de brug door. Op het meer voer Gerben met de praam.

„Hallo schippers!” riep hij lachend. „Is dat een nieuwe manier van verhuizen? Het gaat niet zo heel snel, maar het is wel voordelig en het stuift niet.”

„Wil jij ons even helpen?” vroeg Hielke. „Die bank is nogal zwaar.”

„Welja,” lachte Gerben, „duw de praam er maar heen. Die meubels moeten meteen uit het water gehaald worden voordat er een zeilboot overheen vaart.”

Sietse stuurde de Kameleon achter de praam en snel voeren zij de meubels achterna. Die waren spoedig ingehaald en Gerben greep een stoel uit het water. Nauwelijks had hij hem

in de praam getrokken of er brak een poot af.

„Dat is brandhout!” zei Gerben.

„Welnee!” riep Sietse. „Doe toch voorzichtig. Wij willen alles repareren!”

„Dat is de mooiste mop die ik ooit gehoord heb,” riep Gerben, „er valt niets te repareren. Het hout is helemaal vergaan!”

Louw, Hielke en Kees gingen ook in de praam en hielpen bij het aan boord vissen van de meubels. Op de polderdijk stond veldwachter Zwart alles gade te slaan. De zware bank waarvan de bekleding zoveel water opzoog dat zij steeds dieper zonk werd met vereende krachten in de praam getrokken.

Vervolgens werd de tafel en het kastje opgevist en kon de Kameleon de praam naar de wal duwen. Zwart stond onze vrienden op te wachten en vroeg bars:

„Wat gaat er met die oude meubels gebeuren?”

„Wij geven ze cadeau aan Hoekstra!” legde Sietse uit, „want zijn meubels worden verkocht!”

„Ha, ha, ha,” lachte Gerben. „Wat zal Hoekstra blij zijn met zo’n cadeau. De hele familie wordt zeeziek op zulke wrakke wiebelende stoelen.”

„Wij gaan alles eerst repareren,” zei Kees.

„Dan zullen jullie er ijzeren poten onder moeten maken,” zei

Gerben. „Moet u kijken, mijnheer Zwart. Zo sterk is alles.”

Gerben gaf een klein rukje aan een stoelpoot en deze knapte meteen af.

„En,” lachte Gerben, „dat kastje zit vol houtworm. Ik hoor ze knagen. Het enige waar alles goed voor is, is de brandstapel.”

„Inderdaad,” knikte Zwart. „Leg alles maar aan de andere kant van de dijk en steek de brand erin.”

„Dat mag niet van boer Wielinga,” zei Sietse. „Wij mogen de meubels niet verbranden!”

„Daar neem ik de verantwoording voor,” zei Zwart.

Gerben wierp het kastje in het gras achter de dijk zodat het in al zijn verbindingen kraakte en het deurtje openvloog. Er lagen kranten in en die stak Gerben meteen in de brand.

Kees droeg de stoelen aan en Louw de tafel. Hielke en Sietse droegen de zware bank en alles werd op het brandende kastje geworpen. De natte meubels veroorzaakten veel rook, maar de vlammen werden steeds hoger. Zwart, Gerben en de jongens stonden er geboeid naar te kijken. Kees waagde zich steeds het dichtst bij het vuur om stukken hout die naast de hoop rolden weer in de vlammen te werpen. Er naderde iemand op een fiets. Het was Wielinga.

„Dacht ik het niet?” riep hij verontwaardigd. „Gaan jullie de meubels toch verbranden? En ik heb nog zo gezegd dat jullie

dan alles terug moesten brengen.”

„Mijnheer Wielinga,” zei Zwart, „die meubels waren geen cent meer waard.”

„Het hout zat vol worm,” vulde Gerben aan, „de poten braken zomaar van de stoelen.”

„En om te voorkomen dat de jongens alles zouden laten rondslingeren,” zei Zwart, „heb ik het laten verbranden.”

„Hm,” bromde Wielinga, „dat had ik zelf ook kunnen doen. Enfin, ’t Is nu al gebeurd!”

Hij stapte op zijn fiets en reed naar het dorp.

„Zo jongens,” zei Gerben lachend. „Eén ding is nu wel zeker. Bij boer Wielinga hoeven jullie nooit meer te komen.”

„Dat is toch onze schuld niet?” riep Sietse verontwaardigd.

„Nou ja,” zei Gerben, „maar waarom jullie met alle geweld meubels willen inzamelen voor Hoekstra is mij een raadsel. Want dat is helemaal niet nodig!”

„Niet nodig?” riep Hielke. „Binnenkort woont Hoekstra in een leeg huis.”

„Welnee,” zei Gerben. „Ik zal wel zorgen dat zo iets niet gebeurt.”

„Hoe kun je dat?” vroeg Sietse.

„Laat dat maar aan mij over,” antwoordde Gerben. Het vuur was weldra uitgebrand en Zwart zei:

„Zo jongens, gaan jullie maar weer varen. Het inzamelen van oude meubels is toch niets gedaan.”

„Kom jongens! Wie het eerst in de boot is!” riep Louw en hij holde de dijk over en liep daarbij bijna tegen een voorbijganger aan. Het was de rijke mijnheer Siegerdsma die een wandeling langs het meer maakte.

„Jij moet beter uitkijken, jongetje,” zei mijnheer Siegerdsma.

„Neem mij niet kwalijk mijnheer,” hakkelde Louw.

„Ik heb het eens meegemaakt,” begon Gerben meteen, „dat gebeurde in de stad toen twee mannen op de hoek van een straat tegen elkaar liepen. De botsing was zo hevig dat zij allebei zo plat werden als een pannekoek. En toen rolden zij door het rooster van een put en niemand heeft hen ooit teruggezien.”

„Wij kunnen maar beter weggaan,” zei Zwart, „want als hij begint te fantaseren is het einde zoek.”

Zwart liep met mijnheer Siegerdsma naar de stenen brug en Gerben vroeg:

„Zeg jongens, willen jullie mij naar de boerderij brengen?”

„Natuurlijk,” lachte Sietse, „jij hielp ons, dus helpen wij jou ook.”

Zij gingen aan boord en de Kameleon duwde de praam weer voor zich uit.

„Zeg Gerben?” vroeg Louw geïnteresseerd, „kun jij er werkelijk voor zorgen dat Hoekstra niet zonder meubels zit.”

„Ja hoor,” knikte Gerben, „dat komt best in orde.”

„Ik weet het niet,” meende Hielke, „maar ik geloof dat jij ons wat op de mouw spelt.”

„Wis en waarachtig niet!” riep Gerben, „zorg maar dat jullie bij de verkoping zijn, dan zullen jullie het wel zien.”

„Ik zal er zeker zijn,” zei Kees. „Er is vast wel wat te beleven.”

„Als jij maar niet denkt dat het een feestje is,” zei Gerben.

„Het is bittere ernst. Die arme Hoekstra moet geholpen worden maar dat kan niet met vermolmd meubels van een ander!”

De boerderij van Jellema was bereikt en de praam werd aan de wal vastgelegd.

„Tot ziens, jongens,” riep Gerben.

„Tot ziens, Gerben!” De jongens voeren het meer op en Sietse stuurde handig tussen vele zeilboten door. Een eind voorbij het eiland wees Louw naar rechts en vroeg:

„Wat is dat daarginder? Er drijft iets.”

„Het lijkt wel een vlotje,” zei Hielke.

„Ik geloof dat er iemand op ligt,” knikte Louw.

Sietse stuurde er recht op aan en al spoedig ontdekten zij dat het een luchtbed was waarop een jongetje lag te huilen. Toen

zij naderbij kwamen, stopte Sietse de motor en liet de Kameleon langzaam naar het luchtbed drijven. De boot mocht geen grote golven maken want dan zou het luchtbed kunnen kantelen en viel het jongetje in het water. En dan kon Kees het luchtbed naar zich toe trekken. Hielke en Louw tilden het jongetje aan boord en daarna het luchtbed dat over de motorkap werd gelegd.

„Wie ben jij?” vroeg Hielke aan het ventje.

„Leo Ebbenga,” zei het kind snikkend.

„Waar zijn je vader en moeder?” vroeg Hielke.

„Daar!” zei het jongetje en hij wees naar het Paviljoen.

„Drommels,” zei Sietse. „Ben jij daarginder helemaal vandaan gedreven? Hoe bestaat het dat niemand er iets van heeft gemerkt.”

„Een boot had hem best kunnen overvaren,” bromde Louw, „kun je wel zwemmen, Leo?”

Het jongetje schudde zijn hoofd en begon weer te huilen.

„Wij zullen je gauw terugbrengen naar je vader en moeder,” suste Sietse hem en hij stuurde de Kameleon in de richting van het Paviljoen. Van verre zagen de jongens al dat er op het terras van het fraaie restaurant iets bijzonders te doen was. En toen de Kameleon dichterbij kwam, ontdekten de jongens dat een grote kring van toeschouwers stond te kijken naar een

dansgroep in oud-Fries kostuum die bij de vrolijke tonen van een harmonika leuke dansen uitvoerden.

„Nu begrijp ik waarom niemand gezien heeft hoe de kleine jongen op een luchtbed wegdreef,” zei Sietse en dan liet hij de hoorn van de Kameleon luid klinken. De toeschouwers keken verstoord naar het meer en dan kwamen een mevrouw en een mijnheer haastig naar de steiger gehold.

„Wat is er met Leo gebeurd?” riep de mevrouw angstig.

„Waar komt hij vandaan?”

„Hij dreef op dit bed aan de overkant van het meer,” bromde Hielke.

„Wel drommels,” riep mijnheer Ebbenga. „Aap van een jongen, hoe kreeg jij het in je hoofd om met het bed te gaan varen?”

Leo hilde en zijn moeder nam hem gauw mee aan boord van een prachtige motorboot.

Kees en Louw legden het luchtbed op de steiger.

„Het is gelukkig goed afgelopen, mijnheer,” knikte Kees, „wij kwamen net op tijd. Een groot schip had het bed wel kunnen overvaren.”

„Ja jongens, jullie worden heel hartelijk bedankt,” zei mijnheer Ebbenga. „Als beloning trakteer ik jullie op een ijssorbet. Kom maar mee!”

„Graag mijnheer,” riep Kees en hij was de eerste die aan een tafeltje ging zitten. Een kelner bracht voor ieder een groot glas ijs met vruchten erin. Het smaakte geweldig.

Daarbij konden de jongens kijken naar de dansgroep die een polka uitvoerde. Kees smulde en mompelde:

„Dit is beter werk dan met oude meubels sjouwen.”

„Maar dit houdt jij zolang niet vol,” merkte Louw op.

En dat hij gelijk had, bleek toen zij allen voor een tweede portie ijs bedankten. Het waren ook zulke grote glazen vol. Zelfs Kees kon niet meer op want hij had het ijs veel te snel opgegeten en nu kreeg hij pijn in zijn maag. Hij zag er bleek van en vroeg of ze nu weer zouden gaan varen. Sietse bleef nog even naar het dansen kijken en toen de dans ten einde was, kwam hij naar de Kameleon en voeren de jongens verder.

„Is jouw maag bevroren, Kees?” vroeg Louw smalend.

„Ja,” knikte Kees, „het is net alsof er een steen in zit.”

„Ga op de motorkap liggen,” wees Louw, „die is lekker warm.”

En dat deed Kees. Zijn vrienden keken lachend toe maar Kees knapte er helemaal van op. Het duurde niet lang of hij stond op en wees dan naar de wal.

„Kijk daar eens!” riep hij. „Daar is een mijnheer die hulp

nodig heeft. Hij wenkt ons!”

De anderen zagen het nu ook en Hielke zei:

„Dat lijkt mijnheer Siegerdsma wel. Hij staat tot zijn knieën in de modder.”

„Drommels!” riep Sietse. „Het weiland is daar veel te drassig om er op te kunnen lopen. Er staat zelfs een bordje bij met een waarschuwing. Waarom gaat mijnheer Siegerdsma daar dan ook heen?”

„Laten wij hem maar gauw gaan helpen,” zei Hielke. „Vaar maar zo hard als het kan!”

„Waarom zo hard?” vroeg Sietse. „Mijnheer Siegerdsma zal heus niet weglopen. Hij kan toch geen stap meer doen.”

„Zeur niet en schiet op!” gromde Hielke.

De Kameleon voer nu op de grootste versnelling naar de plaats waar mijnheer Siegerdsma stond te wachten. De oude mijnheer zag met voldoening hoe zijn buurjongens hem te hulp kwamen. Maar dat helpen was niet zo eenvoudig, want toen de Kameleon bij het drassige weiland aanlegde, waren de jongens nog ruim anderhalve meter van mijnheer Siegerdsma verwijderd. Sietse wilde aan land gaan maar Hielke hield hem tegen.

„Pas op!” zei Hielke. „Zo meteen zit jij ook in de modder vast.”

„Hebben jullie geen touw?“ vroeg mijnheer Siegerdsma.

„Misschien kunnen jullie mij dan lostrekken?“

„Ik weet iets beters,“ zei Sietse. „Wij gaan allemaal achter in de boot.“

Louw en Kees klommen over de motorkap achter in de boot en Sietse liet de Kameleon een eindje terugvaren. Dan gaf hij vol gas en stuurde recht op de wal aan. De boeg gleed nu ruim een meter op het drassige land en mijnheer Siegerdsma kon de rand van de Kameleon al grijpen, Hielke, Louw en Kees kwamen hem te hulp. Er was heel wat kracht nodig want de voeten van mijnheer Siegerdsma zaten vastgezogen in de modder. Terwijl de jongens mijnheer Siegerdsma stevig vasthielden, schakelde Sietse de versnelling op achteruit. Zo hielp de Kameleon ook mee trekken. Na verscheidene pogingen wist mijnheer Siegerdsma één been los te trekken en dan spoedig ook het andere, hoewel hij daarbij een schoen verspeelde. Dat was evenwel niet belangrijk, de hoofdzaak was dat mijnheer Siegerdsma nu aan boord kon worden getrokken. Nu moest de Kameleon weer terug van het weiland. Door de schroef lange tijd zo snel mogelijk te laten draaien spoelde de grond onder de boot vandaan en gleed de Kameleon terug in het meer.

„Dat hebben jullie goed gedaan, jongens,“ knikte mijnheer

Siegerdsma waardierend. „Ik begon al te geloven dat ik daar uren lang zou moeten blijven staan als een standbeeld.”

„Wij zullen u gauw naar huis brengen,” zei Sietse. „Uw voeten zijn helemaal nat.”

„Dat kan wel even wachten,” lachte Siegerdsma. „Ik ben hier nog niet klaar.”

En tot verwondering van de jongens haalde hij een duimstok te voorschijn en zei:

„Vaar mij nu maar even langs de wal, want ik moet de lengte van dit stukje land opmeten.”

Sietse liet de Kameleon langzaam langs het drassige land varen en mijnheer Siegerdsma mat de lengte van de wal. De jongens hielpen tellen. De totale lengte was honderdvijftig meter.

„Dat weten wij dan ook weer,” knikte mijnheer Siegerdsma.

„En vaar mij nu maar naar huis.”

De Kameleon zette koers naar het dorp en Sietse liet haar op de grootste snelheid varen.

„Dat gaat hard,” lachte mijnheer Siegerdsma. „Jullie hebben toch maar een beste boot.”

„Het is de beste uit heel de omtrek,” zei Louw glunderend.

„Mijnheer,” vroeg Kees. „Heeft u dat land opgemeten om er een huis te bouwen?”

„Ik weet nog niet wat ik doe,” aarzelde mijnheer Siegerdsma.
„Misschien bouw ik er wel twintig huizen.”

„Maar die kunnen toch niet op die natte bodem staan?”
merkte Sietse schranders op.

„Daar is wel iets tegen te doen,” zei mijnheer Siegerdsma.
„Moeilijkheden zijn er om opgelost te worden.”

De Kameleon bereikte de brug en daar stond de brugwachter
verwonderd naar de bemodderde benen van mijnheer
Siegerdsma te kijken.

„Wat is er gebeurd?” riep hij. „U heeft een schoen verloren
en u zit onder de modder?”

„Ik neem modderbaden tegen de reumatiek,” riep mijnheer
Siegerdsma lachend en de jongens lachten met hem mee. De
Kameleon bereikte nu het erf van mijnheer Siegerdsma en
legde aan.

„Nog welbedankt, jongens,” zei mijnheer Siegerdsma. „Ik zal
het nog wel eens goed met jullie maken. Tot ziens.”

De oude heer ging in huis en de jongens voeren terug naar
het meer om Kees naar de Woudaap te brengen.

„Mijnheer Siegerdsma zal het goed met ons maken,” zei
Kees. „Maar ik had liever meteen een beloning gehad.”

„Jij moet altijd beloond worden,” mopperde Louw, „en wij
hebben nog geen kwartier geleden heerlijk ijs gehad bij het

Paviljoen.”

„Ja Kees,” beaamde Sietse, „en daar heb jij je nog ziek gegeten!”

„Ik ziek,” riep Kees. „Ik ben veel te gezond. Ik lust altijd wel eten.”

De Kameleon naderde de Woudaap en Kees riep:

„Stil even! Wat ruik ik? Joepie! Het zijn pannekoeken. Hoera pannekoeken!”

En hij sprong op de wal en holde het huis in.

„Nu begin ik het ook te geloven,” zei Louw. „Hij is inderdaad veel te gezond!”

HOOFDSTUK V

Sietse draagt een hoge hoed met pijn... en de bakker verklaart alles

Thuis vertelden Hielke en Sietse wat zij beleefd hadden.

„Begrijpt u wat mijnheer Siegerdsma met dat drassige stuk weiland wil doen, vader?” vroeg Sietse.

„Dat is moeilijk te zeggen,” zei Klinkhamer. „Boer Brandsma heeft dat stukje land door middel van een sloot van het overige weiland afgesneden omdat de koeien er tot hun buik in de modder zakten. Mijnheer Siegerdsma kan dat stukje land zeker voor een beetje geld krijgen en wat hij er dan mee wil doen dat weet ik niet, maar ik weet wel dat hij niet over één nacht ijs gaat. Hij zal er wel een goed overwogen plan mee hebben.”

„Misschien zit er petroleum in de grond,” meende Hielke. „Hoe zou mijnheer Siegerdsma dat dan kunnen weten?” vroeg Sietse.

Dat kon Hielke ook niet verklaren en Klinkhamer zei:

„Laten wij er ons hoofd maar niet over breken. Laten wij liever gaan eten.”

's Middags was Louw weer vroeg present en de jongens gingen weer varen. Bij de Woudaap kwam Kees ook aan boord en omdat de zon zo warm scheen, stelde Louw voor om te gaan zwemmen.

„Ik wacht liever een uurtje,” zei Kees. „Ik heb pas gegeten en het is gevaarlijk om met een volle maag te gaan zwemmen.”

„Jij hebt gelijk,” knikte Sietse, „daarom varen wij eerst het meer rond.”

De Kameleon zette koers naar de overkant en dan hoorden de jongens muziek over het water klinken. Het kwam van een grote plezierboot die naar het dorp aan de andere kant van het meer voer.

„Die lui zijn aan het feestvieren,” wees Louw. „Hoor eens hoe zij zingen.”

„Het is een trouwerij,” zei Sietse. „Kijk, op het dek dansen ze rond het bruidspaar.”

De plezierboot voer nu het brede kanaal binnen en de Kameleon vervolgde haar weg langs de oever in de richting van het Paviljoen. En dan zag Sietse iets in het meer drijven. Hij stuurde de boot erheen en viste dan een hoge hoed uit het water en zette hem op zijn hoofd. De straaltjes water liepen van het natte hoofddeksel over zijn gezicht en zijn vrienden begonnen luid te lachen. Het was een oerkomisch

gezicht, die hoge hoed waaronder de ogen van Sietse nog nauwelijks zichtbaar waren, zo diep zakte hij over zijn hoofd. En dan zei Hielke verbaasd:

„Maar die hoed is nog nieuw!”

„Dan is-ie van de trouwerij!” riep Kees. „Hij is zeker overboord gerold. Laten wij de plezierboot gauw achternagaan. Wij krijgen vast een traktatie.”

„Zijn maag is nog vol, en toch denkt hij alweer aan lekkers,” zei Louw lachend.

Sietse liet de Kameleon keren en snel voeren zij naar het kanaal. Toen zij in het dorp kwamen, lag de plezierboot voor de wal, maar er was niemand aan boord.

„Zij zijn natuurlijk naar het gemeentehuis,” zei Hielke.

De Kameleon werd aan de wal vastgemaakt en de jongens gingen langs een smalle straat naar het pleintje waar het gemeentehuis stond. Daar bleek dat het hele gezelschap naar binnen was gegaan en voor de jongens bleef er niets anders over dan te wachten tot het bruidspaar naar buiten zou komen. Er kwamen steeds meer belangstellenden en toen na een tijdje het bruidspaar, op de stoep verscheen, stonden de mensen te dringen om alles goed te kunnen zien. Sietse hield de hoed in zijn hand, maar hij kwam zo in het gedrang dat hij het hoofddekseel maar weer op zijn hoofd zette. Dat was de

veiligste plaats om te voorkomen dat de hoed zou worden platgedrukt. Sietse vroeg aan een paar mensen of hij even passeren mocht. Bij het zien van de hoge hoed werd hij meteen doorgelaten. Maar dan stond er een slagersjongen, die wel opzij ging maar tegelijkertijd zo'n klap op de hoed gaf dat hij helemaal indeukte en de harde rand over Sietse's neus werd geperst. De omstanders lachten luid want Sietse deed alle moeite om zich van het hoofddeksel te bevrijden. Daar kwam de vader van de bruidegom.

„Lelijke kwajongen!” riep hij kwaad. „Moet jij mijn mooie hoed vernielen? Geef hier!!”

En hij rukte de hoed zo hardhandig van Sietse's hoofd dat onze vriend luid „auw! auw!” riep, want zijn neus zat in de knel. De veldwachter kwam erbij en de mijnheer riep opgewonden:

„Kijkt u eens! Dit is mijn hoed. Hij is kletsnat en helemaal verkreukeld. Die kwajongens denken dat zij alles maar mogen doen!”

„Hoe heet jij?” vroeg de veldwachter bars.

Sietse was natuurlijk reuze verontwaardigd. In plaats van een bedankje, kreeg hij een standje en bovendien had hij een pijnlijke neus. Hij dacht er dan ook niet aan om zijn naam te noemen en in plaats daarvan dook hij vlug tussen de mannen

door en verdween zo snel hij maar kon. Hielke zette het ook op een lopen, want hij leek immers als twee druppels water op Sietse. Louw en Kees gingen de Klinkhamertjes achterna en weldra zaten zij weer in de Kameleon.

„Wat was jij weer dom bezig, Sietse Klinkhamer,” lachte Kees, „als jij de hoed heel beleefd en netjes had overgegeven, had jij zeker een beloning gekregen.”

„Die heb ik evengoed gehad,” wees Sietse, „kijk maar naar mijn neus. Er zit een blauwe plek op en dat is de schuld van die slager. Maar ik krijg hem ook nog wel te pakken!”

„En nu weg wezen!” riep Hielke, „daar komt de hele trouwstoet weer naar de boot.”

Sietse startte de motor en snel voeren zij terug naar het meer.

„Als er weer een hoed in het water drijft,” zei Sietse, „laat ik hem liggen. Die veldwachter wilde zelfs mijn naam opschrijven. Dat overkomt mij niet weer.”

„Eigen schuld,” lachte Kees, „als ik die hoed had mogen geven, zaten wij nu aan gebak en limonade. En wat hebben wij nu? Niets!!”

„Doe niet zo triest,” bromde Louw, „laten wij gaan zwemmen. Dat is gezonder dan gebakjes eten.”

Louw had gelijk. En dus voeren zij naar de plaats waar zij altijd gingen zwemmen. De Kameleon legde aan en de jongens

gingen zich gauw uitkleden aan de kant van de polderdijk. Dan sprongen zij in het water en doken en zwommen als vissen. De koelte van het water deed de pijnlijke neus van Sietse kennelijk goed want toen de jongens zich na het zwemmen afdroogden, merkte Sietse niets meer van de pijn. Het was heerlijk om in het gras te liggen en je door de zon te laten bruin branden. Daarbij viel Kees al spoedig in slaap en ook zijn vrienden dommelden zoetjes aan naar het land der dromen. Na een tijdje werd Sietse wakker doordat in een weiland een boer luid hoei! hoei! riep voor het bijeendrijven van de koeien. Sietse maakte zijn vrienden wakker want het werd tijd om naar huis te gaan. Terwijl zij zich aankleedden, zag Kees iets tussen het gras schitteren. Nieuwsgierig ging hij kijken wat dat kon zijn.

„Het is natuurlijk een stukje glas,” zei Louw, maar dan zagen zij hoe Kees plotseling staan bleef en weifelde om verder te gaan.

„Hij heeft beslist iets bijzonders ontdekt,” fluisterde Hielke. Kees kwam meteen terug en zei lachend:

„Daar ligt de fiets van veldwachter Zwart. De zon schijnt op het nikkel van het stuur en Zwart ligt languit in het gras te slapen. Hij heeft zeker last van de warmte want hij ligt vlak bij het meer.”

„Ik ga even kijken,” zei Sietse en gevolgd door het hele stel, sloop hij langs de rietkraag naar de plaats waar onze veldwachter lag te slapen.

De jongens keken er lachend naar en dan vond Sietse een baksteen. Die wilde hij vlak bij Zwart in het water gooien, maar Hielke hield hem tegen.

„Doe niet zo dom!” zei Hielke. „Zwart schrikt natuurlijk meteen wakker en dan ziet hij ons hier staan en krijgen wij de wind van voren.”

„Goed,” knikte Sietse, „dan gaan wij in de boot en varen hier tussen het riet. Wij liggen dan goed verscholen.”

Louw en Kees vonden dat een prachtig planneetje, maar Hielke vond het beter om Zwart maar rustig te laten slapen.

„Waarom,” vroeg Sietse, „Zwart moet misschien wel nodig terug naar het dorp. En dan is hij ons nog dankbaar dat wij hem op tijd hebben wakker gemaakt.”

„Welja,” beaamde Louw. „Er steekt toch geen kwaad in? Vooruit jongens, naar de boot.”

En dus gingen zij in de Kameleon en trokken de boot tot vlak bij Zwart tussen het riet. Sietse richtte zich op om de steen te gooien, maar ging dan gauw weer zitten en fluisterde:

„Gerben komt langs de dijk.”

„Daar hoeft jij toch niet op te wachten?” zei Kees.

„Ik wacht juist met opzet,” siste Sietse en hij gluurde door het riet naar Gerben, die vrolijk fluitend op zijn fiets naderbij kwam. Toen Gerben vlak bij was, wierp Sietse de steen zo dicht mogelijk bij Zwart in het water. Er klonk een plons en de druppels spatten onze veldwachter nat. Zwart schrok wakker en riep luid, zoals hij altijd bij overtredingen riep: „Hé daar!!”

Op de dijk stapte Gerben van de fiets en riep:

„Wat is er?”

Zwart, die met de rug naar de dijk zat gekeerd, keek om:

„Zo! Grote nozem!!” riep hij kwaad. „Moest jij weer zo hoognodig grappig wezen? Gun je een mens niet een beetje rust? Het is meer dan onverantwoordelijk van je om vanaf die afstand iets in het water te gooien. Jij had mij wel kunnen raken. Trouwens, jij bent strafbaar! En nog wel dubbel ook!” „Welverdraaid!” riep Gerben hevig verontwaardigd. „Ik fiets hier rustig langs de dijk op weg naar mijn werk en nu roept u dat ik strafbaar ben? U bent zeker getikt. Dat komt ervan als je in de barre zon gaat liggen!”

„Dat is een belediging!” schreeuwde Zwart, „nu ben jij driedubbel strafbaar!”

„En ik zal de burgemeester vertellen hoe u hier ligt te luiëren!” riep Gerben.

„Luieren?“ riep Zwart woest, „durf jij te beweren dat ik lui ben? Ik heb de hele nacht dienst gehad en maar drie uurtjes geslapen. En dan zeg jij dat ik lui ben? Dat kost je een boete! Ik maak procesverbaal op!”

Achter het riet zaten de jongens stilletjes te lachen dat de tranen hen over de wangen liepen. O, o, wat waren Zwart en Gerben weer geweldig aan het ruziemaken.

„Hoe kunt u mij een procesverbaal geven?“ riep Gerben spottend. „Krijg ik een bon omdat ik zo rustig langs de dijk fietste?“

„Jij krijgt drie bonnen!“ riep Zwart. „Een voor het werpen met een steen naar de politie. Een tweede voor het storten van afval in het meer. En een derde voor het beledigen van een ambtenaar in functie!”

„Aan die onzin kan ik niet meewerken!“ riep Gerben, „schrijft u maar zoveel bonnen als u wilt, maar ik ga naar mijn werk. Ajuus en tot ziens!”

„Wees jij maar brutaal!“ riep Zwart. „Jij krijgt de bonnen wel thuisgestuurd!”

Gerben trok zijn schouders op en fietste verder terwijl hij luid zong. „En de boeren hebben overwonnen! Hiep hiep hoera, hiep hiep hoera!”

Zwart liep naar zijn fiets en ging terug naar het dorp. De

jongens keken hem lachend na.

„Het was weer goed raak,” hikte Louw nog na, „en Gerben wist van niets.”

„Maar ik heb lekker gelachen,” zei Kees,

„Zij hebben ons gelukkig niet gezien,” bromde Hielke,

„anders had jij wel minder gelachen Keesie.”

Zij bleven nog even wachten totdat Zwart in de verte verdween en voeren dan naar huis.

Aan tafel vroeg moeder Klinkhamer wat er met Sietse's neus was. Er zat een blauwe plek op.

„Dat komt van een hoge hoed,” zei Sietse en hij vertelde hoe een slager er een klap op gaf.

Klinkhamer begon te lachen.

„Het zal wel een grappig gezicht zijn geweest,” zei hij.

„Voor mij niet!” merkte Sietse schamper op, „er kwam een mijnheer van de trouwerij, die reuze kwaad was. Hij zei dat ik de hoed vernield had en toen wou de veldwachter mijn naam opschrijven. Als beloning kon ik een boete krijgen, maar ik ben er gauw vandoor gegaan!”

„Wel Sietse,” zei Klinkhamer, „jij weet het nu voor een volgende keer, zet nooit een hoge hoed op, daar krijg je een zere neus van.”

„Als ik trouwen ga,” verzekerde Sietse, „zet ik een pet op.

Waarom moet je juist zo'n hoge kachelpijp dragen?"

„Dat hoort zo!” zei moeder. „Als je trouwt, is dat een heel bijzondere gebeurtenis in je leven en daarvoor mag je je dan wel extra netjes aankleden, nietwaar?”

„Dat zal ik dan wel doen,” gaf Sietse toe, „maar zonder hoge hoed!”

„Jouw meisje zal later wel beslissen of jij al of niet een hoge hoed moet dragen,” grinnikte Klinkhamer, „want wij mannen kleden ons zoals de vrouwen het willen!”

„En dat is maar goed ook,” knikte moeder, „want als ik jullie je gang liet gaan, liepen jullie rond als halve wilden in gescheurde kleren!”

„Dat zou reuze prettig zijn,” zei Sietse, „dan hoefden wij ons nooit meer te wassen en geen haar meer te knippen en geen schoenen meer te poetsen.”

„Maar ik ging wel zwemmen,” zei Hielke.

„Goed zo, Hielke,” prees moeder hem, „jij bent nog de netste van de drie.”

„Maar als ik die slagersknecht nog eens te pakken krijg,” zei Sietse, „zal ik hem niet sparen!”

„Maar dan hield ik wél mijn kleren aan,” ging Hielke onverstoorbaar verder.

„O, o,” zuchtte moeder, „jij bent ook geen haar beter.”

Daar moesten de jongens om lachen.

„Kijk jij maar uit,” waarschuwde Klinkhamer, „hij kan wel een ommelet met biefstuk van je maken.”

En zo werd er onder het eten vrolijk gepraat, totdat het brood op was en de koffiepote leeg. Daarna gingen Klinkhamer en de jongens de smederij in. Hielke en Sietse hielpen vader bij het opruimen van het gereedschap dat op een groot bord boven de werkbank werd opgehangen. Tijdens het werk kwam de bakker binnen.

„Goedenavond,” zei hij vriendelijk. „Hebben jullie vandaag ook iets bijzonders aan veldwachter Zwart bemerkt?”

„Iets bijzonders?” vroeg Klinkhamer. „Wat bedoelt u? Is hij bevorderd? En heeft hij nu een streep meer op zijn mouw?”

„Welnee,” glimlachte de bakker, „maar toen ik hem een uur geleden tegenkwam, was hij erg nors en Gerben beweerde dat Zwart waarschijnlijk een zonnesteek heeft opgelopen.”

„Een zonnesteek?” riep Klinkhamer verbaasd, „maar dat is reuze gevaarlijk! Hoe komt Gerben aan die onzin?”

„Tja,” zei de bakker, „vraagt u hem dat zelf maar. Daar komt-ie!”

Gerben kwam binnen en nauwelijks had hij goedenavond gezegd of Klinkhamer vroeg meteen:

„Hoe kom jij erbij om te beweren dat Zwart een zonnesteek

heeft gekregen?”

„Als ik u dat vertel,” zuchtte Gerben, „zult u het wel helemaal met mij eens zijn.”

Hielke en Sietse knipoogden tegen elkaar en luisterden lachend naar het verhaal van Gerben.

„Ik fietste rustig langs de polderdijk,” begon hij te vertellen, „en ik zag niemand totdat ik plotseling hoorde roepen: ‚Hé daar!!’ Het was Zwart die languit in het gras bij de waterkant lag. ‚Wat is er?’ riep ik terug. En daar begint hij zomaar van de hoge toren tegen mij uit te varen. Ik zou een procesverbaal krijgen omdat ik met een steen naar hem gegooid had. Maar ik wist van niets en vroeg hem of hij misschien last van de warmte had. En toen werd hij zó kwaad dat hij mij meteen drie processenverbaal wou geven.”

„Drie?” vroeg Klinkhamer.

„Ja!” ging Gerben verder, „een voor het gooien naar de politie. Een voor belediging en een voor het werpen van afval in het meer. Dat vond ik natuurlijk allemaal grote onzin en toen ben ik gewoon verder gefietst. Zwart lag te slapen en heeft toen zeker gedroomd dat iemand naar hem gooide en omdat ik toevallig langskwam, kreeg ik de schuld.”

„Was er dan niemand anders in de buurt?” vroeg Sietse.

„Welnee,” riep Gerben, „in geen velden of wegen was er

iemand te zien. Maar ik krijg altijd de schuld! Zelfs in zijn slaap zit Zwart mij nog achterna.”

„En jij gooide echt niet met een steen om Zwart wakker te maken?” vroeg Klinkhamer.

„Hoe kon ik dat?” riep Gerben verontwaardigd. „Ik had Zwart helemaal niet gezien. Hij is vast niet goed meer bij zijn verstand.”

„Hm. Het is een vreemd verhaal,” weifelde Klinkhamer. En toen kwam Zwart ook in de smederij. Men keek hem aan.

„Wat is er?” vroeg Zwart. „Waarom kijken jullie mij zo aan? Of heeft Gerben weer gefantaseerd?”

„Niet ik, maar u heeft gefantaseerd!” riep Gerben kwaad.

„Hoe kunt u beweren dat ik een steen gooide, terwijl u lag te slapen? Als je slaapt zie je niets!”

„Hoe verklaar jij dan dat ik een plons hoorde en dat er water in mijn gezicht spatte?” vroeg Zwart.

„Er was toch niemand anders in de buurt dan alleen jij! Of heb jij nog iemand gezien?”

„Nee,” aarzelde Gerben, „en daarom denk ik dat u het gedroomd hebt.”

„Verklaar dan ook even hoe die druppels water op mijn jas en mijn gezicht kwamen, Gerben Zonderland?” zei Zwart spottend.

„Weet ik veel?” riep Gerben kwaad, „en waarom zou ik dat verklaren? Ik heb er niets mee te maken!!”

„Maar jij was wel de enige persoon die daar voorbijkwam,” hield Zwart vol.

„Mag ik ook wat zeggen?” vroeg de bakker, „kan het ook zijn dat er een meeuw in het water dook en toen rakelings over u heen vloog, mijnheer Zwart?”

„Dat zou kunnen,” beaamde Zwart, „maar dan was het toch nog razend toevallig dat het juist gebeurde toen Gerben voorbijkwam.”

„Natuurlijk!” riep Gerben. „Hoe het ook is, ik krijg toch de schuld! En waarom? Omdat u ze ziet vliegen!!”

En dan liep hij kwaad de smederij uit.

„Gerben vergist zich,” zei de bakker lachend, „want als u ze ziet vliegen, mijnheer Zwart, had u de meeuw wel gezien. Ha, ha, ha.”

Hielke en Sietse lachten luid mee en dat was natuurlijk niet zozeer om het grapje van de bakker dan wel om het feit dat zij de werkelijke daders waren zonder dat ook maar iemand dat vermoedde.

„Enfin,” zei Zwart, „het heeft per slot van rekening maar weinig te betekenen. Maar omdat Gerben altijd van die grappen heeft, dacht ik eerst dat hij naar mij gegooid had.

Maar toen ik op de dijk stond, zag ik dat de afstand naar het meer veel te groot was om er een steen in te kunnen werpen.”

„Dus u weet dat Gerben het niet deed?” vroeg Klinkhamer.

„Juist!” zei Zwart.

„Maar wie deed het dan?” vroeg Sietse en daarbij stond hij al klaar om er vandoor te gaan.

„Het zal wel een meeuw geweest zijn,” zei Zwart. „Heb ik het niet gezegd?” riep de bakker trots. En Hielke en Sietse maar lachen, die belhamels!

HOOFDSTUK VI

Sietse zorgt voor worst en Dirk wint een rijksdaalder

De volgende morgen zat de familie Klinkhamer aan het ontbijt toen er iemand op de achterdeur klopte. Moeder Klinkhamer die naar de keuken ging om de thee te halen, deed de buitendeur open en daar stond Dirk Hoekstra op de stoep.

„Goedemorgen, mevrouw,” zei Dirk beleefd. „Zijn Hielke en Sietse nog thuis?”

„Jawel Dirk. Kom maar binnen, jô,” zei moeder Klinkhamer en zij nam hem mee naar de huiskamer.

„Goedemorgen, mijnheer Klinkhamer,” zei Dirk. „Hallo Hielke en Sietse. Ik wens jullie smakelijk eten.”

„Daar kom jij te laat mee Dirk,” lachte Klinkhamer, „wij zijn al bijna klaar met eten. Lust jij misschien nog een boterhammetje?”

„Ik heb al gegeten, mijnheer Klinkhamer.”

„Maar dan moet jij deze boterham met honing eens proeven,” drong Sietse aan, „zulke lekkere honing krijg je nergens.”

„Is het waar?“ vroeg Dirk en dan nam hij een hap en knikte goedkeurend. Het smaakte zo goed dat de boterham in een ommezien verdwenen was.

„En dan moet jij dit ook eens proeven Dirk,” zei Hielke, „deze worst is speciaal voor de buitenlandse handel gemaakt. Zij is veel lekkerder dan alle andere worst.”

Dirk vroeg al niet meer of het wel waar was, maar hij zette er meteen de tanden in. Van achter de krant keek Klinkhamer lachend toe hoe snel Dirk ook die tweede boterham opat. En de smid knikte stiekem naar zijn zoons dat zij Dirk nog meer moesten geven.

„Dat smaakte goed hè,” zei Hielke, „hierzo, neem deze boterham met worst ook nog. Anders geeft moeder ze aan de kippen.”

„Dat zou zonde zijn,” knikte Dirk en hij begon met dezelfde graagte aan zijn derde boterham.

„Wil je een kopje thee, Dirk?“ vroeg moeder Klinkhamer, „van worst krijg je dorst.”

„Mijn moeder kan goed rijmen, hè?“ lachte Sietse, „worst en dorst. Moet je nu thee, ja of nee? Ha, ha, ik rijm ook al. Het is vast een familiekwaal.”

Dirk knikte lachend. Hij lustte best een kop thee, maar hij had de mond te vol om te kunnen antwoorden.

„Ja moeder!” riep Sietse, „aannemen! Een kop thee voor mijnheer! En Dirk, weet je wat ook helpt tegen de dorst? Dat is een boterham met deze heerlijke aardbeienjam. Proef maar eens!”

En daar begon Dirk aan zijn vierde boterham. Toen die op was, vroeg Sietse:

„Wat vond jij nu het lekkerste, Dirk?”

„Het was allemaal even lekker,” lachte Dirk, „jullie worden welbedankt.”

„Dat is onzin,” mopperde Sietse gemaakt, „jij moet eerlijk zeggen wat jij zou kiezen als je nog een boterham zou nemen.”

„Wel,” aarzelde Dirk, „dan nam ik er beslist een met honing.”

„Oké,” grinnikte Sietse en hij gaf hem nog een boterham met honing.

„Maar dat was niet de bedoeling?” verontschuldigde Dirk zich.

„Lust jij het of lust je het niet?” vroeg Sietse, „anders geven wij het aan onze kippen.”

„Laat ik het dan maar nemen,” zei Dirk en zo verdween ook de vijfde boterham tussen zijn jonge, sterke tanden.

„En wat zullen wij nu nog eens eten?” vroeg Hielke.

„Nee, nee,” weerde Dirk lachend af, „ik kan echt niet meer. Geef de rest dan maar aan de kippen.”

„Kippen?” vroeg Hielke verbaasd, „die hebben wij nog nooit gehad!”

„Gemene leugenaars!” riep Dirk, „en jullie zeiden...”

„Jij bent zelf ook een leugenaar!” zei Sietse, „want jij zei dat je thuis al had gegeten.”

Dirk begon te blozen en zei stotterend, „m... maar bij mij thuis hebben wij niet...”

Klinkhamer viel hem maar gauw in de rede en vroeg:

„Had jij een boodschap voor mij, Dirk?”

„Nee mijnheer Klinkhamer. Ik kwam Hielke en Sietse vragen of zij mij naar de overkant van het meer willen varen, want ik moet een brief naar mijn oom brengen. Het is zo ver om te lopen.”

„Maar dat doen wij graag, Dirk,” verzekerde Sietse, „drink je thee maar op, dan gaan wij meteen.”

Dirk dronk het kopje leeg en bedankte nogmaals heel vriendelijk voor de lekkere boterhammen, waarna hij met Hielke en Sietse naar het boothuis ging. Zij stapten in de Kameleon en voeren dan weldra het meer op.

„Is er haast met die brief?” vroeg Sietse belangstellend, „moeten wij sneller varen?”

„Welnee,” schudde Dirk ontkennend, „het gaat al reuze hard, vind ik. En deze brief heeft toch niets te betekenen, zegt moeder. Mijn vader vraagt daarin om hulp aan mijn oom Jan. Hij wil graag dat oom Jan onze meubels koopt, want anders verdwijnt alles voor een appel en een ei bij het publiek dat op de verkoopdag komt. Maar oom Jan is reuze gierig en zal ons dus wel niet helpen.”

„Waar woont die oom van jou?” vroeg Hielke.

„In de eerste boerderij aan de andere kant van het dorp,” legde Dirk uit.

„Dan zal ik een beetje meer gas geven,” zei Sietse, „het is nog een flink eind varen.”

De schroef van de Kameleon begon sneller te draaien en de boot richtte haar staven op uit het water en ging er als een raceboot vandoor. De jongens voeren recht over het meer naar de overkant. Daar gingen zij het grote kanaal in en bereikten het dorp. Hier moest de Kameleon langzamer varen. Aan de wal was iemand bezig met het optuigen van een zeilbootje. Sietse ontdekte dat het de slagersknecht was die hem een pijnlijke neus had bezorgd door op de hoge hoed te slaan. Zijn boot heette „Jollie” en die naam zou Sietse goed onthouden. Dan voer de Kameleon het dorp aan de andere kant weer uit en ging met meer snelheid naar de boerderij die

nu in zicht kwam.

„Daar woont mijn oom Jan,” legde Dirk uit, „hij heet Haanstra en daarom staat er in de voortuin een vergulde haan.”

„Het is een grote boerderij,” zei Hielke.

„Ja ja,” knikte Dirk, „mijn vader zegt dat oom Jan erg rijk is.” Bij een steigertje legde de Kameleon aan en Hielke en Sietse gingen met Dirk mee het erf op. Bij een zijdeur waar de keuken bleek te zijn, belde Dirk aan. Er kwam een dienstmeisje dat vroeg wat de jongens verlangden.

„Ik heb een brief voor mijn oom,” zei Dirk, „en of ik antwoord mee terug kan krijgen.”

De dienstbode nam de brief mee het huis in en Sietse wees naar een kelderraam dat openstond en waarachter dikke worsten hingen.

„Daar zou ik best eenkje van willen pakken,” zei Sietse.

Maar toen hij naar het raam ging, kwam een grote waakhond uit zijn hok en liep blaffend en grommend op Sietse af. Gelukkig zat het dier aan een ketting zodat hij niet bij de jongens kon komen. Maar hij kon wel bij het raam en dat betekende dat niemand ongestraft een worst kon wegnemen. Er kwam een grote norse man de keuken in. Het was de oom van Dirk. Hij had de brief in zijn hand en zei tegen Dirk:

„Jij moet tegen je vader zeggen, dat ik op deze brief niet wens in te gaan.”

„Hoef ik anders niets te zeggen,” vroeg Dirk nog.

„Nee!” bromde Haanstra.

„En krijgt Dirk niet een worst?” vroeg Sietse.

„Waarom?” vroeg Haanstra.

„Omdat de familie Hoekstra ook eten moet,” legde Sietse uit.

„Hm,” bromde Haanstra en dan zei hij sluw lachend:

„Probeer er maar een te pakken. Het raam staat open, maar als de hond je bijt, is het je eigen schuld!”

„Ik ga het proberen,” besliste Sietse.

„Niet doen! Die hond is gevaarlijk!” waarschuwde Hielke.

Op de vensterbank lag een stuk van een gebroken spiegel en dat nam Sietse en ging ermee naar het kelderraam. De hond kwam meteen op hem af. Sietse hield het stuk spiegel naar de zon gekeerd en richtte de weerkaatsende zonnestralen precies in de ogen van de hond. Het dier werd verblind en deinsde achteruit. Zo wist Sietse de hond op een afstand te houden en greep hij vlug een van de grootste worsten. Voordat de boer hem had kunnen tegenhouden, holde Sietse met de buit naar de Kameleon. Hielke en Dirk gingen hem gauw achterna.

„Als jij hier ooit weer durft te komen Dirk, laat ik de hond op je los!” riep Haanstra hun na.

„Ik ben ook niet van plan om terug te komen,” riep Dirk en

hij ging weer voor in de Kameleon die dan snel wegvoer.

„Hierzo,” zei Sietse en hij gaf de worst aan Dirk. „Die is voor jou, want ik vroeg om een worst voor de familie Hoekstra.

Nou en ik kreeg hem ook, ha ha.”

„Jij deed dat vreselijk handig,” zei Dirk bewonderend, „hoe kwam jij op het idee om de hond met een spiegeltje in de ogen te schijnen?”

„Wel,” zei Sietse, „Gerben vertelde eens een verhaal van een man die een kwade hond in bedwang wist te houden door hem met een glanzende sigarettenkoker in de ogen te schijnen. Ik dacht toen dat Gerben maar wat fantaseerde, maar het kan dus best waar geweest zijn. En zo krijg jij door een verhaal van Gerben een lekkere worst mee naar huis.”

„Maar als ik thuis vertel hoe ik eraan kom,” aarzelde Dirk, „zal vader de worst zeker teruggeven.”

„Dat zou me wat moois wezen,” mopperde Sietse. „Ik mocht toch van je oom een worst pakken als ik dat durfde? Ik heb hem dus eerlijk verdiend.”

„Maar oom Jan dacht dat de hond jou zou tegenhouden en daarom gaf hij toestemming,” meende Dirk, „en als jij er niet zo gauw vandoor was gegaan, had hij je de worst wel weer afgenomen.”

„Dat hoeft jij thuis niet allemaal te vertellen,” zei Hielke. „Laat

je ouders er maar lekker van smullen.”

„Het zou zonde zijn als vader zo’n lekkere worst terugbracht,” knikte Dirk, „dus vertel ik niets!”

Intussen bereikte de Kameleon het meer en in plaats van rechtuit naar huis te varen, stuurde Sietse de Kameleon naar links.

„Waar ga je heen” vroeg Hielke.

„Ik moet even iemand spreken,” zei Sietse en hij gaf de motor vol gas. In de verte voer een zeilbootje dat snel werd ingehaald. Hielke las de naam „Jollie” op de achtersteven en vroeg:

„Van wie is die boot?”

„Van de slager die mij de hoed over mijn neus sloeg,” antwoordde Sietse, „en nu is het mijn beurt om hem te verrassen.”

De slager droeg een blauw sportjasje en een witte broek. Zijn haren waren heel netjes in een scheiding gekamd, want hij ging op bezoek bij een meisje dat daar met haar ouders kampeerde. Zij stond al uit te kijken naar haar vriend die vanuit zijn bootje zat te wuiven. Maar dan moest hij vlug met beide handen het roer vastgrijpen want een woesteling vloog rakelings met een raceboot voor de „Jollie” langs. Die raceboot was de Kameleon en zij veroorzaakte zulke hoge

golgen dat de „Jollie” er hevig van op en neer danste.

„Idioot!” schold de slager kwaad en dan zag hij tot zijn grote ergernis hoe de Kameleon weer met volle vaart op de „Jollie” afkwam. Sietse stuurde nu vlak achter de zeilboot langs met het gevolg dat er een flinke golf water over het boord van de „Jollie” sloeg. De mooie witte broek van de slager werd kletsnat.

„Grote ezels!” riep hij woedend, „willen jullie weieens gauw verdwijnen!”

Maar Sietse voer nog driemaal rakelings langs de „Jollie” en toen de slager drijfnat was, liet Sietse hem met rust en voer de Kameleon huiswaarts.

„Die slager heeft zijn vet gehad,” lachte Sietse, „als hij weer een streek uithaalt, jaag ik zijn hele boot vol water.”

„Wat heeft hij je dan gedaan?” vroeg Dirk.

Sietse vertelde hem het avontuur met de hoge hoed en toen vond Dirk ook dat die slager zijn straf wel verdiend had. De Kameleon naderde snel de brug en dan voeren de jongens het boothuis weer in. Zij gingen naar de smederij en Klinkhamer keek verbaasd naar de grote worst die Dirk droeg.

„Maar dat is een kanjer,” zei Klinkhamer. „Kreeg jij die van je oom?”

„Ja”, zei Dirk lachend, „het was de dikste uit een kelder vol.”
„Dan heb jij een beste oom,” zei Klinkhamer.
„Een bijzonder beste,” riep Dirk en hij ging lachend naar huis. Thuis vertelde hij zijn vader dat oom Jan niet op de brief wenste in te gaan. Dat vond Hoekstra reuze jammer, maar de worst was daarentegen reuze welkom. En Hoekstra zou oom Jan er hartelijk voor bedanken, zei hij. Maar dat vond Dirk helemaal niet zo leuk.

In de smederij kwam Gerben en hij riep:

„Goedemorgen vrienden! Zeg jongens, ik heb een liefhebber voor jullie houtstapel. Willem Hornstra kan de planken best gebruiken want hij gaat met Maaike trouwen.”

„Bouwt hij dan zelf een huis?” vroeg Klinkhamer.

„Nou ja, een huis,” lachte Gerben, „het wordt meer een noodwoning. Willem heeft ijzeren balken bij de boterfabriek gekocht en die last hij aan elkaar tot een grote rechthoek. De balken leggen wij op het erf van Jellema en daarop timmeren wij dan een woninkje.”

„Wij willen wel helpen,” zei Sietse.

„Maar wij moeten eerst aan Louw en Kees vragen of zij het goedvinden dat wij het hout aan Willem en Maaike geven.”

„Daar komt Kees,” wees Gerben.

Kees kwam in de smederij en vroeg meteen:

„Waar blijven jullie toch, Hielke en Sietse? Er is een boot met een heistelling, die naar het land van Siegerdsma gebracht moet worden. Kunnen jullie helpen met de Kameleon?”

„Naar het land van Siegerdsma?” vroeg Gerben verwonderd.

„Waar is dat ergens? Ik heb nooit geweten dat mijnheer Siegerdsma ook land had. Gaat hij koeien houden?”

„Het is dat drassige stukje grond dat boer Brandsma van zijn weiland heeft afgesneden,” zei Sietse.

„Heeft mijnheer Siegerdsma dat gekocht?” riep Gerben, „dan is hij niet zo pienter als ik steeds van hem gedacht heb. Dat stukje land is waardeloos. Het is een drijvende rietpol!” Louw kwam ook in de smederij.

„Nu is het hele stel compleet!” riep Gerben. „En kan ik nog eens vragen of Willem Hornstra het hout mag hebben dat hier achter de smederij ligt. Willem gaat trouwen en zal nu een huisje bouwen op het erf van Jellema. Daarvoor kan hij die planken best gebruiken.”

„Ha,” zei Kees, „dan gaan wij helpen en mogen wij op de bruiloft komen. Ik vind het best dat Willem het hout krijgt. Hoe eerder hij kan trouwen, hoe eerder wij een traktatie krijgen.”

„Ik vind het ook best,” zei Louw lachend.

„Dus jullie vinden het allemaal goed?” riep Gerben

verheugd, „dan zal ik voor de praam zorgen en kunnen jullie daarmee het hout vervoeren.”

„Maar laten wij eerst de mannen met de heistelling helpen,” zei Kees.

Dat vonden Hielke en Sietse goed en de jongens gingen naar het boothuis. Dirk Hoekstra kwam daar ook bij hen. Hij hijgde van het harde lopen en zei:

„Hierzo Hielke en Sietse. Dit is een stuk van de worst. Dat moest ik van mijn vader aan jullie geven omdat jullie mij naar de overkant hebben gevaren.”

„Heb jij dan alles verteld?” vroeg Sietse.

„Welnee!” schudde Dirk ontkennend, „ik ben wel wijzer.”

„Wel bedankt Dirk,” glunderde Hielke, „ik zal het even thuisbrengen.”

Hielke bracht het stuk worst naar de keuken.

„Ga je mee varen, Dirk?” vroeg Sietse.

„Ik zou best willen,” zei Dirk.

„Wel jô, stap dan maar in,” nodigde Sietse uit.

Dirk ging bij Louw en Kees op de voorbank zitten en dan kwam Hielke terug. De motor werd gestart en de Kameleon voer er voor de zoveelste maal op uit. Op het meer zagen de jongens voorbij de Woudaap een breed plat vaartuig drijven waarop een heistelling stond. Er was ook een sleepboot maar

die kon daar niet varen omdat het er te ondiep was en de sleepboot was nogal groot. Op het vaartuig met de heistelling probeerden twee mannen met vaarbomen hun boot verder te duwen. Maar dat ging zo langzaam dat het leek alsof het vaartuig stil lag.

„Zien jullie dat?” riep Kees. „De Kameleon zal moeten helpen duwen.”

De sleepboot voer naar de wal en legde aan. Een man ging van boord en liep naar de boerderij van Jellema.

„Hij gaat zeker om hulp vragen,” meende Louw.

Sietse stuurde de Kameleon snel naar het platte vaartuig en de mannen die met al hun krachten aan de vaarbomen duwden, keken ternauwernood op toen de jongens bij hun boot aanlegden.

„Zullen wij even duwen?” vroeg Sietse.

„Maak dat je wegkomt!” riep een van de mannen, „wij moeten extra zwaar werken en nu komen jullie ons ook nog plagen? Weg wezen met die wasteil!”

„Wacht Jan,” riep de andere man, „de jongens kunnen ons helpen met het anker naar de wal te brengen. Dan zetten wij een staaldraad uit en draaien de boot met de lier vooruit.”

Terwijl de mannen stonden te overleggen, liet Sietse de Kameleon achter het vaartuig duwen en gaf hij de motor vol

gas. De mannen keken verwonderd naar de jongens met hun malle bootje maar hun verwondering werd nog groter toen zij bemerkten hoe hun schuit ging varen.

„Maar dat is geweldig, jongens,” riepen de mannen nu verheugd, „als jullie ons naar dat stukje land brengen, zullen wij jullie goed belonen!”

Het zware vaartuig kreeg steeds meer snelheid en toen de kapitein van de sleepboot dat zag, liet hij de hoorn een paar maal klinken en voer dan terug naar de overkant van het meer. Zijn hulp was immers niet meer nodig. Want de Kameleon duwde de schuit met volle kracht naar het stukje land van Siegerdsma. Een van de mannen wilde daar op de wal springen, maar Hielke riep:

„Pas op! Niet doen! U zakt er in weg! De grond is te drassig!” De andere man nam een vaarboom en duwde die in de grond. Met een touw maakte hij de boot daaraan vast. Dan vroeg hij aan de jongens:

„Willen jullie de boot met hout ook hierheen brengen?”

„Met alle plezier,” antwoordde Sietse en de jongens voeren terug naar de Woudaap waar een grote praam vol stevige balken lag. De praam was veel minder zwaar dan het vaartuig met de heistelling en dus kon de Kameleon haar veel sneller naar het land van Siegerdsma varen. De mannen vonden het

geweldig toen de jongens zo snel met de praam terugkwamen en een van hen bood als beloning een rijksdaalder aan.

„Geeft u maar aan mij,” zei Kees.

„Nee nee,” besliste Sietse, „ik ben de stuurman, dus ik ontvang de beloning.”

„Zo hoort het inderdaad,” knikte de man en hij gaf de rijksdaalder aan Sietse. „Jij hebt haar eerlijk verdiend, want jij stuurde heel goed!”

Sietse bedankte hem en liet de Kameleon dan verder varen.

„Daar snap ik nou werkelijk niets van,” zei Kees verbaasd, „nooit willen jullie geld aannemen en nu doe je het wel, Sietse Klinkhamer?”

„Als jij het geld in handen krijgt,” zei Sietse, „wordt het meteen versnoept. En daarom vind ik het beter dat wij er om gaan loten. Wie de rijksdaalder wint mag hem houden.”

„Ha,” riep Kees, „dus als ik hem win mag ik hem alleen helemaal voor mezelf houden. Dan kan ik wel tien ijsjes kopen.”

„Maar jij kunt ook helemaal niets winnen,” zei Louw.

„Wie heeft een potlood en een stukje papier?” vroeg Sietse. Maar dat had geen van allen en toen stelde Kees voor om naar de Woudaap te gaan, dan kon hij wel voor papier en potlood zorgen.

„Wil jij lootjes maken, Sietse?” vroeg Louw. „Jij kunt toch ook vijf stukjes riet plukken. Wie het langste trekt is winnaar.” „Ik maak liever lootjes,” lachte Sietse, „dat is veel zekerder. Wie het papiertje trekt met het getal 250 erop krijgt de rijksdaalder.”

Zij voeren naar de Woudaap en Kees ging in huis. Hij kwam terug met een schrijfblok en een ballpoint.

„Geef maar hier,” zei Sietse, „dan ga ik achter de molen, want niemand mag zien hoe ik de lootjes maak.”

Dat vonden ze natuurlijk allemaal goed en Sietse verdween achter de Woudaap. Zijn vrienden zaten in de Kameleon te wachten tot hij terugkwam.

In zijn ene hand hield hij vijf propjes papier.

Kees stond op en riep:

„Mag ik het eerst een lootje trekken?” „Waarom?” vroeg Sietse.

„Wel,” legde Kees uit, „als een ander eerst trekt en hij heeft meteen het lot met de prijs, dan heb ik geen kans meer.”

„Als jij zo begint,” riep Louw, „dan wil ik ook eerst.”

„Ja en ik ook,” viel Hielke hem bij.

Dirk zei niets. Hij lachte.

„Wat een onzin!” riep Sietse, „het laatste lootje kan net zo goed de prijs zijn als het eerste. En omdat Dirk onze gast is,

mag hij eerst trekken.”

„En mag ik dan de tweede zijn?” vroeg Kees.

„Welja. Laat hem maar,” zei Louw.

„Dus Dirk. Vooruit jô! Trek jij een lootje,” zei Sietse en hij hield hem de propjes papier voor. Dirk nam er een en zei lachend:

„Ik win toch nooit wat, dus zal het nu ook wel niets zijn.”

Allen keken toe toen hij het papiertje openvouwde. En daar stond warempel het getal 250 op.

„Jij hebt gewonnen, jô!” riep Louw en hij sloeg Dirk op zijn schouder.

„Hoe bestaat het,” zei Dirk en hij kon zijn ogen nauwelijks geloven.

„Ik had datzelfde papiertje willen kiezen,” riep Kees.

„Jij wilt toch niet beweren dat het niet eerlijk is gegaan?” vroeg Sietse.

„Welnee,” mopperde Kees, „maar als ik het eerst had mogen kiezen, had ik het gewonnen.”

„Alsjeblieft Dirk. Hier is de rijksdaalder,” zei Sietse, „en hierzo Kees. De ballpoint en het schrijfblok terug.”

Kees bracht het schrijfgereedschap weer in huis en kwam dan zeggen dat hij niet meer meeding, want het was al kwart voor twaalf.

„Dan gaan wij ook naar huis,” stelde Sietse voor, „tot vanmiddag Kees.”

De Kameleon voer terug naar de brug en werd dan netjes opgeborgen in het boothuis.

„Zeg Dirk,” zei Sietse, „als jij weer mee uit varen wilt, dan kom je maar. En als wij dan weer iets verdienen, mag jij ook weer meeloten.”

„Graag,” zei Dirk glunderend. „De rijksdaalder kunnen ze bij mij thuis best gebruiken. Nog welbedankt hoor!”

Dirk liep met Louw mee naar het dorp en Sietse keek in de benzinetank.

„Drommels,” riep hij verschrikt uit, „die is bijna leeg.”

„Wel, dan moeten wij vader om benzine vragen,” zei Hielke en zij gingen naar de smederij.

Toen Klinkhamer hoorde dat de twee belhamels weer benzine moesten hebben, vroeg hij:

„En wie zal dat betalen?”

„Ik heb geen geld,” zei Sietse en hij trok zijn zakken binnenste buiten. Daarbij vielen de vier overgebleven lootjes op de grond. Hielke raapte ze op en ontdekte dan dat op alle lootjes het getal 250 stond.

„Hé slome,” riep hij verbaasd, „wat heb jij voor moois uitgehaald? De lootjes waren allemaal precies hetzelfde.”

„Natuurlijk,” knikte Sietse, „hoe kon ik anders Dirk de rijksdaalder laten winnen?”

Hielke keek zijn broer een moment sprakeloos aan. Dan zei hij:

„En dat noem jij dan een eerlijke loterij?”

„Zeur niet!” bromde Sietse, „Dirk heeft het geld broodnodig, daarom heb ik gezorgd dat hij het kreeg.”

„Wat is er gebeurd?” vroeg Klinkhamer.

Hielke vertelde alles en Klinkhamer zei: „Maar Sietse, waarom gaf jij die rijksdaalder dan niet meteen aan Dirk?”

„Dan had hij hem misschien niet aangenomen,” zei Sietse.

„Hm,” knikte Klinkhamer, „dan zullen wij maar zeggen dat het een goedbedoelde bedriegerij was, maar doe zo iets nooit om jezelf ermee te verrijken.”

„Natuurlijk niet!” beloofde Sietse, „zo ben ik niet.”

„Goed,” lachte Klinkhamer, „dan krijg jij van mij benzine.”

HOOFDSTUK VII

De jongens gaan helpen bij het bouwen

's Middags voeren de jongens naar de boerderij van Jellema, waar de praam al klaar lag om er het hout mee te vervoeren. Gerben liep op het erf en riep:

„Wacht even jongens! Ik ga met jullie mee!”

Hij verdween in de schuur en Sietse stuurde de Kameleon achter de praam. Hielke maakte de boten aan elkaar vast en dan kwam Gerben ook. Hij ging bij de jongens in de Kameleon en zei:

„Vaar eerst naar de boterfabriek, Sietse. Daar gaan wij ijzeren balken laden.”

„Kunnen wij die wel tillen?” vroeg Kees.

„Dat is niet nodig,” legde Gerben uit, „wij rollen ze om en om en laten ze in de praam glijden. Zo sterk als Jan Boonstra zijn wij toch niet. Hij tilde een grote autobus in zijn eentje uit een gat in het brugdek. De passagiers behoeften niet eens uit te stappen.”

„Dat zal wel,” zei Kees, „wat heb jij toch veel bijzondere mensen gekend, Gerben.”

„Ja dat klopt,” knikte Gerben, „de mensen waren vroeger heel anders als die van nu. Zo woonde hier ook manke Jelke. Jelke zijn ene been was korter dan het andere en hij ging ermee naar heel veel dokters en professoren, maar niemand kon er iets aan doen. Totdat Jelke op de televisie een reclame zag van een speciaal wasmiddel dat de kleren niet deed krimpen. En wat deed Jelke. Hij kocht dat wasmiddel en waste daarmee zijn te korte been, terwijl hij het lange been in een ouderwets wasmiddel waste waarin de kleren wel gingen krimpen, dus ook dat been ging krimpen en werd toen even lang als het korte been. En zo wist Jelke zich zelf te genezen van een gebrek waarvoor de knapste dokters geen raad wisten.”

„Dat was weer een prachtig verhaal, Gerben,” zei Hielke, „ik wou dat ik zo fantaseren kon.”

„Ik vind het al erg genoeg dat Gerben het kan,” kreunde Sietse, „begin jij er alsjeblieft niet mee.”

„Ik zal je wel eens lesgeven Hielke,” beloofde Gerben, „het kost niets. Kom maar eens een lange winteravond op bezoek!”

Zij hadden intussen de brug bereikt en voeren de vaart in naar de boterfabriek. Daar lagen zes ijzeren balken op de wal, twee lange en vier korte. Gerben legde twee houten balkjes

vanaf de wal naar de praam en dan gingen zij met z'n allen een lange ijzeren balk naar de kant van de vaart kantelen totdat de balk over de houten balkjes in de praam gleed. Hetzelfde deden zij nu ook met de andere ijzeren balken die weldra allemaal in de praam lagen. En dan zei Kees:

„Dat ging gesmeerd, maar hoe krijgen wij ze er straks weer uit?”

„Heel eenvoudig,” zei Gerben, „ik neem de stofzuiger en zuig de praam leeg.”

„Wij moesten maar gaan,” meende Sietse, „als hij weer begint te fantaseren, komt er geen einde aan.”

„Wacht even!” riep Gerben, „er moeten ook nog houten balken geladen worden?”

En hij wees naar een grote stapel dikke en dunne balken die netjes lagen opgestapeld. Dat hout had Willem Hornstra de vorige dag netjes bij elkaar gelegd en de jongens droegen de balken nu naar de praam.

Toen alles geladen was begon de Kameleon de praam weer door het dorp te duwen en legde dan bij het erf van Klinkhamer aan. Nu werden alle planken ingeladen en dan voeren zij met een overvolle praam naar het meer.

„Zeg jongens,” zei Gerben, „jullie moeten aan niemand vertellen dat wij een huis gaan bouwen, want dan wordt het

misschien verboden.”

„Waarom?” vroeg Kees, „Willem heeft toch toestemming van boer Jellema om op het erf te gaan wonen?”

„Maar dat is niet genoeg,” legde Gerben uit, „hij moet ook toestemming van de gemeente hebben.”

„Dan vind ik het dom om zomaar te gaan bouwen,” zei Sietse, „misschien moet later alles weer worden afgebroken.”

„Dat kan ook meevallen,” meende Gerben, „wij zeggen dat het een kampeerhuisje wordt, waarin alleen ’s zomers gewoond wordt. De hoofdzaak is als het eerst maar klaar is. Daarna zullen wij wel verder zien.”

De boten naderden spoedig de boerderij van Jellema en Sietse stuurde de praan naar het aanlegsteigertje.

„En nu aan het lossen, jongens!” riep Gerben, „wie het hardst werkt, krijgt een boterham met spek!”

Gerben haalde een platte wagen en daar werd al het hout opgeladen. Het werd een zware vracht maar met z’n allen wisten zij de wagen toch op het erf te duwen waar Gerben hem naast de schuur liet staan.

„Moet het hout er niet af?” vroeg Louw.

„Welnee,” zei Gerben, „ik heb de wagen voorlopig niet nodig.”

Nu moesten de ijzeren balken nog gelost worden. Gerben

probeerde er een aan een uiteinde op te tillen maar dat vond hij toch te zwaar.

„Ik zal de stofzuiger even halen,” zei hij en hij ging terug naar de boerderij.

Weldra kwam hij met de grote tractor die hij naast de praam reed. Hij maakte een ketting aan een van de ijzeren balken vast en dan trok de tractor de balk op de wal en vervolgens over de weg naar het erf.

„Dat is een beste stofzuiger?” wees Louw lachend en zonder dat de jongens hoefden te helpen, bracht Gerben alle balken op het erf.

„Vanavond komt Willem,” zei Gerben, „dan gaan wij beginnen met het bouwen. Tot ziens en nog welbedankt.”

„Tot vanavond,” riepen de vrienden en zij voeren verder het meer op. In de verte klonken de slagen van het zware blok dat in de heistelling op en neer ging. De jongens gingen er even kijken.

Rond het drassige land van mijnheer Siegerdsma hadden de mannen al het vierde deel voorzien van een stevige beschoeiing. En dan naderde er een kleine baggermolen die naast de nieuwe beschoeiing werd vastgemaakt. Zij begon modder uit het meer omhoog te scheppen en het met een goot op het drassige land te werpen.

„Dat is handig,” knikte Hielke, „het meer wordt hier wat dieper en het drassige land wordt steviger.”

„Ik ben benieuwd wat Siegerdsma met dit stukje land wil doen,” vroeg Kees zich af.

„Hij zal er geen koeien op laten lopen,” zei Sietse, „daarvoor is het te klein.”

De jongens bleven een tijdje kijken en hoorden dan de torenklok al vier uur slaan.

„Drommels,” riep Sietse, „wij kunnen nog net even het meer rondvaren en moeten dan naar huis.”

Hij gaf de motor gas en zij voeren verder naar de overkant.

Daar stond een mijnheer op de dijk die naar hen wenkte.

Sietse legde aan en de mijnheer vroeg:

„Mag ik met jullie meevaren? Ik moet naar het hotel De Gouden Leeuw. Daar logeer ik.”

„Goed,” zei Sietse.

De mijnheer kreeg een plaatsje voor in de boot en de Kameleon voer terug naar de Woudaap.

„Ik ben blij dat jullie mij meenemen,” zei de mijnheer, „want ik heb reuzepech. Mijn auto is daarginds in het dorp gestolen terwijl ik even in het postkantoor was. Ik heb meteen de politie gewaarschuwd maar daarmee heb ik mijn auto nog niet terug. Het was een dure wagen.”

„Was het een nieuwe auto, mijnheer?” vroeg Louw.

„Hij was pas een jaar oud,” vertelde de mijnheer, „ik zou graag vijfhonderd gulden beloning willen geven als ik de wagen onbeschadigd terugkreeg.”

„Dan hoop ik dat ik hem vind,” zei Kees.

„Jij weet niet eens het merk en het nummer,” zei Sietse.

„Het is een Mercedes,” legde de mijnheer uit, „het nummer is 12-12 AB.”

„Dat zal ik onthouden,” knikte Kees, „zodra ik thuis ben, schrijf ik het op.”

De Kameleon voer op volle snelheid en de mijnheer keek verwonderd naar de hoge golven die aan weerskanten van de boeg uiteenrolden.

„Jullie hebben een beste boot, jongens,” zei hij bewonderend, „hij gaat sneller dan ik dacht.”

Sietse lachte trots en stuurde dan naar de wal. Zij hadden de Woudaap bereikt en Kees ging van boord.

„Weet jij het nummer nog Kees?” riep Sietse.

„12-12 AB!” riep Kees en hij verdween in huis.

De Kameleon voer naar de brug en dan naar het Raadhuisplein zodat de mijnheer vlak bij het hotel kon uitstappen.

„Het was een prettig tochtje, jongens,” zei hij, „jullie worden

bedankt en hier heb ik een kleinigheid voor jullie.”
Hij gaf een gulden aan Louw en ging naar het hotel.
Louw wilde de gulden aan Hielke en Sietse geven maar
Hielke zei:

„Geef ’m maar aan Dirk Hoekstra.”

„Maar hij zal het niet aannemen,” meende Louw.

„Dan sturen wij het geld per postwissel,” stelde Sietse voor.
Dat vonden Hielke en Louw een goed idee en het drietal ging
naar het postkantoor. Op een lessenaar naast het loket lagen
allerlei formulieren en de jongens moesten wel even zoeken
voor zij het juiste formulier hadden gevonden. Met de
ballpoint die aan een kettinkje hing ging Sietse de kaart
invullen. Er moest op staan wie de afzender was en Hielke
stelde voor er een gefantaseerde naam op te zetten. En dus
schreef Sietse: Gestort door L. Bootsman.

„L. Bootsman?” vroeg Hielke verwonderd, „hoe kom je
daarbij?”

„Wel, Louw is onze bootsman,” zei Sietse, „en hij kreeg de
gulden.”

„Ik vind het best,” zei Louw lachend.

Het biljet werd nu aan de juffrouw achter het loket gegeven
met de gulden erbij.

„Dat kost totaal een gulden en vijftien cent,” zei de juffrouw.

Drommels, op die vijftien cent hadden de jongens niet gerekend en zij zochten in al hun zakken en hadden toen totaal veertien cent.

„Geef maar,” lachte de juffrouw, „ik doe er wel een cent bij.”

„U wordt vriendelijk bedankt juffrouw,” zei Hielke, „een volgende keer betalen wij een cent meer.”

„Goed hoor,” zei de juffrouw en de jongens wensten haar vriendelijk goedemiddag. Het was al vijf uur geweest en Louw ging naar huis. Hielke en Sietse voeren terug naar de smederij en brachten de Kameleon in het boothuis. Dan gingen zij vader vertellen van de autodiefstal.

„Dat is ook wat,” schudde Klinkhamer het hoofd, „die mijnheer heeft vanmorgen hier nog met de Mercedes getankt. De dief boft dus dat de tank vol is. Hij kan er best mee naar Duitsland of België rijden.”

„Als ik later een auto krijg,” zei Sietse, „maak ik er een alarmsignaal aan dat begint te loeien zodra een dief ermee vandoor wil gaan.”

„En dan neem ik het stuurwiel er steeds af,” verzekerde Hielke, „dan kan niemand ermee rijden.”

„Ik hoor het al,” zei Klinkhamer, „de dieven krijgen bij jullie geen kans.”

’s Avonds kwam Willem Hornstra in de smederij.

„Mag ik een uurtje uw lasapparaat gebruiken, Klinkhamer?“ vroeg hij, „ik moet een paar ijzeren balken, die op het erf van Jellema liggen, aan elkaar lassen.“

„Goed“, knikte Klinkhamer, „maar hoe wil jij de laskar daarheen brengen?“

„Dat doen wij wel met de Kameleon,“ bood Sietse aan.

„Kan dat wel?“ vroeg Klinkhamer.

„Laten wij het proberen,“ zei Hielke.

De Kameleon werd voor de wal gelegd en over twee korte planken werd het kleine maar wel zware karretje in de Kameleon gereden. Klinkhamer gaf nog een doos ijzeren staafjes waarmee gelast moest worden en dan gingen Willem en de jongens zo snel mogelijk varen naar de boerderij van Jellema. Gerben stond al te wachten en met zijn hulp werd de laskar op het erf gebracht. De ijzeren balken lagen al op hun plaats en vormden een grote rechthoek. Zij moesten nu nog aan elkaar gelast worden. Dat werkje kon Willem goed want hij was monteur en deed zulk werk dagelijks. In het midden van de rechthoek lagen twee dwarsbalken vlak naast elkaar.

„Waarvoor is dat?“ vroeg Sietse.

„Als alles is vastgelast,“ legde Willem uit, „brand ik de twee lange zijbalken in het midden stuk en heb dan twee kleinere rechthoeken.“

„Wordt het gebouwtje dan niet minder sterk?“ vroeg Hielke, „je kunt die zijbalken toch beter heel houden?“

„Jij moet niet zoveel vragen,“ zei Gerben, „wij hebben een rechtskundig adviseur en wij werken volgens zijn aanwijzingen!“

„Voor een bouwwerk heb je een architect nodig,“ wist Sietse, „en geen adviseur.“

„Weer wat geleerd,“ lachte Gerben.

Willem begon te lassen en na een uurtje had hij alles klaar.

De laskar werd weer in de Kameleon geladen maar de jongens vonden het nog te vroeg om naar huis te gaan en gingen eerst nog wat helpen bij het leggen van de vloerbalken die op het ijzeren raamwerk kwamen te rusten. Dan gingen Gerben en de jongens er planken op spijkeren terwijl Willem langs de zijkanten balkjes omhoogzette voor de wanden. Toen de vloer bijna klaar was, zei Sietse dat het tijd werd om naar huis te gaan. Want in het donker mocht de Kameleon niet varen.

„Goed,“ knikte Willem, „ik ga met jullie mee. Ik mag niet mopperen. Wij zijn goed opgeschoten. Zo zal het huisje gauw klaar zijn!“

„En op mijn hulp kun je rekenen,“ zei Gerben.

„Op de onze ook,“ riepen Hielke en Sietse.

„Dat vind ik geweldig,” lachte Willem, „en ik nodig jullie nu alvast uit op de bruiloft.”

„Reken maar dat wij heus niet zullen vergeten te komen,” zei Gerben. „Wat zeggen jullie jongens?”

Hielke en Sietse knikten instemmend en dan kwam er een mijnheer op het erf. Het was de advocaat Rozemeier, die daar vlak bij met zijn luxe motorboot bij het meer kampeerde. Hij keek naar het bouwwerk en knikte:

„Dat is goed. Jullie maken het huisje in tweeën, zie ik. Zeg Gerben, heb jij nog wat eieren voor mij?”

„Jawel, mijnheer Rozemeier, komt u maar mee.”

De mijnheer verdween met Gerben in de boerderij en Sietse vroeg aan Willem:

„Heeft die mijnheer verstand van bouwwerken?”

„Dat weet ik niet,” Willem haalde de schouders op, „maar verstand heeft hij wel. Meer dan wij met z’n drieën.”

„Hoe kun je dat bewijzen?” vroeg Sietse, „want wat de een niet weet, weet vaak de ander wel.”

„Ja ja,” zei Willem lachend, „maar als mijnheer Rozemeier hier niet toevallig was geweest, had ik geen huisje durven bouwen. Want ik mag hem steeds gratis om raad vragen.”

„Dat begrijp ik niet,” riep Sietse verbaasd, „voor het bouwen van een gewoon zomerhuisje heb je toch geen raad nodig?”

Wij hebben ook een huisje aan het meer gebouwd en dat zat goed in elkaar!”

„Ik geloof het graag,” zei Willem, „want jullie zijn niet achterlijk. Maar een mens kan niet alles weten en daarom ben ik blij dat ik een goede raadgever heb.”

Maar om aan een advocaat te vragen hoe je moest bouwen, dat vonden Hielke en Sietse op z'n zachtst gezegd wonderlijk. Je vroeg toch ook niet aan de dokter hoe je een taart moet bakken of aan de slager hoe je een kostuum moest maken? Voor het bouwen van een huis moet je naar de timmerman maar niet naar een advocaat. Willem leek wel niet wijs. Maar Willem was heel wijs zoals later zal blijken.

HOOFDSTUK VIII

Gerben koopt alles en Zwart verbiedt de bouwerij

De volgende morgen kwam Gerben in zijn zondagse pak bij de smederij.

„Het is vandaag de dag,” zei hij somber, „om tien uur begint de verkoping van het huisraad van de familie Hoekstra.”

„En heb jij daarvoor je zondagse pak aangetrokken?” vroeg Sietse.

„Ik ga die arme Hoekstra en zijn vrouw vandaag helpen,” bromde Gerben, „ik ga alles kopen.”

„Om het dan weer aan Hoekstra terug te geven?” vroeg Klinkhamer.

„Dat is wel de bedoeling,” knikte Gerben, „als er maar geen kapers op de kust zijn die de prijzen omhoogjagen, want ik moet zo goedkoop mogelijk alles terugkopen.”

„Wel Gerben,” zei Klinkhamer, „dan hoop ik dat de notaris jouw stem steeds boven die van de andere kopers uit hoort.”

„Ik zal zorgen dat ik vlak vooraan kom te staan,” knikte Gerben en dan keek hij op de klok en vond dat het tijd werd om te gaan. Gerben vertrok en dan kwam Louw in de

smederij.

„Hallo,” zei hij, „wat gaan wij doen? Gaan wij varen of gaan wij naar de verkoping bij Hoekstra?”

„Wij gaan naar de verkoping,” zei Sietse, „wij gaan Gerben helpen.”

„Denk erom dat jullie geen kattekwaad uithalen,” waarschuwde Klinkhamer.

„Wij doen geen vlieg kwaad,” beloofde Sietse en dan wandelden de jongens naar het dorp. In het straatje waar Hoekstra woonde, waren al vele nieuwsgierigen die kwamen kijken naar alles wat er te koop was. Onder hen was een grote man die lang niet vriendelijk naar de jongens keek.

„Kijk,” fluisterde Hielke, „daar is boer Haanstra, de oom van Dirk. Hij kijkt nog kwaad omdat wij een worst uit zijn kelder hebben meegenomen.”

„Komt hij ook iets halen?” vroeg Sietse, „wil hij voor een koopje de meubels van Hoekstra meenemen?”

„Misschien geeft hij ze dan later terug,” meende Louw.

„Hij wou die arme mensen nog geen worst geven,” zei Sietse, „dus kun je niet veel goeds van hem verwachten.”

Voor het huis van Hoekstra werd een tafel neergezet en daarachter ging de notaris en een klerk zitten. De verkoping kon beginnen. Een deurwaarder ging op de stoep staan en

hield een schilderijtje omhoog.

„Wie biedt er geld?” riep hij.

„Ja ik!” riep Gerben, „een kwartje!”

De omstanders lachten, maar niemand bood meer.

„Kom!” riep de deurwaarder, „dat is toch geen geld voor zo’n mooi schilderij? Wie biedt er meer dan een kwartje?”

„Nou, vooruit!” riep Sjoerd Bonnema de postbode, „ik geef twee kwartjes!”

„Domme postzegelliker!” riep Gerben kwaad, „moet jij de prijs omhoogjagen? Ik geef zestig cent!”

De jongens gingen naar Sjoerd en Sietse zei:

„Jij mag niet bieden Sjoerd! Gerben koopt alles terug voor Hoekstra.”

„Als ik dat geweten had,” stotterde Sjoerd, „had ik mijn mond wel gehouden.”

„Biedt niemand meer?” riep de deurwaarder, „éénmaal! Andermaal? Het schilderij is voor Gerben Zonderland!”

Vervolgens kwamen er stoelen te koop en weer was het Gerben die er een zacht prijsje voor bood. De jongens liepen intussen langs alle kopers en vertelden dat Gerben voor Hoekstra kocht. Dat vonden de mensen zo leuk dat niemand tegen Gerben opbood. Zo werd onze grote vriend achtereenvolgens de koper van kachels, stoelen, een spiegel,

een stofzuiger, een wasmachine, een radio, een bankstel, emmers en nog veel meer totdat een oude Friesche klok werd getoond. En toen kwam boer Haanstra naar voren en bood meteen vijftig gulden.

„Oei!” riepen de jongens verbaasd en alle mensen keken verontwaardigd naar de norske boer die kennelijk die fraaie klok wilde bemachtigen. Mevrouw Hoekstra kwam naar buiten en liep naar Haanstra.

„Jan?” vroeg zij dringend, „laat mij alsjeblieft die klok houden. Het is een erfstuk van mijn ouders.”

„Dit is een openbare verkoping!” zei Haanstra bits, „wie het meest biedt is de eigenaar!”

„Vijftig gulden voor deze prachtige antieke klok!” riep de deurwaarder, „dat is spotgoedkoop! Wie biedt er meer?”

„Vijfenvijftig!” riep Gerben.

„Vijfenzestig!” riep Haanstra meteen.

„Jaag die kerel weg!” riep de slager verontwaardigd, „Laat hij naar zijn eigen dorp gaan!”

De jongens die natuurlijk net zo verontwaardigd waren, vonden dat het hoog tijd werd om die lastige mijnheer Haanstra het verder bieden te beletten. En dan zag Sietse een houten regenton bij het huis van Gerben staan. Sietse ging er meteen heen en zag dat er maar weinig water in de ton was.

Hij trok hem omver en rolde hem naar de straat. Het bieden om de fraaie klok ging intussen verder.

„Vijfenzestig gulden geboden,” riep de deurwaarder. „Wie biedt er meer?”

„Zeventig!” riep Gerben.

„Vijf en... drommels... help!” riep boer Haanstra, want Sietse had de ton met een flinke duw achter tegen zijn benen gerold waardoor de boer het evenwicht verloor en achterover op de ton tuimelde. De omstanders sloegen zich op de knieën van het lachen. Met een vuurrood gezicht van kwaadheid probeerde Haanstra weer op te staan. Daarbij gebruikte hij de ton als steunpunt, maar de ton begon te rollen en toen lag Haanstra languit op de straat. Daar kwam veldwachter Zwart. „Wat gebeurt hier?” vroeg hij bars aan Haanstra, „gaat u een voorstelling geven? Heeft u daarvoor een vergunning? Of moet ik u verbaliseren wegens het verstoren van de openbare orde?”

„Dat neem ik niet!” riep Haanstra woest, „ik word hier gemolesteerd en in plaats dat u de daders grijpt wilt u mij verbaliseren? Dat is het toppunt! Ik ga mij meteen beklagen bij de burgemeester!”

En driftig liep hij het straatje uit en verdween op het Raadhuisplein. De mooie Friese klok was nu voor Gerben en

ook het verdere huisraad dat nog werd aangeboden kon Gerben voor een zacht prijsje kopen. De jongens brachten de regenton weer netjes op z'n plaats terug en dan was even later de verkoping afgelopen. Sietse vroeg aan Gerben voor hoeveel geld hij alles had gekocht.

„Dat weet ik niet,” zei hij, „maar ik betaal toch niets.”

„Betaal jij niet?” vroeg Hielke, „maar dan is Hoekstra nog niet geholpen.”

„Ik heb een bankier die voor mij betaalt,” legde Gerben uit, „en Hoekstra kan alles houden.”

„Wie is die bankier?” vroeg Louw.

„Mijnheer Siegerdsma,” zei Gerben, „hij had mij opgedragen om alles te kopen. Maar met die mooie klok ging het bijna mis. En wie van jullie was er zo brutaal om mijn regenton over de straat te rollen?”

„Dat zou ik ook wel eens willen weten,” zei Sietse.

„Toch was dat een goede zet,” lachte Gerben, „zo werden wij mooi van die lastige boer bevrijd. Veldwachter Zwart hielp zelfs nog een handje mee door die man zo kwaad te maken dat hij meteen wegliep. En nu ga ik gauw weer mijn overall aantrekken want Jellema zal wel vol ongeduld op mij wachten.”

Het was bijna twaalf uur en de jongens gingen naar huis.

Hielke en Sietse vertelden hoe de verkoping was afgelopen, Toen Klinkhamer hoorde hoe Gerben alles heel voordelig had teruggekocht, zei hij:

„De mensen in ons dorp weten hoe zij elkaar kunnen helpen.”

„Behalve die boer Haanstra,” zei Hielke, „want hij wou Gerben de voet dwars zetten.”

„Maar die komt ook uit een ander dorp,” bromde Klinkhamer.

„En nu weet ik ook waarom Gerben op een avond bij Siegerdsma aan huis was,” knikte Sietse, „zij hebben toen afgesproken dat Gerben alles moest kopen en dat Siegerdsma het zou betalen.”

„Dat zal wel zo geweest zijn,” beaamde Klinkhamer, „want mijnheer Siegerdsma helpt veel mensen zonder dat iemand het weet.”

„En wat gaat hij nu doen met dat stukje land,” vroeg Hielke.

„Dat weet ik ook niet,” zei Klinkhamer, „de tijd zal het leren.”

Die tijd duurde maar kort want toen de jongens 's middags weer een kijkje bij het land van Siegerdsma gingen nemen, zagen zij grote vrachtauto's met zand over de dijk rijden.

Hoekstra, de vader van Dirk, was daar ook en hij wees de chauffeurs waar het zand gestort moest worden. Er werd een

stevige dam gemaakt vanaf de dijk naar het drassige stukje land dat inmiddels flink werd opgehoogd door de baggermachine. De jongens gingen naar Hoekstra en Sietse vroeg:

„Gaaf u hier helpen, mijnheer Hoekstra?”

„Ja jongens. Ik ben de teller! Ik moet de zandauto's tellen.”

„Wat wordt hier gemaakt?” vroeg Hielke.

„Een kamp met zomerbungalows,” legde Hoekstra uit, „ik ben door mijnheer Siegerdsma aangesteld als de beheerder.”

„Dus u gaat niet meer met kaas venten?” vroeg Kees.

„Gelukkig niet,” lachte Hoekstra, „daarmee is toch niets te verdienen.”

„Nu begrijp ik waarom er zon haast met dit werk wordt gemaakt,” zei Hielke, „de bungalows moeten zo gauw mogelijk klaar zijn om ze deze zomer nog te kunnen verhuren.”

„Juist,” knikte Hoekstra, „dat is de bedoeling.”

„Die mijnheer Siegerdsma,” zei Sietse lachend, „zo kan hij met een stukje land dat eerst waardeloos was, nog veel geld verdienen.”

Uit de verte klonk een fluitje. De jongens keken naar de richting vanwaar het geluid kwam en zagen Gerben op de dijk staan. Hij floot op zijn vingers en wenkte naar de jongens.

„Hij heeft zeker weer hulp nodig,” raadde Sietse, „laten wij maar even gaan horen wat hij wil.”

En zij voeren terug naar de boerderij van Jellema terwijl Gerben stond te wachten.

„Hé, vrolijke makkers!” riep hij, „komen jullie helpen timmeren? Willem heeft een vrije middag en gaat nu verder met het bouwen.”

Timmeren is leuk werk en de jongens wilden met alle plezier helpen. Dus werd de Kameleon vastgelegd en onze vrienden gingen met Gerben mee op het erf waar Willem bezig was met het spijkeren van lange planken aan de zijwanden van zijn toekomstige woning. Hij was verheugd toen hij zoveel helpers zag komen, want met vele handen gaat het werk vlugger. De zijwanden die ruim tweeëneenhalve meter hoog werden, waren dan ook na een paar uur voor de helft klaar. En dan vroeg Kees:

„Hé, Willem? Komen er geen ramen in? Of wordt het een dichte keet?”

„De ramen worden er later ingezaagd,” zei Willem en dan vroeg hij aan Sietse of die hem de dakplanken wilde aanreiken, want terwijl de jongens de zijkanten verder afspijkerden begon Willem alvast aan het dak. En dan kwam veldwachter Zwart op bezoek. Hij sprong van zijn fiets en

kuchte een paar maal diep. Dan vroeg hij lang niet vriendelijk:

„En wat gaat hier gebeuren?!”

„Ik maak een zomerhuisje,” zei Willem.

„Een zomerhuisje?” vroeg Zwart, „noem jij dit een zomerhuisje? Het wordt zo groot als drie zomerhuisjes samen. Wil jij hier misschien gaan wonen?”

„Alleen maar voor tijdelijk,” legde Willem uit, „totdat ik een huis kan huren.”

„En mag ik dan even uw bouwvergunning zien, mijnheer Willem Hornstra?” vroeg Zwart.

„Die heb ik niet,” lachte Willem, „dat is toch niet nodig voor een zomerhuisje? Ik heb wel toestemming van boer Jellema!”

„Boer Jellema kan mij nog meer vertellen,” bromde Zwart, „zonder toestemming van burgemeester en wethouders wordt hier niet gebouwd! Stop er dus maar mee en breek alles weer af. Of anders zal ik maatregelen nemen tot ontruiming van dit erf.”

„Maar mijnheer Zwart,” riep Willem, „dit is onze enige kans om te kunnen trouwen. Er is nergens een huis vrij in ons dorp. En het kan nog jaren duren voor er weer woningen gebouwd worden. Kunt u niet een oogje dichtknippen en ons hier laten wonen? Al is het maar voor een jaartje.”

„Ik kan allebei mijn ogen wel dichtknippen,” mopperde Zwart,

„maar wet is wet! En daar moet ik mij aan houden. Als jij een wet weet te vinden, die jou het recht geeft om te bouwen, mag jij van mij timmeren wat je maar wilt. Maar zoals de zaken nu staan, kan ik je niet je gang laten gaan. Goedemiddag!”

Zwart stapte op zijn fiets en ging meteen terug naar het dorp.

„Dat is lelijk mis, Willem!” zei Hielke, „wat ga je nu doen?”

„Ik weet het niet meer,” zei Willem moedeloos en hij wierp zijn hamer op de grond en ging op een stapeltje hout zitten.

Daar kwam mijnheer Rozemeier, de advocaat, op het erf.

„Wat zie ik?” vroeg hij. „Zit jij in de put, Willem? Komt dat door het bezoek van de veldwachter?”

„Hij heeft alles verboden,” zei Willem somber.

„Dat dacht ik wel,” knikte mijnheer Rozemeier, „heb jij de vergunning van boer Jellema op papier staan?”

„Jazeker,” knikte Willem, „kijk, hier heb ik het, maar Zwart wilde er niets van weten.”

„Hij had gelijk,” zei mijnheer Rozemeier. „Maar jij moet met dit papier naar het bureau in de stad gaan en daar vraag je om een vergunning voor het plaatsen van een woonwagen op het erf van Jellema!”

„Een woonwagen?” vroeg Willem verbaasd.

„Jazeker! Het gaat uitsluitend om de vergunning. Dat van die woonwagen fantaseren wij er bij. Ga nu meteen naar de stad

voordat de gemeente hier gaat ingrijpen.”

„Nu meteen? Dan mag ik wel een auto huren. Of wacht. Er gaat nog een bus uit het dorp aan de overkant. Misschien kan ik die nog halen.”

„Ik breng je wel gauw even met de Kameleon,” bood Sietse aan.

Mijnheer Rozemeier gaf Willem het adres van het bureau in de stad en vroeg nog:

„Heb je geld bij je? De vergunning kost vijf gulden.”

„Jawel mijnheer Rozemeier. Wel bedankt voor uw hulp!”

En dan holde Willem met Sietse naar de Kameleon en voeren zij op de grootste versnelling het meer over. De jongens keken hen na en dan kwam Gerben.

„Wat is dat hier?” riep hij, „moet er niet gewerkt worden? Zo komt het huis nooit klaar!”

„De veldwachter heeft de bouwerij verboden,” legde mijnheer Rozemeier uit, „Willem gaat nu een vergunning halen en dan kan niemand het bouwen meer beletten. Tot ziens vrienden en waarschuw mij als er weer moeilijkheden zijn.”

Mijnheer Rozemeier ging terug naar zijn boot en Gerben zei: „Als hij er niet geweest was, had Willem hier geen huis gekregen. Maar als wij niet doorwerken, komt het nooit klaar.

Dus luiwammesen vooruit, aanpakken!”

„En als Zwart het dan weer verbiedt?” vroeg Hielke.

„Dan stuur ik hem van het erf af,” zei Gerben, „wij hoeven hem hier per slot van rekening niet toe te laten zonder een bevel van de burgemeester. Als wij voor papieren moeten zorgen, moet hij dat dan ook maar! Zo is dat!”

Gerben kwam helpen timmeren en ondanks het verbod van de politie ging de bouwrij weer gewoon verder.

„Brutale mensen hebben de halve wereld,” lachte Gerben, „als je te bang bent, heb je geen leven. Daarom zeg ik: ‚Schep vreugde in het leven, want wij zijn hier maar even.’ Auw! Wel verdraaid nog aan toe! Die snerthamer deugt niet!”

Gerben had zich op de duim geslagen.

„Dat zal een mooie blaar worden,” mopperde hij, „enfin, dan heb ik een medaille voor het helpen van een medemens.”

Er werd ijverig verder getimmerd en naarmate de tijd verstreek, vorderde het bouwwerk zienderogen. Dat Zwart het bouwen verboden had, waren zij in hun ijver al vergeten totdat de veldwachter plotseling weer op het erf kwam.

„Dat wordt mij toch te grijs!” riep hij kwaad, „hier mag niet gebouwd worden! Dat heb ik toch duidelijk genoeg verboden, nietwaar?!”

„U kunt alles wel verbieden,” riep Gerben, „maar daarmee is

nog niet gezegd, dat u daar het recht toe heeft?”

„Jij denkt toch zeker niet dat ik achterlijk ben?” riep Zwart woest, „zonder vergunning wordt er nergens gebouwd! Hier niet! En in heel Nederland niet! Of wou jij het weer beter weten, eigenwijze koeiendrijver?”

„U moet niet zo’n buldertoon tegen mij aanslaan!” zei Gerben, „wie zegt u dat wij geen vergunning hebben?”

„Wat? Hebben jullie die wel? Willem vertelde dat hij er geen had. En ik heb navraag gedaan op het bureau van gemeentewerken en daar weet men ook van niets!”

„Willem is een vergunning gaan halen,” zei Gerben.

„Nu moet ik toch echt om jou lachen, Gerben Zonderland,” riep Zwart spottend, „jij denkt zeker dat je een vergunning kunt halen gelijk een spoorkaartje? Nee broer, daarvoor moet je eerst tekeningen indienen bij de gemeentearchitect en als die ze goedkeurt gaan zij naar de burgemeester en wethouders. Keuren die ze ook goed dan worden de tekeningen doorgestuurd naar de schoonheidscommissie en pas als die het ook goedvinden, mag er gebouwd worden. Maar dan zijn wij al een paar maanden verder. Dus leg de hamers nu maar neer, want tot zolang wordt hier niet gebouwd!”

Dat zag er slecht uit voor onze timmerlieden. Maar dan

hoorde Hielke een motorboot op het meer en hij liep naar de dijk, daar naderde de Kameleon en Hielke riep:

„Daar komt Willem met de vergunning!”

„Mooi!” zei Gerben, „dan kunnen wij zometeen rustig verder bouwen.”

„Praat toch geen onzin!” zei Zwart verontwaardigd. „Jij bent nog dommer dan een koe! Ik heb je toch duidelijk genoeg uitgelegd dat het maanden duurt voor je een vergunning krijgt? Vooruit! Kom van het dak af!”

„Haal mij er maar af!” zei Gerben, „maar eraf ga ik nooit.” Zwart en Gerben keken elkaar dreigend aan en dan kwam Willem op het erf. Sietse liep glunderend naast hem. Het was duidelijk dat Willem geen vergeefse reis had gemaakt.

„Komt u de vergunning kijken?” vroeg Willem aan Zwart, „alstublieft, hier is zij!”

Willem gaf Zwart een papier en de veldwachter begon het vlug te lezen.

„Maar!” riep hij dan, „dit is een vergunning voor een woonwagen! Dat is helemaal niet van toepassing want dit is geen woonwagen!”

„Dat is het wel,” lachte Willem, „het is een woonwagen in aanbouw!”

„Als dit een woonwagen wordt,” zei Zwart, „dan is hij veel te

lang. Daarmee mag je niet op de weg. En een woonwagen die niet op de weg mag, is geen woonwagen. Dus is die vergunning niets waard!”

„Deze woonwagen bestaat uit twee helften,” legde Willem geduldig uit, „iedere helft rijdt apart. Dus is zij niet te lang.”

„Hm,” bromde Zwart, „en er zitten geen wielen onder.”

„Dat komt nog,” zei Willem, „ik moet nog wielen kopen.”

„Ik weet het niet,” gromde Zwart, „maar ik heb de indruk dat hier geprobeerd wordt om de wet te ontduiken. Ik ga even nakijken wat er niet klopt.”

En hij stapte op zijn fiets en reed snel terug naar het dorp. Willem, Gerben en de jongens keken hem na.

„Dat is één-nul voor ons,” zei Gerben lachend, „het wordt een wedloop met de wet! Dus jongens, doorbouwen zo hard als wij maar kunnen. Ik zal een boekje kopen van ‚Hoe word ik goocher’, dan ben ik Zwart steeds te slim af.”

„Als mijnheer Rozemeier mij niet de raad had gegeven om er een woonwagen van te maken,” zei Willem, „hadden wij alles af moeten breken.”

„Daarvoor is mijnheer Rozemeier ook advocaat,” zei Gerben, „hij weet meer dan wij omdat hij veel langer op school is geweest.”

En zo gingen zij dan verder met het bouwen. De jongens

werkten zo vlijtig dat het leek alsof zij er hun brood mee moesten verdienen. Dat zij vakantie hadden, waren zij schijnbaar vergeten. Misschien kwam dat door Zwart die de bouwerij zo graag wilde stoppen en daarom maakten de jongens er een wedstrijd van. Wie zou het winnen: Willem of Zwart? De dag vloog om en toen de jongens om zes uur thuiskwamen, waren zij wel vermoeid, maar opgewekt vertelden Hielke en Sietse hoe er gebouwd werd.

„Tja,” zei Klinkhamer, „Willem is nog lang niet zeker Van zijn toekomstige woning. Ik moet zelfs een vergunning hebben als ik een klein afdakje achter de smederij wil maken. Want als de gemeente Willem zijn gang laat gaan, komen er vast meer mensen die een woonkeetje gaan bouwen. En dat kan natuurlijk niet. Dat begrijpt zelfs een kind.”

„Maar wij blijven Willem helpen!” zei Sietse.

’s Avonds kwam Dirk Hoekstra nog even in de smederij. Hij keek heel opgewekt en zei lachend:

„Hè, hè. Ik heb het vandaag druk gehad. Maar al onze meubels staan weer op hun plaats. Ik moest moeder helpen want vader houdt toezicht bij het land van Siegerdsma.”

„Dat is mooi,” lachte Klinkhamer, „zo zie je maar, Dirk, aan alles komt een einde. Jullie zijn uit de narigheid en dat is heel gelukkig!”

„Maar wij zijn ook door iedereen reuze geholpen,” zei Dirk, „Gerben en de jongens hebben ervoor gezorgd dat al onze meubels teruggekocht werden en vandaag kreeg ik zomaar een postwissel van één gulden cadeau.”

„Is het waar?” vroeg Sietse, „van wie?”

„Van L. Bootsman,” zei Dirk, „maar ik ken hem niet.”

„Van Louw Bootsman?” vroeg Sietse en Hielke deed alle moeite om zijn lachen te verbergen.

„Ik weet niet of hij Louw heet,” lachte Dirk, „of ken jij die bootsman?”

„Ik niet,” schudde Sietse ontkennend, „maar misschien weet Hielke er meer van?”

„Hoepel op!” riep Hielke en lachend liep hij de smederij uit.

„Wat mankeert hem?” vroeg Dirk verwonderd.

„Dat zou ik ook wel eens willen weten,” zei Sietse, „Hielke lacht om de onnozelste dingen. Vind jij het nu om te lachen of die Bootsman Louw heet of niet?”

„Welnee!” zei Dirk, „de hoofdzaak is dat ik een gulden van hem kreeg. En dat was fijn!”

„Dat vind ik ook,” beaamde Sietse.

HOOFDSTUK IX

Een goede vangst en een vrolijke bruiloft

Het bouwen van Willem's woning werd zo snel mogelijk voortgezet. Overdag als Willem naar zijn werk was, ging Gerben grote platen board op maat zagen en die wenden dan door de jongens op de ruwhouten wanden gespijkerd. Van Klinkhamer kreeg Willem vier autowielen die aan de zijkanten van de ijzeren balken werden vastgelast. Zo stond het huis dan op wielen maar daar nam Zwart geen genoegen mee.

„Ik wil eerst zien of het echt kan rijden,” zei hij.

„U zoekt het wel ver,” zei Gerben.

„Is dit jouw huis?” vroeg Zwart.

„Welnee,” lachte Gerben.

„Waar bemoei jij je dan mee?!” riep Zwart nors.

Om het huis te kunnen laten rijden, zaagde Willem het doormidden en zo ontstonden er twee kleinere tweewielige wagens. Geholpen door de jongens werd het voorste deel een paar meter van zijn plaats gereden.

„Ziet u dat het kan rijden?” vroeg Willem.

„Hm,” bromde Zwart en dan fietste hij weer terug naar het dorp.

„Die gaat weer wat nieuws bedenken,” zei Gerben, „vandaag of morgen komt hij terug met weer een verbod.”

„Laat hem maar komen,” zei Willem, „maar wij zetten door! Hoe eerder ik hier woon hoe beter het is.”

En zo gingen zij onvermoeid verder met het timmeren.

Op het land van Siegerdsma was het ook een drukte van belang. Rondom was een stevige beschoeiing geslagen en de baggermachine had het terrein een halve meter opgehoogd.

Over de modder kwam een dikke zandlaag te liggen en daarop konden de bungalows worden gebouwd. Er kwamen grote vrachtauto's met bouwmaterialen. Er werden betonnen platen gelegd en daarop kwamen de bungalows te staan. Alles was pasklaar gemaakt in een fabriek zodat de houten huizen even snel werden opgebouwd als de tenten op een kermis.

De jongens keken dan ook wel verwonderd toen zij de eerste bungalow reeds zagen staan.

„Kijk eens!” riep Sietse tegen Willem en Gerben, „die kunnen het veel vlugger dan wij!”

„Dat is geen kunst,” zei Gerben, „die huizen zijn al klaar voor zij aankomen. Je hoeft ze alleen maar in elkaar te zetten.”

„Maar wij zijn ook gauw klaar,” lachte Willem, „morgen zaag

ik de ramen en deuren erin en zullen jullie eens zien hoe mooi het wordt.”

En het werd mooi. Toen Maaike kwam kijken, riep zij vol bewondering:

„Dat hebben jullie prachtig gedaan! En wat een ruimte! Ik wil hier best mijn hele leven wonen!”

Maar veldwachter Zwart dacht daar heel anders over. Hij kwam weer op bezoek en zei:

„Stop nu maar met deze onzin! De wagen kan niet eens tot Den Helder rijden!”

„Maar ik ga ook niet naar Den Helder,” zei Willem verbaasd.

„Natuurlijk niet,” mopperde Gerben, „wat moet hij in Den Helder doen?”

„Houd jij je er buiten!” riep Zwart kwaad, „ik wil maar zeggen dat deze wagen niet ver kan rijden en dus is het geen wagen.”

„Hij kan zo ver rijden als nodig is,” zei Willem. „Als u de kosten van een tractor wilt betalen, zullen wij heen en terug naar de stad rijden. Maar zoals ik al zei, de kosten zijn voor uw rekening!”

„Daar zal ik eerst met de burgemeester over spreken,” zei Zwart en hij fietste terug naar het dorp.

„Dat heb jij heel goed gespeeld, Willem,” knikte Gerben goedkeurend, „jij bent van goede wil, maar de gemeente zal

heus geen cent geven om jouw wagen te laten rijden.”

„Ik hoop dat ik hier kan blijven,” zei Willem, „maar als ik geweten had dat er zoveel aanmerkingen gemaakt zouden worden, was ik niet aan dit bouwwerk begonnen.”

„Je moet nu eenmaal wat durven,” meende Gerben, „wij bouwen rustig verder en trekken ons van niemand iets aan.”

Zo werden de woonkamer, een keukentje en twee slaapkamers getimmerd en was een week later de woonwagen bewoonbaar. Op het land van Siegerdsma stonden al zes bungalows en de eerste gasten kwamen er hun vakantie doorbrengen. Dirk Hoekstra vertelde dat zijn vader nu in vaste dienst was bij mijnheer Siegerdsma en er werd bij de bungalows een nieuw huis voor hen gebouwd.

„Dan bof jij dubbel, Dirk,” zei Sietse, „jij kunt in ons dorp blijven en je komt prachtig aan het meer te wonen.”

„Het is geweldig,” knikte Dirk, „en mijn vader kan nu alle dagen thuisblijven in plaats van die grote afstanden te moeten fietsen.”

„Wanneer is jullie nieuwe huis klaar?” vroeg Kees.

„Dat weet ik niet,” zei Dirk, „er zijn tekeningen naar de gemeente gestuurd.”

„Dan duurt het nog wel een tijdje,” wist Hielke, „de tekening moet naar de gemeentearchitect en naar de burgemeester en

naar de schoonheidscommissie.”

„Hoe weet jij dat allemaal?” vroeg Dirk verwonderd.

„Wel, wij zijn toch ook aan het bouwen geweest,” zei Hielke, „of je vader moet wielen onder het huis zetten, dan kan hij veel gauwer een vergunning krijgen.”

Dirk lachte en schudde zijn hoofd. En dan vertelden de jongens hem hoe Zwart steeds de bouwerij van Willem Hornstra wilde verbieden, maar dat het hem niet was gelukt het bouwen te doen stoppen. Dat vond Dirk wel vermakelijk maar zo iets zou mijnheer Siegerdsma toch niet gaan proberen. Hij liet een fraai stenen huis bouwen en dat zou dus nog wel even duren voor het klaar was.

En dan las op een avond Klinkhamer in de krant dat Willem Hornstra en Maaike de Vries gingen trouwen.

„Tjonge,” zei hij, „hun huis is dus al klaar?”

„O ja,” lachte Sietse, „er wordt nog geschilderd en de vloerbedekking moet nog gelegd worden. Dan is alles klaar.”

„Het is vlug gegaan,” zei moeder, „dus over ruim een week is er bruiloft.”

„En daarvoor zijn wij uitgenodigd!” riepen Hielke en Sietse, „dat wordt weer lekker smullen!”

„Dan worden jullie veel te dik!” plaagde Klinkhamer.

Maar dat kon Hielke en Sietse niet afschrikken, zij zouden er

zeker geen lekker hapje voor laten staan.

's Avonds kwam veldwachter Zwart nog even in de smederij.

Hij keek nogal bezorgd en zei:

„Er is alweer een auto gestolen. Als dat zo doorgaat, moeten wij dag en nacht in touw om de dieven te pakken.”

„Drommels,” bromde Klinkhamer, „zouden het dezelfde dieven zijn die ook de auto van die mijnheer uit De Gouden Leeuw hebben gestolen?”

„U bedoelt mijnheer Kemper, de rijke fabrikant?” vroeg Zwart, „er is inderdaad wel enige overeenkomst met deze diefstal. Beide keren was het een dure Mercedes die werd gestolen. Maar daarmee is natuurlijk niet bewezen dat het dezelfde dieven waren.”

„Die mijnheer Kemper wil vijfhonderd gulden geven als hij zijn auto terugkrijgt,” vertelde Sietse.

„Dat is waar,” knikte Zwart, „die beloning staat al in de krant geadverteerd.”

„Dan zullen wij goed opletten als wij een auto met het nummer 12-12 AB zien,” zei Hielke.

„Dat nummer hebben de dieven al lang verwisseld,” wist Zwart, „zij weten immers dat de politie er naar uitkijkt?”

De telefoon begon te rinkelen en Klinkhamer nam de hoorn van de haak. Het was boer Brandsma die hem belde en vroeg

of de jongens nog even een stuk elektriciteitskabel van dertig meter lengte konden brengen. Het was voor de melkmachine die naar een andere plaats was gereden en daarbij bleek de oude kabel te kort te zijn.

„Wij zullen er voor zorgen, Brandsma,” beloofde

Klinkhamer, „want het melken moet kunnen doorgaan!”

Klinkhamer vertelde de jongens wat zij moesten doen en hij nam een rol elektriciteitskabel waarvan Hielke en Sietse een stuk door de smederij trokken. Veldwachter Zwart nam de duimstok en meette er dertig meter op af. Klinkhamer zaagde met een ijzerzaag het stuk eraf en de jongens rolden het weer netjes op. Dan holden zij ermee naar de Kameleon en voeren snel het meer op. Bij de Woudaap zat Kees te vissen. Sietse toeterde met de hoorn maar Kees beduidde hun dat zij uit de buurt moesten blijven. Hij had net beet. De Klinkhamertjes voeren snel verder en kwamen dan langs de bungalows van mijnheer Siegerdsma. De grote golf die achter de Kameleon aanrolde spatte hoog tegen de nieuwe beschoeiing uiteen. Lachend zagen de jongens hoe een mijnheer in een ligstoel van het opspattende water schrok. En dan voeren zij naar de brug over de poldervaart. Op de dijk liep een jonge vrouw met een kinderwagen.

„Waar zou zij heen gaan?” vroeg Hielke.

„Zij gaat gewoon even wandelen,” meende Sietse.

„Nu nog wandelen met een klein kind? Daarvoor is het toch te laat? En zij gaat naar het Paviljoen dat helemaal aan de andere kant van het meer ligt.”

„Wil jij haar dan vragen of wij haar daarheen zullen brengen?” vroeg Sietse.

„Dat kan niet,” merkte Hielke op, „wij moeten naar Brandsma.”

„Juist!” knikte Sietse en hij stuurde onder de brug door en dan voeren zij de poldervaart in.

De boerderij van Brandsma was spoedig bereikt en de jongens werden er hartelijk ontvangen.

„Kom binnen vrienden,” zei Brandsma. „Mijn vrouw heeft lekkere koek voor jullie!”

Hielke en Sietse kregen een kop koffie met veel room en een groot stuk koek. Maar omdat de zon al onderging, konden de jongens niet lang blijven. En toen de koek en de koffie op waren, bedankten zij voor meer en gingen terug naar huis. De Kameleon voer snel door de vaart en toen zij de brug weer naderden, stuurde Sietse naar de wal.

„Kijk nu eens,” mompelde hij en hij wees naar de polderdijk waar in de verte de jonge vrouw haar kinderwagen voorzichtig langs de berm naar beneden liet rijden.

„Hé,” riep Hielke verwonderd, „zij gaat naar het hek van een weiland.”

„Misschien wil zij bloempjes plukken,” zei Sietse.

„Dat is onzin,” lachte Hielke schamper, „kijk, zij blijft bij het hek staan.”

De jongens zagen hoe de vrouw om zich heen keek en dan liet zij de wagen staan en beklom de dijk. Halverwege de helling bleef zij over de kruin van de dijk kijken. Zij tuurde naar alle kanten. De jongens volgden alles met stijgende verbazing.

„Zij is vast iets van plan dat niemand mag zien,” zei Sietse en hij trok de Kameleon tussen het riet, waar zij goed verscholen lag. De vrouw ging nu terug naar de kindervagen en nam er een koffer uit. Daarmee liep zij langs de kant van de sloot en liet de koffer in het water zakken. Dan scheen zij plotseling haast te hebben, zij duwde de kindervagen weer boven op de dijk en wandelde snel terug naar de brug.

„Zodra zij voorbij is,” fluisterde Sietse, „gaan wij kijken wat daar in de sloot ligt.”

Hielke knikte instemmend en geduldig bleven de jongens wachten. Zij lagen goed verscholen tussen het riet en zagen de vrouw naderen. Zij kwam over de brug en ging dan naar de bungalows.

„Weet je wat ik denk?” riep Hielke, „zij heeft een partijtje afval of zo weggebracht.”

„Dat kan wel zijn,” meende Sietse, „maar ik ga toch even kijken.”

Hij startte de motor en de Kameleon voer onder de brug door. Op de grootste versnelling gingen zij het meer op in de richting van het eiland.

„Ik vaar rond het eiland,” zei Sietse, „dan kunnen wij vanaf de andere kant naar die koffer gaan. Anders lopen wij misschien in de gaten.”

Dat vond Hielke best en zo voeren zij even later om het eiland heen en dan terug naar de polderdijk. Zij voeren daar rakelings langs de wal om niet opgemerkt te worden totdat Sietse tussen een opening in het riet aanlegde.

„Hier is het niet,” merkte Hielke op, „wij moeten nog minstens honderd meter verder.”

„Dat weet ik,” beaamde Sietse, „maar daarvoor kunnen wij beter achter langs de dijk gaan lopen.”

De Kameleon werd vastgelegd en op handen en voeten kropen de jongens snel naar de achterkant van de dijk. Dan holden zij naar het hek waar de vrouw even tevoren haar kinderwagen had staan en speurend langs de slootkant ontdekten zij spoedig een plek waar enige rietstengels waren

geknakt. Sietse ging op zijn knieën liggen en tastte met zijn hand onder water. En jawel, hij vond de koffer. Maar eerst moest hij de mouw van zijn overall hoog oprollen voordat hij het handvat van de koffer kon grijpen. Dan trok hij de koffer op de wal.

„Verroest,” riep hij verbaasd, „die is best zwaar. Als dat alleen maar afval is, zit het er wel stijf ingeperst.”

„Er zit water in,” zei Hielke, „daarom is hij zo zwaar.”

Een straaltje water dat uit de koffer lekte, hield spoedig op met lopen, maar de koffer bleef zwaar. Sietse probeerde hem te openen, maar het slot was niet los te krijgen.

„Laten wij gauw naar de smederij gaan,” stelde Hielke voor, „misschien is Zwart er nog en dan kan hij ook de inhoud zien.”

„Ja, wij gaan meteen,” knikte Sietse, „het begint al donker te worden.”

Zij droegen de koffer naar de Kameleon en voeren dan snel naar huis. In de smederij was Zwart nog druk in gesprek met Klinkhamer en Gerben die er nu ook op bezoek was. De mannen keken verwonderd naar de koffer die de jongens binnenbrachten en op de werkbank legden,

„Alstublieft!” zei Sietse, „die werd door een vrouw uit een kinderwagen gehaald en in een sloot verstoppt.”

„Wat zit erin?“ vroeg Zwart.

„Dat weten wij niet,” antwoordde Hielke, „het deksel zit op slot.”

„Breek het slot maar stuk, Klinkhamer,” gebod Zwart en de smid nam een grote tang en knipte de lip van het slot doormidden. Zwart opende het deksel en tot aller verbazing lag de koffer vol nummerplaten van auto's.

„Kijk!” riep Sietse, „12-12 AB. Dat is van de auto van mijnheer Kemper.”

„En daar is J.P. 41-11,” riep Hielke, „dat is van de auto van de sigarettendieven!”

„Waar ging die vrouw heen, toen zij de koffer verstopt had?“ vroeg Zwart.

„Naar de bungalows van Siegerdsma,” zei Hielke.

„Juist!” knikte Zwart, „dan hebben die dieven dus een bungalow gehuurd!”

En hij liep naar de telefoon en belde naar het kantoor van de politie te water. Hij vroeg om assistentie bij de nieuwe bungalows aan het meer. Dan zei hij tegen Gerben:

„Ga je mee? Misschien kun je een handje helpen.”

„Maar ik moet naar huis,” weerde Gerben af, „ik wil gaan slapen. Morgen moet ik weer vroeg op!”

„Hij is bang,” riep Sietse, „wij zullen wel helpen.”

„Vooruit Gerben,” bromde Zwart, „wees niet kinderachtig. Dan ga jij maar een half uurtje later naar bed. En jongens, jullie kunnen beter thuisblijven.”

Maar Hielke en Sietse holden al naar hun boot en voordat iemand hen kon tegenhouden, voeren zij al op het meer. Hoewel met grote tegenzin ging Gerben toch met Zwart mee. Zij fietsten langs de polderdijk en zagen hoe de jongens in de Kameleon met hen meevoeren. Toen zij bij de boerderij van Jellema kwamen, zei Zwart:

„Zeg Gerben! Ga jij de tractor halen!”

„Waarvoor?” vroeg Gerben.

„Die moet jij straks op de dam rijden die toegang tot de bungalows geeft,” legde Zwart uit, „zodat er geen auto meer door kan. De dieven kunnen er dan niet met hun wagen vandoor gaan.”

„Is dat alles wat ik doen moet?” vroeg Gerben.

„Ja!” zei Zwart, „dan heb jij genoeg geholpen.”

„Maar ik blijf niet op de tractor zitten,” mokte Gerben, „zodra hij op de dam staat, loop ik gauw achter de polderdijk.”

„Dat is best,” mompelde Zwart, „als jij de contactsleutel maar meeneemt, zodat niemand de tractor kan weggrijden.”

„Het komt in orde,” zei Gerben en hij was nu heel wat beter te spreken. Hij hoefde immers maar weinig te doen. En

vanachter de dijk zou hij alles prachtig kunnen bekijken. Gerben ging naar de boerderij en Zwart bleef op hem wachten. Met luid motorgeronk kwam Gerben op de zware tractor het erf afrijden en ging dan in de richting van de bungalows. Zwart volgde hem op de fiets. Hielke en Sietse keken verwonderd naar Gerben en Zwart.

„Waarom neemt Gerben de tractor mee?” vroeg Hielke.
„Zwart verwacht zeker dat er een auto moet worden weggesleept,” zei Sietse.

De Kameleon voer met de tractor mee en toen Gerben bij de bungalows kwam, stuurde hij de zware trekker tot midden op de dam en stopte de motor.

„Wat doet hij nu?” vroeg Hielke, „hij stapt eraf en verdwijnt achter de dijk.”

„Die held is natuurlijk weer bang,” riep Sietse glimlachend. Zwart zette zijn fiets tegen de tractor en ging het terrein op naar een bungalow waar twee mannen naast een auto stonden. Zij keken wantrouwend naar de veldwachter en verdwenen dan plotseling achter de bungalow. Twee tellen later zaten zij in een rubberbootje met een aanhangmotor en voeren snel het meer op.

„Die gaan er vandoor!” riep Hielke, „het zijn vast en zeker de autodieven!”

„Wij gaan ze achterna!” schreeuwde Sietse en hij gaf de motor vol gas. Het was al schemerig en de boten die nog op het meer voeren hadden de lichten ontstoken. Het rubberbootje had evenals de Kameleon geen lichten. Maar de jongens konden het bootje nog duidelijk zien en de Kameleon begon het snel in te halen.

„Ga je hen hinderen door hoge golven te maken?” vroeg Hielke.

„Ik weet niet of het nodig is,” gromde Sietse, „want als ik mij niet vergis, komt daarginder de politieboot. Ik zal even de aandacht trekken!”

En Sietse liet de hoorn luid klinken.

De mannen in de rubberboot keken om en dreigden de jongens met hun vuisten. Maar dat maakte op de Klinkhamertjes geheel geen indruk. Sietse gaf nu telkens lange stoten op de hoorn en dan flitste in de verte een schijnwerper aan, die inderdaad door de naderende politieboot werd ontstoken. De lichtbundel zocht over het water en viel dan op de rubberboot en de er vlak bij varende Kameleon. Hielke ging staan en zwaaide met beide handen boven zijn hoofd.

Van de politieboot klonk nu ook de hoorn ten teken dat zij Hielke begrepen hadden.

De lichtbundel bleef nu op de rubberboot gericht. Dat vonden de mannen natuurlijk helemaal niet prettig, zij wierpen het roer om en wilden naar de wal varen. Het was hun enige kans om nog te kunnen vluchten. Maar Sietse gaf

vol gas en voer rakelings langs het ranke bootje dat nu heftig op en neer danste door de hoge golven die de Kameleon tegen haar op stuwde. Sietse liet de Kameleon nu telkens rond het rubberbootje varen en belemmerde daarmee de mannen zo bij hun vluchtpogingen dat zij bijna geen meter konden varen. Het zoeklicht van de politieboot bleef aanhoudend op de mannen gericht en wat zij ook probeerden het lukte hun niet om aan hun achtervolgers te ontkomen. De snelle patrouilleboot had hen weldra bereikt en de brigadier riep:

„Zet de motor af! En kom langszij!!”

De mannen leken niet te willen gehoorzamen, maar dan bulderde de brigadier:

„En een beetje vlug! Of ik laat jullie zwemmen!”

De mannen stopten de motor en de politieboot kwam naast het rubberbootje. Het spel voor de dieven was uit. Zij werden in de kajuit van de patrouilleboot opgesloten. De politie nam de rubberboot op sleeptouw en de brigadier riep naar Hielke en Sietse:

„Varen jullie maar met ons mee. Wij zullen jullie opsluiten wegens het varen zonder lichten.”

Sietse lachte, want de brigadier maakte maar een grapje. Dan gaf Sietse de motor vol gas en de Kameleon voer snel voor de

politieboot uit. Op de polderdijk zagen de jongens Gerben rijden met de tractor en Zwart fietste er achteraan. De jongens brachten de Kameleon in het boothuis en dan kwam de politieboot voorbijvaren naar het dorp. De brigadier stak een hand op en de jongens groetten lachend terug. Dan gingen zij het huis binnen en vertelden dat de dieven reeds gepakt waren.

„Maar jullie hadden thuis moeten blijven!” vitte Klinkhamer, „het vangen van dieven is werk voor de politie en niet voor kwajongens! Begrepen?!”

„Begrepen!” antwoordden Hielke en Sietse.

De volgende morgen vertelde Zwart in de smederij dat de dieven wel twintig auto's hadden gestolen. Die wagens waren allemaal in het buitenland verkocht en het zou heel moeilijk zijn om al die auto's weer aan hun rechtmatige eigenaars terug te geven. Mijnheer Kemper kon de uitgelopen beloning houden want het enige dat hij terugkreeg waren de twee nummerborden met 12-12 AB erop.

Gerben kwam ook in de smederij.

„De twee vrouwen van de dieven gaan op reis,” zei hij.

„Dat is mij bekend,” knikte Zwart, „zij gaan naar huis.”

„Voor mijnheer Siegerdsma is het een tegenvaller,” zei Gerben, „nu ontvangt hij geen huur van die bungalow.”

„Jij vergist je,” ging Zwart ertegenin, „Siegerdsma heeft de huur voor een maand ontvangen, want dat gaat allemaal bij vooruitbetaling. Hij kan de bungalow nu al weer opnieuw verhuren en dus heeft hij er voordeel van.”

„Dat heeft Siegerdsma dan goed geregeld,” lachte Gerben, „wie zo goed kan denken, moet ook wel rijk worden.”

Zoals al meer verteld is, is er altijd wel iets te beleven in het dorp van Hielke en Sietse want nauwelijks was de belevenis met de autodieven achter de rug of daar was de trouwerij van Willem en Maaïke.

Hoog op de boerderij van Jellema wapperde de vlag. Gerben had samen met de jongens de grote schuur feestelijk versierd want daar werd de bruiloft gevierd. Aan lange tafels kregen alle genodigden een plaats en terwijl er muziek werd gemaakt, droegen meisjes allerlei gebak en lekkere dranken aan. De jongens smulden en vooral Kees deed zijn best.

„Wat zie ik, Kees?” riep Gerben, „heb jij precies zo’n overhemd aan als Hielke en Sietse? Zijn jullie nu een drieling geworden?”

Met een gebakje in zijn hand keek Kees naar zijn overhemd en morste er toen een grote schep slagroom op.

„Dat is zonde!” riep Maaïke, „kijk nu eens, zo’n grote vetvlek!”

„Jeetje,” mompelde Kees beteuterd, „wat zal moeder zeggen. Het overhemd is nog helemaal nieuw.”

„Daar weet ik een goed middeltje voor,” zei Gerben, „knip de vlek eruit!”

„Maar dan zit er een gat in,” mopperde Kees,

„Maar dan ziet je moeder de vlek niet!” zei Gerben.

Er werd gelachen en dan kwam mijnheer Rozemeier op het feest. Hij gaf het bruidspaar een leuk schilderij van een oude woonwagen met een ezeltje ervoor. Maaïke vond het prachtig en Willem bedankte mijnheer Rozemeier nog eens extra voor alle goede raad die hij van hem had gekregen. De advocaat zei dat hij er juist veel plezier aan had beleefd en dan zat hij weldra heel genoeglijk met de anderen mee te feestvieren.

„Ik heb hier een reuze prettige vakantie,” zei hij, „ik zou hier best willen wonen, maar ’s winters zal het hier wel koud zijn bij al dat water.”

„Dat was vroeger wel zo,” begon Gerben te vertellen, „maar tegenwoordig is het ’s winters in Friesland warmer dan in het zuiden van het land.”

„Dat begrijp ik niet,” zei mijnheer Rozemeier, „hoe kan dat?”

„O, dat is heel eenvoudig,” legde Gerben uit, „de mensen zetten hun kachels voortaan buiten in plaats van binnen. Dan

blijft het buiten warm en wordt het in huis niet koud.”

Iedereen lachte.

„Jij had advocaat moeten worden, Gerben,” zei mijnheer Rozemeier goedkeurend.

En dan zweeg plotseling iedereen. Veldwachter Zwart kwam binnen en allemaal keken zij hem vragend aan. Dan zei Gerben:

„Zeg het maar! Wat is er nu weer fout, mijnheer Zwart?”

„Blijf jij maar rustig, broer,” mopperde Zwart, „ik mag het bruidspaar toch zeker wel even mijn gelukwensen aanbieden?”

„Maar toen wij hier gingen bouwen, verbood u alles!” zei Willem.

„Ja! Zo is het!” beaamde Maaike.

„Dat kon ik rustig doen,” zei Zwart.

„Rustig doen?” riep Willem. „U zat ons gewoonweg dwars!”

„Welnee,” lachte Zwart, „ik deed maar alsof. Ik wist wel dat mijnheer Rozemeier jullie hielp. En iedereen weet dat een gewone veldwachter het nog nooit van een advocaat heeft kunnen winnen. Het zat dus wel goed met jullie en ik moet eerlijk bekennen dat jullie een heel leuk huisje hebben gebouwd. Maar op den duur kan het weieens te klein worden en daarom gaat er toch niets boven een echt huis. Het is mij

dan ook een grote voldoening dat ik jullie deze brief kan overhandigen. Burgemeester en wethouders hebben aan jullie het huis toegewezen dat vrijkomt zodra Hoekstra naar de bungalows verhuist.”

„Hoera, dan worden wij burens, Willem!” riep Gerben. „U brengt goed nieuws, Zwart!”

Iedereen klapte in de handen en Zwart werd uitgenodigd om mee te feestvieren.

„Maar,” zei Maaïke, „als wij in dat huis gaan, moeten wij alles weer opnieuw inrichten. Dat kost dan weer extra geld.”

„Daar weet ik ook een goede raad voor,” lachte mijnheer Rozemeier, „ik koop jullie vakantiehuis voor drieduizend gulden. Dan hebben jullie genoeg geld voor het inrichten van de woning.”

„Afgesproken!” zei Willem.

„U bent echt onze redder, mijnheer Rozemeier,” zei Maaïke.

„Maar die woonwagen moet wel op zijn wielen blijven staan, mijnheer Rozemeier,” zei Zwart.

„Dat is best,” knikte mijnheer Rozemeier, „als ik er maar niet mee naar Den Helder moet rijden.”

„Welnee,” zei Zwart lachend, „wat moet u in Den Helder zoeken als u hier zo’n fijne staanplaats heeft Op uw gezondheid, mijnheer Rozemeier.”

En Zwart dronk zijn glaasje leeg, dat meteen weer opnieuw gevuld werd. De stemming werd steeds vrolijker en toen Zwart en mijnheer Rozemeier gearmd rond de tafels liepen en uit volle borst zongen: „Dat wij toffe jongens zijn dat willen wij weten...” steeg de feestvreugde ten top. De jongens lachten dat de tranen hen over de wangen liepen en toen moest Kees overgeven. Hij had zich natuurlijk weer ziek gegeten en zag zo bleek als het tafellaken. Mevrouw Jellema vroeg aan Hielke en Sietse of zij Kees naar huis wilden brengen. Dat konden de jongens moeilijk weigeren hoewel zij liever op het feest bleven. Louw ging ook mee en toen de jongens halverwege de Woudaap waren, hoorden zij de feestvierders nog luid zingen: „Wij gaan nog niet naar huis...”

„Die blijven nog wel een tijdje doorgaan,” merkte Louw lachend op, „het is er reuze gezellig. En wat was dat gebak heerlijk!”

„O, o,” kreunde Kees, „praat niet over gebak. Ik moet er niet aan denken. Bah!!”

„Het is voor het eerst dat ik dat van je hoor,” zei Sietse.

„Ik ben ook nog nooit zo ziek geweest,” zuchtte Kees.

Bij de Woudaap deed Dijkstra open.

„Dacht ik het niet,” riep hij, „is het weer zover? Maar meteen naar bed en morgen blijf je de hele dag thuis! Grote schrok

die je bent! Jij maakt ons ten schande! De mensen kunnen wel denken dat jij thuis niet genoeg te eten krijgt. Vooruit, naar je kamertje!”

Kees verdween naar binnen en de jongens gingen lachend naar huis. De volgende morgen kwamen Gerben en Zwart in de smederij nog even napraten over het gezellige feest dat zij de vorige dag zo broederlijk hadden gevierd.

„Maar,” zei Gerben, „ik heb er eens over nagedacht, die mijnheer Siegerdsma en mijnheer Rozemeier hebben beiden een goede slag geslagen. Siegerdsma ging Hoekstra helpen, maar daar verdient hij nu dik aan met het verhuren van de bungalows. En de advocaat hielp Willem en Maaïke gratis met goede raad, maar intussen heeft hij de woonwagen voor een koopje van hen gekregen. Want nergens krijgt hij voor die prijs zo’n stevig en gerieflijk zomerhuis.”

„Jij moet niet teveel gaan denken,” bromde Zwart, „daar krijg jij pijn in je hoofd van en dan begin je onzin te spreken.”

„Tja Gerben,” lachte Klinkhamer, „hoe je het ook bekijkt, de familie Hoekstra is gered en Willem en Maaïke konden trouwen. Dat is toch allemaal prachtig opgelost?”

„Dat weet ik wel,” zei Gerben, „maar die rijke heren krijgen steeds meer geld en als zij doodgaan, kunnen zij het toch niet meenemen. Hebben jullie ooit een brandkast achter een

begravenisstoet zien meegaan?”

„Hoe had jij Hoekstra dan aan werk willen helpen?” vroeg Zwart.

„Ja Gerben,” riepen Hielke en Sietse, „en hoe had jij Willem en Maaïke dan aan een huis geholpen?”

„Weet ik veel?” mopperde Gerben, „maar wie zegt dat ik hen niet geholpen heb, is een leugenaar!”

En dan liep hij de smederij uit en ging naar z’n werk.

„Gerben is heel wat minder vrolijk dan gisteravond op het feest,” zei Zwart, „toen wist hij zelfs niet meer wat hij deed. Ik moest hem nog van het dak afhalen.”

„Van het dak afhalen?” vroegen Klinkhamer en de jongens verbaasd.

„Ja ja,” legde Zwart uit, „hij was bezig boven op het dak van de hoge schuur te klimmen. Hij wilde de maan opnieuw vergulden. En dat zegt wel genoeg nietwaar?”

„Het was dus een ouderwets mooi feest, hoor ik al,” zei Klinkhamer lachend.

„Ja, maar die dingen vertelt die grote nozem niet,” lachte Zwart, „want nu schaamt hij zich voor zijn aanstellerij.” „Die Gerben,” zei Klinkhamer hoofdschuddend, „hij is me er eentje!”

En dat zal wel niemand onze smid tegenspreken, want

daarvoor kennen wij Gerben immers veel te goed?

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht
64. De Kameleon scoort
65. Zet hem op Kameleon!
66. De Kameleon lost het op